

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

Doksanaltıncı Birleşim

14 . 6 . 1963 Cuma

İçindekiler

	Sayfa		: Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	182:184	sinin onanması hakkında kanun tasarısı	
2. — Gelen kâğıtlar	184	(1/106) (S. Sayısı : 16)	186,222:225
3. — Yoklama	185	2. — Tapulama kanunu tasarısı ile	
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	185	Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 6335 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddesi (D) bendinin zilyedliğin ıskatından on sene evvel tesis edilmiş vergi kaydı aranması şartının kaldırılması suretiyle tadiline, bu maddeye (E) bendinin başlığı ile yeni bir bendin ilâvesine ve bu maddenin (E) ve (F) bendlerinin, (E) bendinin, (F) ve (F) bendinin (G) olarak değiştirilmesine ve aynı kanunun 35 ncü maddesine iki fıkra ilâvesine ve birinci fıkranın tadili ile üçüncü fıkra olarak değiştirilmesine dair, İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 31, 32 ve 33 ncü maddeleri ile 34 ncü maddesinin 4 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 52 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/211, 2/35, 2/76, 2/122) (S. Sayısı: 210)	186:221
1. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 13 ncü maddesine bir ek fıkra eklenmesine dair kanun teklifinin, Genel Kurulun 31 nci Birleşiminde tapulama kanunu tasarsını görüşmek için kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair İçişleri Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (3/607, 2/495)	185		
2. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Rahmi Sanalan ve Bingöl Üyesi Sabri Topçuoğlu'nun, 262 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifinin müzakeresinin tehir edildiğine dair Millî Savunma Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (3/608, 2/486)	185		
5. — Görüşülen işler	186		
1. — Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 40.02 pozisyonunun sonuna bir hüküm ilâvesine dair Bakanlar Kurulu Kararname-			

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Açık bulunan Ulaştırma Bakanlığına Kastamonu Milletvekili İhsan Şeref Dura'nın tâyin edildiğine,

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Çalışma Bakanı Bülent Ecevit'in dönüşüne kadar kendisine, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu'nun ve,

İmar ve İskân Bakanı Fahrettin Kerim Gökay'ın yerine de Devlet Bakanı Raif Aybar'ın vekillik edeceklerine dair Cumhurbaşkanlığı tezkereleri ile,

Samsun Milletvekili Hâmit Kiper'in, Gümrük ve Tekel Komisyonundan istifa ettiğine dair önergesi okundu, bilgi edinildi.

Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu ile Konya Milletvekili Fakih Özfakih'in, 6900 sayılı Mâlûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortaları Kanununa geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ile Trabzon Milletvekili Selâhattin Güven'in 5.1.1961 tarih ve 228 sayılı Kanuna iki ek madde eklenmesine ve bu kanunun 14 ncü maddesinin tadiline dair kanun tekliflerinin, Genel Kurulun 87 nci Birleşiminde Sosyal Sigorta kanun tasarısını görüşmek üzere kurulan Geçici Komisyona havalesine dair Çalışma Komisyonu Başkanlığı tezkeresi okundu, kabul olundu.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çekoslovakya Cumhuriyeti Hükümeti arasında imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti ile Çekoslovakya Cumhuriyeti arasındaki 9.7.1949 tarihli Ticaret Anlaşmasına ek Protokol» ile ilişkilerinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları ve Anayasa omisyonu mütalâası,

Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, Dilekçe Komisyonununun 24.2.1960 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 2261, 2262, 2265, 2259, 2257 ve 2227 sayılı kararların Umumi Heyette görüşülmesine dair önergeleri ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları ayrı ayrı okundu, kabul edildi.

Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanununun 60 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ile Adıyaman Milletvekili Arif Atalay ve 31 arkadaşının, 6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanununun 10 ncu maddesinin 5 numaralı bendinin

değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu okunarak kabul olundu.

İstanbul'da Beşiktaş'ta Vişnezade mahallesinde Teşvikiye ve Maçka meydanı sokaklarında kâin ve Hazineye ait iken parasız olarak İstanbul Belediyesine devredilmiş bulunan arsa ve binanın Hazineye iadesi hakkında kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, kanun teklifleri,

Köy içme suları hakkındaki Kanununun 14 ncu maddesinin 2 nci fıkrasının yürürlükten kaldırılması,

5442 sayılı İl İdaresi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve,

Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin bâzı tâli pozisyonlarına giren akar yakıtların Gümrük Vergisi hakkındaki Bakanlar Kurulu kararının onaylanması, hakkındaki kanun tasarıları kabul olundu.

Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 42.02 pozisyonunun sonuna bir hüküm ilâvesine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı, yeter sayı olmadığından, gelecek birleşime bırakıldı.

Hususi idarelerden maaş alan ilkokul öğretmenlerinin kadrolarına, terfi ve cezalandırılmalarına ve bu öğretmenler için teşkil edilecek Sağlık ve İhtimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve öğretmenlerin alacaklarına dair 4357 sayılı Kanununun 3 ncu maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun tasarıları ile,

Yozgat Milletvekili Celâl Ahmet Sungur'un, 5434 sayılı Kanununun 7 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair olan 16 Ocak 1953 gün ve 6015 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi kabul olundu.

Vakıfkebir ilçesinin Beşikdüzü nahiyesi Kutluca köyü 54 hanesinde kayıtlı iken evlenmek suretiyle aynı köy 13 hanesine gelen Hüseyin kızı Ayşe'den doğma 8.7.1928 doğumlu Ümmühan Bebek'in,

Gaziantep'in Yavuzlar mahallesi hane 107, eilt 120 ve sayfa 28 sayısında nüfûsa kayıtlı Ahmetoğlu, Ayşe'den doğma 1.1.1930 doğumlu Osman Taşdemir'in,

Niğde Aksaray'ın Büyükbölcek mahallesi hane 226, cilt 3 ilâve ve sayfa 90 nüfusuna kayıtlı Mehmet ve Elmasoğlu 12 . 8 . 1932 Eleşkirt doğumlu Abdülcebbar Yıldırım diğer adı Abdullah Yıldırım ile yine Niğde Aksaray'ın Darıhüyük köyü, hane 827, cilt 67 ve sayfa 95 sayısında kayıtlı Sıtkı ve Zazaoğlu 1 . 6 . 1936 doğumlu Mehmet Çimen ve Horasan ilçesi Aliçeyrek köyü nüfusunun hane 47, cilt 8 ve sayfa 79 sayısında kayıtlı Kurban ve Haticeoğlu, 1340 doğumlu Mehmet Çetin (Mehmet Sıddık Çetin)'in,

Rize'nin Çiftekavak köyü hane 165/7, cilt 38, sayfa 129 da kayıtlı Ademoğlu, İnanet'ten doğma 3 . 6 . 1931 doğumlu Bahattin Yazıcı'nın,

Turgutlu ilçesinin Çepni Dereköyü 41 sayılı hanesinde kayıtlı Mustafaoğlu, Zehra'dan doğma 9 . 6 . 1930 doğumlu Hamza Gülmez'in,

Yıldızeli ilçesinin Kalın köyü 34 hanesinde kayıtlı Seyfioğlu, Saniye'den doğma 1 . 12 . 1940 doğumlu (8 . 6 . 1935 olarak tashihli) Bekir Yılmaz'ın ve

Seferihisar ilçesinin Ulaş köyü hane 10, cilt 8, sayfa 6 da kayıtlı Hüseyin ve Ayşe oğlu 3 . 9 . 1934 doğumlu Mustafa Cemal Kanca'nın, mahkûm edilmiş buldukları ölüm cezalarının yerine getirilmesine dair kanun teklifleri ayrı ayrı oya nunularak kabul edildi.

Serseri ve mazannaisu eşhas hakkındaki Kanunun ve

Hususi şahıslara ait eski eserlerle tarihî âbidelerin istimplâki hakkındaki 7463 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin değiştirilmesi ve 6 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısının birinci görüşülmesi yapıldı.

Kaçakçılığın menî ve takibine dair 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değişik 53 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı, verilen bir önerge ile komisyona havale olundu.

İstanbul Milletvekili Hüsamettin Tiyaşan'ın, 232 sayılı Kanunla değiştirilen 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununa bir madde eklenmesi,

İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Erzincan Milletvekili Sa-

dık Perinçek'in, yasama meclislerinin aralarındaki münasebetlerin düzenlenmesi,

Taşköprü ilçesinin Karnıaçık köyü hane 4, cilt 32, sayfa 267 de kayıtlı Biddioğlu, Şerife'den doğma, 5 Eylül 1926 doğumlu Hüseyin Akça'nın ve

Yalvaç ilçesinin Terziler köyü hane 43, cilt 16, sayfa 150 de kayıtlı Alioğlu, Satı'dan doğma 10 Nisan 1926 doğumlu Mehmet Ali Yılmaz'ın ölüm cezasına çarptırılmaları hakkındaki kanun tekliflerinin birinci görüşülmesi yapıldı.

İmar Kanununa bir madde eklenmesi hakkındaki 7341 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair tasarının görüşülmesi, Hükümet ve komisyonlar Genel Kurulda hazır bulunmadıklarından, gelecek Birleşime bırakıldı.

Bucak ilçesi Kestel köyünün hane 99, cilt 10 ve sayfa 87 sayısında kayıtlı İsmail ve Elifoğlu 7 . 3 . 1929 doğumlu Halil Ölmez'in,

Kozluk ilçesinin Reşit köyü hane 8, cilt 9, sayfa 54 te kayıtlı, Gencoğlu, Fedile'den doğma 1 . 12 . 1937 doğumlu Reşit Siyah'ın,

Ermenek ilçesinin Kargara köyü 4 hanesinde Osmanoğlu, Rukiye'den doğma 1332 doğumlu Mustafa Dilek'in,

Diyarbakır ili Ergani ilçesinin Keydanlı köyü, hane 3, cilt 6 ve sayfa 116 sayısında nüfusa kayıtlı Alioğlu, Hazni'den doğma 18 . 5 . 1932 doğumlu Kemal Taşkesen'in,

Üsküdar Ümraniye köyü Hekimbaşı Çiftliğinde oturan Ali Rızaoğlu, Zeynep'ten doğma 1931 Filibe doğumlu, Bulgar uyruklu ve Türk Mülteci, Hasan Kâhyaoğlu'nun,

Gölköy ilçesinin Hisarlık köyü 51 hanede kayıtlı Şevketoğlu, Münewverden doğma 3 . 8 . 1932 doğumlu Adem Akçay'ın,

Gaziantep'in Nizip ilçesine bağlı Acemi köyü nüfusunun hane 16, cilt 21/1 ve 173 sayfa da kayıtlı Mehmetoğlu ve Safiyya'dan doğma 1931 doğumlu Ömer Aslan'ın,

Oğuzeli ilçesinin Çağdın köyü hane 8, cilt 13 ve sayfa 7 de kayıtlı Mehmetoğlu, Zeynep'ten doğma 1 . 1 . 1928 doğumlu Ali Kocaturk'ün,

Bayındırlık ilçesinin Çırpı nahiyesi hane 354, cilt 28 ve sayfa 11 sayısında nüfusa kayıtlı Ömeroğlu Hayriye'den doğma 20 . 1 . 1944

doğum tarihli, mahkemeye 31 . 12 . 1941 tarihine düzeltilen Cemal Zambaklı ile Mersin'in Mahmudiye mahallesi hane 633, cilt 1 - 36, sayfa 90 sayısında nüfusa kayıtlı Yusufoğlu Naciye'den doğma, 26.3.1962 doğumlu Ahmet Durer (Dar) ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında kanun tekliflerinin birinci görüşmeleri yapıldı.

14 . 6 . 1963 Cuma günü saat 14,00 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan Kâtip
Başkanvekili Amasya
Mekki Keskin Nevzat Şener
Kâtip
Malatya
Nurettin Akyurt

2. — GELEN KAĞITLAR

Teklifler

1. — Aydın Milletvekili İsmet Sezgin ve 33 arkadaşının, 5237 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin (c) bendinin değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/522) (Millî Eğitim, Maliye, İçişleri ve Plân komisyonlarına)

2. — Millet Meclisi İdare Âmirlerinin, 1963 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi (2/523) (Karma Plân Komisyonuna)

3. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 6 arkadaşının, 232 sayılı Kanunla değişik 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bazı geçici ve ek maddeler eklenmesi hakkında kanun teklifi (2/524) (Adalet, Bayındırlık, İçişleri ve Plân komisyonlarına)

Raporlar

4. — 15 Aralık 1948 tarihli Türkiye - Danimarka Ödeme Anlaşmasının feshi hakkındaki 27 Haziran 1961 tarihli Muhtıranın onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları ve Anayasa Komisyonu mütalâası (1/105) (Gündeme) (S. Sayısı : 71 e ek)

5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macar Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında 12 Mayıs 1949 tarihinde akdolan Ticaret ve Tediye Anlaşmasına ek Protokol» ile eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları ve Anayasa Komisyonu mütalâası (1/70) (Gündeme) (S Sayısı : 76 ya ek)

6. — Başbakanlık Basımevi döner sermaye işletmesi kuruluşu hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/316) (Gündeme) (S. Sayısı : 255)

7. — Ceza evleri inşası için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesine ve istikraz akdine dair kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/434) (Gündeme) (S. Sayısı : 256)

8. — Millî Eğitim Bakanlığınca Ankara'da yaptırılacak merkez binası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim, Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/412) (Gündeme) (S. Sayısı : 257)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 14,00

BAŞKAN — Başkanvekili Mekki Keskin

KÂTİPLER : Nurettin Akyurt (Malatya), Nevzat Şener (Amasya)

BAŞKAN — Birleşimi açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapacağız.
(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Ekseriyet vardır, gündeme başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 13 nci maddesine bir ek fıkra eklenmesine dair kanun teklifinin, Genel Kurulun 21 nci Birleşiminde tapulama kanunu tasarısını görüşmek için kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair İçişleri Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (3/607, 2/495)*

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 13 nci maddesine bir ek fıkra eklenmesine dair kanun teklifi, komisyonumuzda görüşüldü.

5602 sayılı Kanunun 13 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında hazırlanmış olan teklifin de, Tapulama kanunu tasarısını görüşmek üzere, Genel Kurulun 16.1.1963 tarihli 31 nci Birleşiminde kurulması kabul edilen Geçici Komisyonunda görüşülmesi, kanun yapma tekniği bakımından daha uygun olacağı mütalâa edilmiş ve mevzu bahis teklifin, İçtüzüğü'nün 27 nci maddesi gereğince, mezkûr Geçici Komisyona havale buyurulmak üzere, Yüksek Başkanlığa sunulmasına karar verilmiş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanı

Kırklareli

M. Alâeddin Eriş

BAŞKAN — Tezkereyi tasviplerinize sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — *Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Rahmi Sanalan ve Bingöl Üyesi Sabri Topçuoğlu'nun, 262 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifinin müzakeresinin tehir edildiğine dair Millî Savunma Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (3/608, 2/486)*

BAŞKAN — Millî Savunma Komisyonu tezkeresini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Rahmi Sanalan ve Bingöl Üyesi Sabri Topçuoğlu'nun, 262 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifinin gerektirdiği mali portelerin her emekli barem zümresi, ayrı ayrı gösterilerek bir ay sonunda komisyonumuza bildirilmesi için Maliye Bakanlığına ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne tezkere yazılması oy birliği ile karar altına alınmıştır.

Kanun teklifinin müzakeresinin bu sebeple bir ay geciktirildiğini Sayın Genel Kurula arzına müsaadelerini saygı ile sunarım.

Millî Savunma Komisyonu Başkanı Y.

Sözcü

Asım Eren

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 40.02 pozisyonunun sonuna bir hüküm ilâvesine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı (1/106) (S. Sayısı : 16) (1)*

BAŞKAN — Efendim, ikinci defa oya konacak işler kısmında bulunan ve çünkü Birleşim-de nisap bulamadığımız için bugün oylayacağımız Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 40.02 pozisyonunun sonuna bir hüküm ilâvesine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkındaki kanun tasarısını tekrar oylarınıza sunuyorum.

Yuvarlaklar sıralar arasında dolaştırılacaktır.

2. — *Tapulama kanunu tasarısı ile Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 6335 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddesi (D) Bendinin zilyedliğin iskatından on sene evvel tesis edilmiş vergi kaydı aranması şartının kaldırılması suretiyle tadiline, bu maddeye (E) bendinin başlığı ile yeni bir bendin ilâvesine ve bu maddenin (E) ve (F) bendlerinin, (E) bendinin, (F) ve (F) bendinin (G) olarak değiştirilmesine ve aynı kanunun 35 nci maddesine iki fıkra ilâvesine ve birinci fıkranın tadili ile üçüncü fıkra olarak değiştirilmesine dair, İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 31, 32 ve 33 ncü maddeleri ile 34 ncü maddesinin 4 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair ve Aydın Milletvekili Beşat Özarda'nın, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 52 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/211, 2/35, 2/76, 2/122) (S. Sayısı : 210) (2)*

BAŞKAN — Tapulama kanun tasarısının görüşülmesine devam ediyoruz. 14 ncü maddede kalmıştrk. Karma Komisyon yerini alsın. Maddeyi okutuyorum.

Bilirkişilerin seçilmesi

MAADDE 14. — Tapulama müdürü; tapula-

(1) 16 S. Sayılı basmayazı 6 . 6 . 1963 tarihli 91 nci Birleşim tutanağı sonundadır.

(2) 210 S. Sayılı basmayazı 3 . 6 . 1963 tarihli 89 ncu Birleşim tutanağı sonundadır.

ması yapılacak birliklerin muhtarı ile ihtiyar meclisi üyelerini ve belediye teşkilâtı olan yerlerde belediye reisini, o birliğin tapulamasına başlamadan önce, bölge merkezine davet ederek bu işlerin nasıl yapılacağını kendilerine anlatır. Köy veya belediye idaresinin en yüksek karar uzvunu tophıyarak bu işlerde bilgi sahibi altı bilirkişi seçmelerini ve adlarını bildirmelerini teahhüt ve keyfiyeti bir tutanakla tevsik eder.

Bu bildiri üzerine, bir hafta içinde köy idaresinin veya belediyesinin en yüksek karar uzvu, muhtar veya belediye reisinin başkanlığında toplanarak salt çoğunlukla altı bilirkişi seçer. Birinci toplantıda çoğunluk bulunmazsa toplantı ertesi güne bırakılır. O gün bulunanların mevcudu ile seçim yapılır. Seçim neticesi karar defterine geçirilir. Seçilenlerin adları muhtar veya belediye reisi tarafından tapulama müdürüne bildirilir.

Bir birlikte birden fazla tapulama teknisyeni ile yardımcıların çalıştırılması halinde diğer her ekip için ayrıca üç bilirkişi seçilir.

Bilirkişiler süresi içinde seçilmediği takdirde veya üçüncü madde uyarınca bir bucak veya köye bağlı olmaksızın birlik sayılan mahaller için bilirkişiler o bölgenin mülkiye âmirlerince seçilir.

Köy sınırlarının değişmiş olması gibi hususi sebeplerle birlik içindeki gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının durumunu o birlik bilirkişileri tâyin edemezlerse, tapulama müdürünün müracaata üzerine alâkalı civar birlikler veya şehir ve kasaba halkından o bölgenin mülkiye âmiri tarafından bilirkişiler seçilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı?

Buyurun, Sayın Bahri Cömert.

BAHRİ CÖMERT (Samsun) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar, memleketimizde bilirkişi müessesesinin ne şekilde işlediğini uzun uzadıya anlatmaya lüzum yok. Bendeniz çok mühim olduğundan tasarının 14 ncü maddesinin son bendi üzerinde duracağım. maddenin son bendi, «köy sınırlarının değişmiş olması gibi» hususi hallerde bilirkişilerin

nasıl seçileceğini derpiş etmektedir. Şöyle der : «Köy sınırlarının değışmiş olması gibi hususi sebeplerle birlik içindeki gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının durumunu o birlik bilirkişileri tâyin edemezlerse, tapulama müdürünün müracaatı üzerine alâkalı civar birlikler veya şehir ve kasaba halkından o bölgenin mülkiye âmiri tarafından bilirkişiler seçilir.» denilmektedir. Bu mde tatbikatta birtakım ihtilâfları ve haksızlıkları önlemekten uzak durumdadır. Bununla ilgili olarak bendeniz, bir değıştirge önergesi hazırladım. Bunu Yüksek Divana takdim edeceğim.

Önergemi, müsaade ederseniz, izah edeyim. Köy sınırlarının değışmesi halinde, bir köyün arazisi, diğer köyün arazisi hudutları içine giriyor ve o birlik içinde kalan o araziye ait bilirkişilerin mütalâası ekseriya köy menfaatleri muvacehesinde ele alındığı için, bilikirşiler diğer köyün hudutları içinde kalan arsada ademimalûmattan ziyade, «biz burayı biliyoruz, burası bizim köyümüzün hududu içerisindedir; hattâ; Hazinenindir», demek suretiyle, belki Hazine ileride burayı dağıtır, mülâhazasiyle bilirkişilere tatbikat da, hilâfi hakikat yoluna gitmişlerdir. Bendeniz bunu bizzat müşahede etmiş bulunmaktayım.

Şimdi, bendenizin teklifi şu : «Köy sınırlarının değışmiş olması gibi hususi sebeplerle birlik içindeki gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının durumunun o birlik bilirkişileri tarafından tâyin edilemediği» yani, bilirkişilerin tâyin edemediği değil, tâyin edilemediği diyorum. «teknisyen ve yardımcıının yaptığı tatbikatta anlaşılması halinde, durum tapulama müdürüne bildirilir. Müdür, mahallinde yapacağı incelemede bilirkişilerin bu yerler hakkındaki malûmatlarının kifayetsiz olduğu kanaatine varırsa, yapacağı müracaat üzerine alâkalı civar birlikler veya şehir ve kasaba halkından, o bölgenin mülkiye âmiri tarafından munhasıran bu yerlerde dinlenmek üzere bilirkişiler seçilir.» Teklifim budur. Hakikaten tatbikatta, köy menfaatleri ve köyölük hissiyatı altında, o birlik içerisindeki bilirkişiler arsa hakkında, ya Hazine-nindir veyahut bizim tapumuzun dâhilindedir demek suretiyle sırf köyün menfaatlerini korumak mülâhazasiyle mühim ihtilâflara se-

bebiyet verecektir. Hattâ, maalesef köyler arasında birtakım kavgalara ve münakaşalara sebebiyet verecek beyanlarda bulunduğu, bir realitedir. Bu itibarla, «bilirkişiler tâyin edemezlerse» değil, «bilirkişiler tarafından tâyin edilemediği» oradaki tatbikatçılar, teknisyenler ve tapu -kadastrocular tarafından tesbit edildiği anda re'sen yeni bilirkişilerin seçimine gidilmek suretiyle adaletsizliğin önlenmesi hususunda bir takrir veriyorum. Ehemmiyetine binaen, kabulünü istirham ederim.

BAŞKAN — Sayın Halis Bayramoğlu.

HALİS BAYRAMOĞLU (Gümüşane) —

Çok muhterem arkadaşlarım, bendeniz de Bahri Bey arkadaşımın durduğu 14 ncü maddenin son bendi üzerinde duracağım. 14 ncü maddenin son bendinde deniyor ki; «köy sınırlarının değışmiş olması gibi hususi sebeplerle birlik içindeki, gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının durumunu o birlik bilirkişileri tâyin edemezlerse, tapulama müdürünün müracaatı üzerine alâkalı civar birlikler veya şehir ve kasaba halkından o bölgenin, mülkiye-âmiri tarafından bilirkişiler seçilir.»

Şimdi muhterem arkadaşlarım, iki köy arasında bir sınır ihtilâfi olduğu zaman, eğer o köyün bilirkişileri bu sınır ihtilâfını halledemezlerse, o birliğin etrafında bulunan köylerdeki birliklerden bilirkişi seçilir. Bu maddenin aşağısına bir fıkra eklenmiştir. Deniliyor ki; bunlardan seçilmezse o kasabanın veya şehrin tapu müdürünün müracaatı üzerine mülkiye âmiri kasaba veya şehirden istediği kimselerden bilirkişi seçer.

Muhterem arkadaşlar, o köyün sınırları hakkında bilgiye malûmata ancak o köyün civarındaki insanlar mütaladirlirler. Kasabada bulunan bir kimse o köyün sınırları hakkında malûmata sahip değildir. Bu iş, kaymakamın yani mülki âmirin eline terk edildiği zaman, mülkü âmir, o köyün etrafındaki bilirkişilerden bilirkişi heyeti seçme zahmetini ihtiyar etmiyerek kasabada oturup, doğrudan doğruya birkaç kişiyi tensibetmek suretiyle bilirkişi seçip, o mahalle gönderecektir. Bu şekilde gidenler de eski ihtilâfların üzerine daha birtakım ihtilâfları eklemek suretiyle işi, iyice çıkmaza sokacaktır. Bu sebeple bu fıkranın kaldırılması, doğrudan doğruya o köyün etrafındaki bilirkişilerden seçilmesini arz ve teklif ede-

rim. Bu hususta bir de önergem var. Kabulünü istirham ederim.

BAŞKAN — Sayın Özmen.

HALİL ÖZMEN (Kırşehir) — Sayın Başkan, murterem arkadaşlar; bütün gayemiz maddenin eksiksiz yazılması, nokta ve virgüline kadar dikkat edilmesidir. 14 ncü maddenin birinci fıkrası; «Tapulama müdürü; tapulama yapılacak birliklerin muhtarı ile ihtiyar meclisi üyelerini..» diye devam etmektedir. Muhterem arkadaşlarımız Anayasamızda yeni kelimelere dikkat ettik ve birçok yeni kelimeleri kullandık. Bu itibarla, burada bulunan «İhtiyar Meclisi» kelimelerinin «İhtiyar Kurulu» olarak yazılmasını Yüce Heyetinizden rica ediyorum. Bu bir.

İkincisi, bu maddede «belediye reisi» kelimesi birkaç yerde geçmiştir. Anayasamızda «Başkan» kelimesini kullandık. Binaenaleyh, bu kelimelerin de «Belediye Başkanı» olarak yazılmasında, kullanılan lisan bakımından, fayda vardır, kanaatindeyim. Lisan bakımından da bir tenakuza düşmiyelim ve bir çıkmaza girmiyelim. Muhterem arkadaşlarımız Komisyonunda çalıştıkları zaman, «mutlak ekseriyet» tâbirine dokunmuşlar ve onu «salt çoğunluk» olarak yazmışlardır. Anayasamızda da salt çoğunluk kelimesi vardır. Binaenaleyh, kanunların yazılışında ve tedvininde dikkatli olmamız lâzımgeldiğine ve lisan bakımından da gelecek nesillere karşı sorumlu olduğumuza göre bu tâbirlerin üzerinde durmak icabetmektedir.

Bir hususa daha Komisyonun yüksek nazarlarını celbediyorum. «Uzuv» kelimesi de kullanılan lisan bakımından yerinde değildir. Hukuk terimleri ve diğer konuşulan lisan bakımından bugün cari olan kelime «organ» mânasındadır. Organ kelimesi tutunmuş ve lisanımızda bugün «organ» olarak kullanılmaktadır.

Muhterem arkadaşlarımız, biraz evvel Bahri Bey kardeşimiz mühim bir nokta üzerinde durdu. Sizler de dinlediniz. Bugün memleketimizde gerçek bir durum vardır. Bu durum üzerinde durmak, bunun hal çaresini aramak Yüce Heyetinizin en büyük bir vazifesidir. Bu da bilirkişilerin intihabıdır.

Sevgili arkadaşlarımız, bilirkişi intihabı, bilirkişilerin seçilmesi tapulama işlerinin görülmesinde en önemli mevkiî işgal etmektedir. Biz,

her yerde tek taraflı bilirkişileri istiyoruz ve tarafsız bilirkişileri, bu kanunların yürütülmesinde ve tapulama işlerinin bir an evvel hallinde birinci çare olarak görüyoruz. Halbuki, şimdiye kadar tatbikatta gördük ki, bilirkişiler hiçbir suretle tek taraflı olamıyorlar; daima bir tarafa iltizam ederek harekette bulunuyorlar. Bu itibarla, muhterem arkadaşlarımızın bu husustaki mütalâalarını bildirmelerini rica ediyorum. Bilhassa, köylerde muhtarların veya ihtiyar kurulunun intihabedeceği bilirkişiler değil; diğer işlerde olduğu gibi, köyün umumi ve mühim işleri olması hasebiyle, bunların her hangi bir tarafa iltizam etmemesi bakımından, köy dernekleri olarak seçilmesi, kanaatimize göre, daha uygun düşecektir. Bu şekilde işlerin salimen görülmesi de mümkün olacaktır.

Köy dernekleri daha salim bir yolu bulacaklar, daha iyi ve tarafsız bilirkişileri intihabedeceklerdir.

Üçüncü olarak, ben de, muhterem arkadaşımızın itiraz ettiği bir noktaya dokunmak ve Yüce Heyetinize bu hususu arz etmek istiyorum.

«Köy sınırlarının değişmiş olması gibi, hususi sebeplerle birlik içindeki gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının durumunu; o birlik bilirkişileri tâyin edemezlerse, tapulama müdürünün müracaatı üzerine alâkalı civar birlikler veya şehir ve kasaba halkından o bölgenin mülkiye âmiri tarafından bilirkişiler seçilir.» denilmektedir.

Muhterem arkadaşlarımız, tatbikatta bu çok büyük işler yapabilir. Gördüğümüz hâdiseler bunların en büyük delillerini ortaya koymaktadır. Hakikaten, öyle anlar geliyor ki, bir köyde seçilen bilirkişiye, ne köy derneği, ne köy halkı, ne de mutaharı itimadetmiyor. Bilirkişi intihabı güç bir şekilde ortalıkta kalıyor. Böylece hâkim de vazifesini yapamıyor, tapulama tesbitleri yerine getirilemiyor. Bu gibi hallerde ne yapmak lâzım? Gökten zembille bilirkişi mi aramak lâzım? Yeni bilirkişiler mi seçmek lâzım? İşte bu gibi hallerde; civardaki birliklerden, köy dernekleri vasıtasıyla seçilen bilirkişilerin gelmesi lâzımdır, arkadaşlar. Çünkü, mülkiye âmirlerinin de bu gibi mühim hallerde bilirkişileri bulamama ihtimalleri vardır ve tatbikatta bunları gördük arkadaşlar. Onun için, o birliğin hemen bitişğinde bulunan diğer bir birli-

ğin içerisinde köy derneğinin seçmesi daha faydalı olacaktır. Çünkü, biz tapulama işini yaparken, tesbit tutanaklarını tanzim ederken, bir birliği bırakıp diğer bir birliğin içerisinde kadar sokuluyor ve poligon taşlarımızı oraya kadar iletiyoruz. Hattâ bu gibi hallerde, «bizim köyümüzün de arazisine girildi, meramız elimizden alınıyor» diye kanlı hâdiseler çıkmaktadır. Bu gibi hallerde, diğerinin köy derneği toplanır ve lâzımgelen bilirkişileri seçerek tapulama müdürlüğüne bildirir.

Arkadaşlar, noksansız bir kanun çıkarmak ve memleketimizin tapulama işlerini bir an evvel tesbit etmek mühim bir vazife olduğuna göre, Yüksek Heyetinize bu hususları arz ediyor ve muhterem arkadaşlarımızdan da tek bir lisanın kullanılması bakımından, bu kelimeler hususundaki düşüncelerini rica ediyorum.

Belediye reisi veya ihtiyar kurulu kelimelelerinin yazılması için de bir önerge veriyorum; takdir yüce heyetinizindir.

BAŞKAN — Sayın Oğuz.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Çok muhterem arkadaşlarım, bendeniz arkadaşım Halil Özmen ve diğer arkadaşım Bahri Cömert'in 14 ncü maddenin son fıkrası üzerinde vâkı olan görüşlerine iştirak edemeyeceğim. Sebebi şudur : 14 ncü maddenin son bendi, ihtiva ettiği hüküm ve maddenin esprisi itibarıyla, tamamen tapulama müdürlerinin, teknisyenlerin ve yardımcıların faaliyetlerini tazammun etmektedir. Köy sınırlarının değişmiş olması halinde, ehliivukfların o köy sınırlarını tesbit etmemeleri veya edememeleri karşısında nasıl hareket edileceği ve ne gibi bir faaliyet icra edileceği hususunu bu madde tamamen halletmiş bulunmaktadır. Köy sınırları nasıl değişebilir? Köy sınırları doğrudan doğruya, Güney - Doğu ve Şarki Anadolu'da olduğu gibi, ya bir köyün el değiştirmesi suretiyle satılması halinde veyahut trampa şeklinde veyahut da ferağ yapılması hallerinde sınırlar değişebilir ve bir köyün mülkiyeti komşu bir köyün sahibinin mülkiyetine geçmesi suretiyle sınırlar tesbit edilebilir. Bu bir.

Diğer taraftan da, vergi ve tapu kayıtlarında tehalüf olması halinde köy sınırlarının tebdili durumu ortaya çıkmış olabilir. Şu halde, tapulama müdürünün ve teknisyenin yapabileceği en büyük gayret ve davranış, birliklerinden,

ve kasabalardan orayı iyi bilen mütehassis ehliivukfların seçilmesini, en büyük mülkiye âmirinden istemesidir. Yani, madde; en büyük mülkiye âmirine, bir âmir hüküm sevk etmek suretiyle onu bir mecburiyet altına koymuyor. Burada «veya» tâbiri vardır. «Civar birlikler veya şehir kasaba halkından» diyor. Şu halde, en büyük mülkiye âmiri, birliklerden veya şehir ve kasaba halkından ehliivukuf göstermek suretiyle, tapulama müdürüne altı kişiyi muhtevi bir listeyi takdim eder. Tapulama müdürünün vazifesi; bu altı kişinin arasından o yeri iyi bilen mütehassis ehliivukufu intihabetmektir. Ehliivukufun vazifesi; doğrudan doğruya o gayrimenkulün sınırlarını ve evsafını tâyin etmektir. Başka bir vazifesi mevcut değildir. Yani, zilyed ve tasarruf hakkında ehliivukufun mütalâa beyan etme salâhiyeti yoktur. Bu durum karşısında, maddenin esprisi ve getirmiş olduğu yeniliğin, memleketin ihtiyacına, realitesine uygun olması bakımından aynen muhafazasını istirham edeceğim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Müftüoğlu.

SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak) — Muhterem arkadaşlarım, bendeniz 14 ncü maddede tatbikat yönünden bilirkişilerin seçiminde bir noksanlık gördüğüm için, bu noksanlığın telâfisi babında söz almış bulunuyorum. Mesele şudur : 14 ncü madde, tapulama ameliyesi esnasında bilirkişilerin ne şekilde seçileceğini ortaya koymaktadır. Fakat, bir gayrimenkul tapulanırken, bu gayrimenkul üzerinde köyün ortak malı olduğu iddiası dermeyan edilirse, bilirkişilerin 14 ncü maddede söylendiği şekilde tatbik edilmesi halinde, bu 14 ncü madde, tasarısının esbabı mucibesinde yer alan şu hükme aykırı olacaktır. Esbabı mucibede denmektedir ki, «tatbikatta görülen aksaklıklar ve tatbikattan neşet eden hükümler nazarı itibara alınarak bu kanun hazırlanmaktadır.»

Muhterem arkadaşlarım; tatbikatta, eğer bir gayrimenkul üzerinde, o köyün ortak malı olduğu iddiası dermeyan edilirse, bilirkişiler, Temyizin takarrür eden içtihatları muvacehesinde sureti mutlakada, aynı köyden değil, ona bitişik olan köylerden seçilir. Bu tatbikatı yapan bütün hukukçu arkadaşlarım yakinen bilirler. İşte, bendeniz bu mahzuru gördüğüm için, bir takrir hazırladım ve bu takririm de aynen; «Eğer gayrimenkul üzerinde, köyün ortak

malı olduğu iddiası dermeyan edilirse, bu takdirde bu gayrimenkul için bilirkişi, bitişik köy halkından, yukardaki esaslar dâhilinde seçilir.» mahiyetindedir. Takririme müsbet oy vermenizi istirham edeceğim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Özdemir.

NURETTİN ÖZDEMİR (Gümüşane) —

Muhterem arkadaşlarım, «bilirkişilerin seçilmesi» başlığını taşıyan ve seçilme usullerini koyan tasarının 14 ncü maddesi mer'î kanunun 6091 sayılı Kanunla değiştirilen dokuzuncu maddesine tekabül etmektedir. Tapulamayı, muhakkak ki, teknisiyen ve yardımcıları yapacaklardır. Ancak bunlar, o mntakanun durumuna bîhakkın vâkıf kimseler arasından seçilecek olan bilirkişilerin mütalâa ve şahadetlerine istinadedeceklerdir. Bu esas, bilirkişi ve şahit beyanlarının hukukumuzda delil olarak äera ettiği hükme uygundur. Bu maddenin yazılışında lisan bakımından görülen noksanlıklara dair Halil Özmen arkadaşımızın dikkatimizi çektiği hususlara iştirak ediyorum. Ancak bilirkişilerin seçiliş şekli hakkında ileri sürdüğü husus maddenin yazılış itibariyle vârit değildir. Maddeye göre bilirkişiler normal şekilde muhtar tarafından seçilmemektedir. Eski kanunda dernek kelimesi kullanılmıştır. Köy dernekleri tarafından seçilmekte idiler. Yeni tasarısı, bunu köyün ve belediyenin en yüksek karar organı şekline çevirmekle, gene muhtarın seçme imkânından uzak kalmıştır. Ve eski kanunun esprisine de uygundur. Son fıkrada değişiklikler sebebiyle bilirkişilerin, tapulama müdürünün göstereceği lüzum üzerine komşu köylerden, birliklerden veya kasabadan idare âmiri, en yüksek mülkiye âmiri tarafından seçilmesi mer'î kanunun tatbikatı sırasında doğan bir noksanı telâfi için konulmuştur. Bunların seçilmesi bir zarurettir. Bir yeri bilmiyen bir kimsenin o yer husususunda bilirkişilik yapmış olması mümkün olmadığı gibi, bazan da bizim tatbikatımızda çok acı bir şekilde hatırladığımız bir misalde olduğu gibi kasıtlı olarak da bilirkişiler seçilmektedir ve onların faaliyetlerine mâni olmak için böyle bir hüküm konulması zarureti hâsıl olmuştur.

Bâzi bölgelerin, sınır değişmesi veya hususi sebeplerle değişmesi halinde o yeri bilmiyen bilirkişilerin faaliyetinden veya yanlış tesbitin-

den kurtarılması için bilen kimselerden bilirkişi seçilmesi hukuk esaslarına uygundur. Ve bunun seçilmesinin tapulama faaliyetlerini yöneten, kontrol eden tapulama müdürü ve birliğin, kazanın içerisindeki faaliyetlerden sorumlu olan idare âmiri tarafından yönetilmiş olması da uygundur. Gerekçede haklı olarak şu noktaya temas edilmiştir: Başka bir birliğin, başka bir köyün en yüksek karar organının toplanarak, derneğin toplanarak kendi menfaatiyle alâkalı olmıyan diğer bir köy için bilirkişi seçmeleri çoğu zaman bu işin gecikmesine sebebiyet verir. Onun için bu seçim işini, o köyün karar organına bırakmak suretiyle geciktirmemek için - zaten istisnai bir durumdur - tapulama müdürünün göstereceği lüzum üzerine kaymakam tarafından seçilmesinde fayda vardır. Bir faydası da şudur: Kaymakama böyle hallerde bir takdir hakkı vermek; yani idare âmirine, tapulama müdürüne takdir hakkını vermekte fayda vardır. Bakım ben size bir misal arz edeyim: Halen Tapulama Umum Müdürlüğü Tapu - Kadastro Umum Müdürlüğü'nün elindedir. Bir kasabada hangi hallerde tapulamanın başlayacağı kanunda zikredilmiş olmasına rağmen halen Türkiye'de tapulamanın başlamasına usulüne uygun bir şekilde karar verilmemiş ve ilân edilmemiş bulunan bir kasabada, Şiran kasabasında bir köyde, hususi ve siyasi sebeplerle bazı insanları tazyik altında tutmak için kadastro açtırılmıştır. Hususiyeti şudur: Bu insanlar bu köyde oturmamaktadırlar. Bu köy halkı bunların arazilerini işgal etmiştir. O devirde normal olarak o kasabada tapulama açılması ve usulüne uygun faaliyetin başlaması ve bilirkişi seçilmesi beklenmeksizin, zaman o şahısları tazyik altında tutmayı icabettirdiği için Kelkit kasabasında ki birliğe bağlı olarak ve munhasıran o köye aid olmak üzere tapulama açılmış ve o köy halkı ile o şahıslar arasında husumet mevcud olduğu için, o köy halkından kendilerine bilirkişi seçme imkânı verilmiştir.

Şimdi, tasarının başka bir maddesinde bilirkişiliğe mâni haller zikredilmiştir; ama, hepsinin menfaati arazinin paylaşılmasında olduğu için, biri diğerinin elindeki tarlada, diğeri de diğer birinin elindeki tarlada bilirkişilik yapmak suretiyle köyünde geniş arazi sahibi olan iki insanın, arazisi tesbit esnasında

tapuları tutmuyor diye ihtilâflı halde bırakılmıştır. Ve bu hareketin yapıldığı günden bugüne kadar 10 sene geçtiği halde halen ihtilâflı olarak durmaktadır. İstisnai olarak bu ihtilâfların halli için mağduriyetlerinin önlenmesi için kendileri başka ticari işlerde, ziraat işlerinde, taahhüt işlerinde buldukları için arazilerini başka bir yerde tedavülde bulundurmak karşılığında, kredi almaları için, bu ihtilâfın halli yolunda o günden bugüne kadar, insaf sahibi bütün bölge çocukları uğraşmışlar ve bu, Tapu - Kadastro Müdürlüğüne binlerce liraya mal olmuştur. Halen yalnız o köyün yüzlere, binlere varan parselli için Şiran'ın normal mahkemesi tavzif edilmiş, ayrıca bir kadastro mahkemesinin bir Devlete yükliyeceği külfetlerin hepsine mâruz kalmışlardır. Ve o zaman bu bilirkişilerin husumetleri olduğu idare âmirine anlatılmış olmasına, Umum Müdürlüğe anlatılmış olmasına rağmen mer'i kanunda böyle bir imkân mevcud olmadığı için, hak kabul edilmiş olmasına rağmen bu durum telâfi edilememiştir.

Bu sebeple burada verilen takdir yetkisi; ki bütün takdir yetkileri hukuk çerçevesi, ahkâk çerçevesi içinde kullanılacaktır; yerindedir. Diğer noksanların telâfisiyle maddenin olduğu gibi kabul edilmesini arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Bahri Cömert, tekrar mı konuşmak istiyorsunuz?

BAHRİ CÖMERT (Samsun) — Evet.

BAŞKAN — Buyurun.

BAHRİ CÖMERT (Samsun) — Muhterem arkadaşlarım, biraz evvel arz ettiğim mâruzatım öyle zannediyorum ki, yanlış anlaşıldı veyahut ben kâfi derecede ifade imkânı kullanmadım.

Bendenizin mâruzatım, bilirkişilerin nasıl seçileceğine mâtuf bir mâruzat değil, esas mesele nin mahiyetine ait bir mâruzat idi. Yüce Heyetinize, köy sınırlarının değişmesi gibi hususi hale ait bilirkişilerin beyanatı muvacehesinde bir tedbir arz ettim. Köy sınırlarının değişmesi demek, diğer köy arazisinin bir diğer köyün hudutları içerisinde kalması veya bunun tersi demektir. (A) köyündeki şahsın tapulu gayrimenkülü, (B) köyündeki hudutlar içine girebilir; hudut değişmesi itibariyle. Bu hususi halleri ne olacak? Köy hudutlarının değişmesi halinde bir köyün diğer köy içinde kalan tapulu gayrimenkulleri-

nin tâyini ile tesbiti, o köyün bilirkişileri tarafından mütalâa serdi suretiyle vatandaşların hakkını tesbit ve tâyini yoluna gidilecektir. Bendenizin mâruzatı, bu bilirkişilere o köy hudutları içerisinde tedahül eden gayrimenkuller üzerinde malûmat vermediği takdirde, diyor tasarı, yani tâyin edemezler ise diyor. Benim mâruzatım budur. Tatbikatta bilirkişiler kendi köyünün hududuna giren gayrimenkuller içerisinde ademi malûmat beyan etmiyorlar. Bilâkis, ben biliyorum, burasının vasfı bizim köy hudutları dâhilindedir, diyor. O şahısların mülkü veya tapulu mülkü demek suretiyle yanlış beyanlar yoluna gittiği tatbikatta acı acı görülmüş bir realitedir. Benim mâruzatım; tâyin edemezlerse değil, tâyin edemedikleri tapu müdürü veya teknisyenler tarafından görüldüğü takdirde. Bunu bilhassa komisyonun da dikkatine arz etmek istiyorum, tâyin edemezlerse değil, tâyin etmemek değil, bilâkis bilmediği halde biliyorum diyor. Köy menfaatleri dolayısıyla burası şöyle şöyledir diyor. Bilhassa bu kelimenin değiştirilmesini Yüce Heyetinize arz ve tashih etmek istedim. Tâyin edemedikleri teknisyen ve tapu müdürü tarafından tesbit edildiği takdirde civar birliklerden bilirkişi seçilmesi yönüne gidilmesini ifade etmek istedim. Arkadaşlarım, bu hususu yanlış anladılar ve mevzu pek temas etmedikleri için tekrar mâruzatta bulundum, özür dilerim.

BAŞKAN — Sayın Bayramoğlu.

HALİS BAYRAMOĞLU (Gümüşane) — Çok muhterem arkadaşlarım, bendeniz Nurettin Bey arkadaşımızın dediği gibi mülki âmire verilen yetkiyi kısılandıgımdan dolayı değil, yalnız arz etmek istediğim; iki köy arasındaki bir sınır ihtilâfında bilirkişiler bu işin içinden çıkamaz, tapulama müdürünün müracaatı üzerine kaymakam bilirkişi seçmek mecburiyetinde kalırsa, bu seçeceği bilirkişilerin kasaba veya şehir halkından seçilmemesini temin etmek maksadına mâtuftur. Talât Oğuz arkadaşımızın dediği gibi eğer, kasaba veya şehir halkından seçilmesi iktiza ediyorsa, bunun bu kanunda bir espri olarak kabul edilecek bir tarafının olduğunu zannetmiyorum. Benim maksadım, bilirkişilerin kasaba veya şehir halkından değil de, meseleyi halledemiyen o köyün civarındaki birliklerden bilirkişi seçilmelerini tazammun eder. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Komisyon... Sayın Mustafa Uyar.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Muhterem arkadaşlarım, maddenin bilhassa son fıkrasına takılan ve Halis Bayramoğlu gibi maddenin tamamen kaldırılmasını, Bahri Cömert arkadaşımız gibi de seçecek heyetlerin değiştirilmesini, ileri süren fikirlerle komisyon olarak beraber değiliz. Niçin beraber olmadığımızı arz ediyoruz.

Bundan evvel bir hususu açıklamak isterim. Geçen oturumda bir arkadaşımızın, komisyonun veya Hükümetin bazı tekliflere niçin katılmadığını izah etmeden yalnız katılmıyoruz demekle iktifa etmesini tenkit etmiş ve her itiraza veya dileğe cevap vermesini ileri sürmüştüğüne aynen iştirak ediyoruz.

Katılmadığımızı izah etmediğimizin sebebi şudur : Bazı arkadaşlarımız ileri sürülen fikirlerin aleyhinde ve Komisyonun görüşünü benimser, destekler, mahiyette fikirler ileri sürdüklerinden, biz de cevap verdiğimiz takdirde aynı şeyleri tekrar edip vakit kaybetmemek için bazılarına cevap vermek lüzumunu hissetmemişizdir. Ama bundan sonra mademki arzu edilmektedir, her itiraza veya fikre karşı komisyonun da görüşünü açık olarak izah etmeyi bir vazife sayacağız.

Son fıkradaki birliklerin seçimi müessesesi bu kanunda yeni getirilmiş bir müessesedir. Daha evvelki kanunda yoktu. Tatbikatta boşlukları vardır, bu boşluğu doldurmak için konmuştur. Fıkra ne diyor: Sınırların değişmiş olması gibi hususi sebeplerle birlik içindeki gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının durumunu o birlik birliklerini tayin edemezler ise; yani adeta bilmez kişi olurlar ise Tapulama Müdürü kaymakama müracaat edecek, kaymakam, Halis Bayramoğlu arkadaşımızın anladığı gibi mutlaka şehir ve kasabadan değil...

HALİS BAYRAMOĞLU (Gümüşane) — Mutlaka öyle.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (Devamla) — Hayır. O bilinmeyen, mevcut birliklerin bilemedikleri, tayin edemedikleri gayrimenkuller eğer başka bir köyün veya birliğin sınırı içinde ise, o köyden seçilecek; eğer, bir şehrin, bir kasabanın sınırı içerisinde ise, o şehir veya kasaba halkından seçilecektir. Binaenaleyh, mutlaka kasabadan, şehirden seçilecek diye bir şey yoktur. Son cümleyi okuduğumuz zaman; tapulama müdürünün müracaatı üzerine âlâkalı civar birlikler yani, köy ve nahiyeler veyahut da şehir ve kasabalar demek suretiyle açıkca ifade etmiştir. Binaenaleyh yalnız şehirden ve kasabadan seçim yoktur. İlgili gayrimenkul, köyde ise köyden, şehirde ise şehirden ve kasabada ise kasabadan seçilecek. Bu bir.

Niçin mülkiye âmirine verdik. Bunun sebebi tasarıda istenen sürati temin etmek içindir. Tapulamanın bir an evvel yapılmasını arzu ediyoruz. Birliklerin seçilmesini, takdirleriyle belediye veya köylerin en yüksek karar organına, ki bu karar organı kelimesi üzerinde duran arkadaşlarımız olmuştur, bu bilhassa konulmuştur. Yeni belediye ve köy idarelerinde bu organların özel isimleri değişebilir. (Köy Derneğinin) adı değişebilir, başka bir isim olabilir. Belediye meclisinin ismi değişebilir başka bir isim olabilir. Ama köyün en yüksek karar organı hiçbir zaman değişemez. En yüksek karar organının ismi köy derneği olur, köy meclisi olur v. s. Belediyenininki de aynı vaziyettedir. Bu birlikleri belediyelerin ve köylerin en yüksek karar organlarına bırakmamış olmamızın sebebi, işi süratlendirmek içindir. Zira bu en yüksek karar organlarına bıraktığımız takdirde bu karar organlarının toplanması çağırılması nisabın hâsıl olması aradığımız ve beklemediğimiz sürati engellemektedir. Bunun için idare âmiri tarafından seçilmesinde fayda mülâhaza edilmiştir.

Bir de şu hususu açık bir misalle arz etmek suretiyle meselenin mahiyetini daha iyi anlayabileceği kanaatindeyiz. Geçen defa verdiğimiz misal gibi, farz edelim ki, Meclisin yalnız aşağıdaki salonunu bir birlik sınırı kabul edelim veya birlik sınırı kabul etmeden dinleyiciler locası ayrı bir köyün sınırı, Meclis ayrı bir köyün sınırı olsun. Bu Meclisin bulunduğu köye tapulama geliyor. Tapulama gelmeden üç veya beş gün evvel komşu köyün sınırı ile aralarında değişiklik oldu. Locanın bir kısmı bu köyün sınırları içine ve dolayısıyla bu birliğin sınırı içine dahil oldu. Bugün bu köyün sınırları birliğin sınırları içine giren locadaki gayrimenkullerin mahiyetini bu köyün halkı bilemez. Bilmesine ilk bakışta imkân yoktur. Belki bilebilir, ama bilmemesi asıdır. Onun için oraya geldiğimiz zaman o yerlerin ölçmesine, tapulamasına geldiğimiz zaman bu köyün seçmiş ol-

duğu bilirkişiler o arazi bu köye yeni ithal edilmiş olduğu için o arazilerin mahiyetini tesbit edemezler. O zaman bunlar bilirkişi değil bilmez kişi haline gelirler. Bu takdirde tapulama müdürü bu durumu kaymakama bildirecek, kaymakam derhal bu birliğe yeni ithal edilen bu arsaların evvelce bağlı bulunduğu köy halkı içerisinde yeni bilirkişiler seçmek suretiyle oradaki gayrimenkullerin hukukî mahiyetlerini tesbit, doğru tesbit etme imkânını bulacaktır.

Bir itiraz da bilirkişilerin yanlış beyanda bulunmasıdır. Yanlış beyanda bulunmayı hiçbir suretle önleyemeyiz. Esasen yeni bir hüküm olarak getirdiğimiz tasarıda fen ehli olanlar mutlak surette bilirkişilerin beyanları ile bağlı değildirler. Kendi takdir hakları vardır. Eğer umumî duruma göre bilirkişilerin yanlış beyanda bulunduğunu tesbit ederse bunun karşısına geçer ve kendi takdir hakkını kullanır. Başka şahıslar veya bilirkişiler dinleyebilir, kaldı ki, bilirkişinin yanlış beyanda da bulunması ayrıca cezai bir mesuliyettir. Onun için bu hususa matuf itiraz da yerinde olmamak lâzımgelir.

Köy orta malı olan hallerde bilirkişilerin başka ve civar köylerden seçilmiş olması mahkemelerin tatbikatından, temyizün müstakar icthatlarından. Bu noktada muhterem arkadaşımızla aynı fikirdeyiz. Ancak biz, tapulamada daha ziyade, daha evvelde arz ettiğimiz gibi arazinin fotoğrafını tesbit ediyoruz, fotoğrafını alıyoruz. Hukukî bünyelerini de bu arada tesbit ederken, hukukî bünyelerinde ihtilâf olursa bu ihtilâfı mahkemeye gönderiyoruz. Bu halde, eğer bir köyün orta malı olarak tesbit edilen gayrimenkullerine, o köy halkından bir veya birkaçı mülkiyet iddiasıyla ortaya çıkarsa, itiraz edecek olursa bu itiraz mahkemeye gidecektir, mahkemede hâkim, arkadaşımız başka köyden bilirkişiyi çağırarak suretiyle ihtilâfı halledecektir. Ama biz, her köyde yapılan tapulama için, mutlak surette o köyün bir orta malı bulunacağından, bunun için başka köylerden bilirkişi teminine kalkarsak işin içinden çıkamayız ve netice alamayız kanaatindeyim. Bu suretle ileri sürülen itirazlara karşı Komisyonun görüşünü arz etmiş oldum. Tekliflerin reddiyle Komisyon metninin aynen kabulünü rica ediyorum, hürmetlerimle.

BAHRİ CÖMERT (Samsun) — Bir sual soracağım efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

BAHRİ CÖMERT (Samsun) — Öyle zannediyorum, Komisyon Sözcüsü sayın arkadaşım bendenizin mâruzatını anlıyamadı. Bilirkişilerin ihtilâfı hakikaten önlemesine imkân yoktur; fakat astinai bir hal vardır: Köy hudutlarının değişmesi. Yani bir birlik içerisinde bulunan bilirkişilerin adeta başka köyün gayrimenkulleri hakkında fikir ve beyanlarda bulunması halinde, belki, «ben biliyorum» der, bilmeden, «biliyorum» derse - tatbikatta görülmüştür bu gibi olaylar ve tatbikatçılar ve tapu müdürü bunu tesbit ederse ne olacak? Bu hususlarda Komisyonun esbabı mucibesi nedir?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (Devamla) — Teknisyenlerin takdir hakkı vardır. Bu madde bilirkişi beyanlarıyla ilgili değildir, bilirkişilerin seçimleriyle ilgilidir. İleride onu da göreceğiz. Tesbit tutanaklarının tanziminde ehli fen bilirkişilerin beyanlarıyla bağlı değildir. Yanlış beyanlarına karşı kendi takdirini kullanarak bilirkişinin beyanı hilâfında tesbit yapabilecektir. Yani, bilmez kişi olurlarsa.

BAHRİ CÖMERT (Samsun) — Bilmez kişiler, bilirkişi olursa?...

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (Devamla) — Bilirkişilerin hilâfı hakikat beyanda bulduklarını ehli fen tesbit ederse kendi kanaatini kullanarak onun beyanı hilâfına tesbit edecektir, tesbit yapacaktır. Bunu ilerideki maddelerde göreceğiz.

BAŞKAN — Tamam efendim, soru cevaplandırılmıştır.

Sayın Diler, sorunuzu sorunuz.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Bendeniz me-riyette bulunan kanunun 9 ncu maddesine tekabül eden bu madde 14 ncü maddenin 9 ncu maddeden ne sebepten dolayı inhiraf edilerek tatbik edildiğinin esbabı mucibesini tam mânasiyle kavriyamadım. Eski 9 ncu madde bence daha pratik ve birtakım iltimaslara mâhâl vermiyecek mahiyette idi. Bilirkişileri kaymakam tâyin edemez. Kaymakamın bilmesine imkân yoktur. Bunu kaymakam yine başkalarına tutup soracak ve yeni bilirkişiler tâyin edecektir. İşte bu durum karşısında, eski madde daha pratik olduğu için; eski mad-

denin bendeniz niçin ilga edildiğini anlıyamadım. Bunun izahını rica ediyorum.

MUSTAFA UYAR (Devamla) — Bu soruların cevabı tasarının gerekçesinde vardır. Biraz evvel konuşan ve bâzı hususları ileri süren arkadaşlarımızın tereddütlerine eski madde cevap veremediğinden ve tatbikatta buna göre şikâyetler geldiğinden tatbikattaki şikâyetlerin önlenmesi için, bu madde bâzı ilâve ve değişikliklerle getirilmiştir. Demin arz ettiğim sebepler, bunun geliş sebepleridir.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Efendim, lütfederseniz sorularımı açayım.

BAŞKAN — Olamaz efendim. Bu hususta önermeniz de var. Sizin söylediğinizi de arkadaşlar duymuyorlar. Söz isterseniz, vereyim, konuşun.

SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak) — Efendim, arkadaşımız buyurdular ki, bir köyün malı orta malı mı, değil mi, hususunda hâkime müracaat edilecek. Halbuki, tasarının getirdiği yeniliklerin belli başlılarından birisi de yer ihtilâflarını önlemektir. Bu kabul edilirse, bu takdirde ortak mallar için bâzı ihtilâflar hâsıl olacaktır. Halbuki, tasarıda birlik mevzuubahistir, köyler değil.

BAŞKAN — Sorunuzu sorunuz. yerinizde izahatta bulunuyorsunuz.

SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Devamla) — Arkadaşımız anlasınlar ki, soruma cevap verebilirler.

BAŞKAN — Efendim, soru sormuyorsunuz ki, izahatta bulunuyorsunuz. Çıkınız burada izah ediniz.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (Devamla) — Kanunun gerekçesinde izah edildiği gibi, yersiz itirazları önlemekten maksadımız, mahkemeyi birlik merkezinden alıp ilçe merkezine getirmektir. Yoksa, bilirkişilerle bunun ilgisi yoktur. Öteki türlü de sizin dediğiniz gibi bilirkişiyi civar köylerden getirelim. Bu sefer farzedelim ki, iddianız gibi, birlik orta malı olan gayrimenkul Ali'nin üzerine tesbit edildi. Bu defa köy itiraz edecek ve yine mahkemeye gidecekler. Buradaki sizin teklifiniz mahkemeyi önlemez. Teklifiniz mahkemenin tatbikatiyle ilgilidir. Tesbitle ilgili değildir.

BAŞKAN — Nihat Bey konuşmak istiyor musunuz? Buyurun.

Sayın Müftüoğlu siz de konuşmak istiyor musunuz? Önergeleriniz de zaten vardır, bunları göreceğiz.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Efendim, bu şimdiki kaleme alınan 14 ncu madde mer'i kanunun 9 ncu maddesine tekabül etmektedir. Mer'i kanunun 9 ncu maddesi aynen şu şekildedir : «Müdürler kadastro yapılacak birliklerin, muhtar ve ihtiyar kurullarını o birliğin kadastroşuna başlamadan önce merkezine dâvet ederek bu işlerin nasıl yapılacağını kendilerine anlatır. Dernekleri toplayarak, altı bilirkişi heyeti seçmelerini tebliğ eder. Bu tebliğ üzerine bir hafta içinde köy veya mahalle dernekleri muhtar başkanlığında toplanarak, mutlak ekseriyetle altı bilirkişi seçerler. Bir oturumda çokluk bulunmazsa toplantı ertesi güne bırakılır. O gün bulunanların mevcudu ile seçim yapılır ve seçilenlerin adları muhtar tarafından müdüre bildirilir.»

Bu, okuduğum gibi, çok pratik bir vaziyettir. Bilirkişilerin seçimini eğer köy ihtiyar heyeti yaparsa, veyahut da dernek seçerse, bu takdirde en liyakatli kimseleri seçmiş olur. Esasen şimdi kaleme alınan tasarıda teknisyenlere bir takdir hakkı salâhiyeti tanınmıştır. Takdir salâhiyeti tanındığına göre, kaba taslak o muhitin arazisi hakkında malûmat sahibi olan kişilerin her biri bilirkişilik vazifesini yapabilecektir. Teknisyenler sistemli bir halde, ellerindeki vesikaları araziye tatbik edeceklerdir. Binaenaleyh, yalan söylemeleri mevzuubahsolamaz. Bu bakımdan bendeniz mer'i kanunun 9 ncu maddesinin aynen ipka edilmesini; yalnız eğer birkaç ekip halinde çalışırlarsa bu takdirde iki misli bilirkişinin seçilmesi salâhiyetinin verilmesini arz ve teklif ediyorum. Bu hususta bir önerge vermiş vaziyetteyim. Daha pratik olan bu hususun kabulünü istirham ederim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Müftüoğlu.

SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak) — Muhterem arkadaşlarım, çabamız mümkün olduğu kadar kanunun noksansız çıkmasına mâtuftur. İşte tasarının gerekçesinden aynen şu cümleyi okuyorum. «Tatbikatta te-

zahür eden kazai karar ve içtihatlarla, kanuna yöneltilen tenkidler göz önünde tutularak...» Bu kanunun gerekçesinde söylenmektedir. Muhterem Komisyon Sözcüsü ile bir gayrimenkul üzerinde köyün orta malı olduğu iddiası karşısında, o köye bitişik köy halkından bilirkişi seçileceği. hususundaki temyiz içtihatlarının kesinleştiği noktasında ihtilâfımız yok, beraberiz. Madem ki, beraberiz ve madem ki, kanunun gerekçesinde kazai içtihat ve kararlar nazarı itibara alınmıştır. şu halde meseleyi bidayette bu şekilde halletmekte fayda vardır. Takririm veçhile, maddeye bir fıkra ilâvesinde ki mahzurun ne olduğunu komisyon sözcüsünün izahlarından maalesef anlayamadım. Onun için arkadaşlarımdan istirham edeceğim, lüzumsuz itirazların önlenmesi hususundan bahsediliyor. Halbuki, bir gayrimenkulün üzerinde ortak, köy malı olduğu iddiası dermeyeran edildiği ve bu gayrimenkul için de o köyden bilirkişi seçildiği takdirde, % 100 - % 99 değil - % 100 itiraz vukubulacaktır. Zira, her halükârda o bilirkişiler de aynı köyden oldukları için menfaatleri olduğu aşikârdır. Bu durum muvacehesinde, kanun yapılırken, bu noksanlığı telâfi etmekte fayda olduğu aşikârdır. Kaldı ki, kanunun esasında birlikler mevzuubahistir. Yani, şu veya bu köy değil, tapulamada bir birliktir, 8 - 10 köy bir birlik haline getirilmiştir. Her birliğe dâhil olan köylerde aynı bilirkişiler her köy için seçileceğine göre, zaten elimizde birlik hükümlerine göre diğer köyden seçilmiş hazır bilirkişiler vardır. O halde bir köydeki orta malı iddiası karşısında, diğer köydeki hazır bilirkişilerden istifade etmeme sebebinin mantıki izahını bulmak mümkün değildir. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Değiştirge önermeleri var, okutuyorum. Oylarınıza sunacağım.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Kifayet önergesi var.

BAŞKAN — Kifayeti okutmaya lüzum yok, çünkü, söz istiyen yok.

Önergeyi okutuyorum :

Sayın Başkanlığa

Mer'i kanunun 9 neu maddeleri bilirkişilerin seçiminde daha pratiktir. Bu kanunda. Teknisyenlere takdir hakkı tanındığına göre, teknisyen seçilenler bilirkişilerin beyanlarını kıymetlendirecektir.

Bu bakımdan mer'i kanunda mevcud olduğu iddia edilen mahzur ortadan kalkmış olur.

Mülkiye âmirinin bilirkişi seçmesi tatbikatta büyük ihtilâflara sebeb olacaktır.

Bu sebeplerle mer'i kanunun 9 neu maddesinin 14 neu madde olarak ipkasını arz ve teklif ederiz.

Erzurum

Nihat Diler

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu efendim?
KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR
(İzmir) — Katılmıyoruz, efendim.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Önergeyi izah edeyim, efendim.

BAŞKAN — Nihat Bey, şimdi önergenizi izah ettiniz. Önergeyi oyluyorum. Komisyondan katılıp katılmadığımı sordum. Şimdi konuşulur mu efendim? Siz İctüzüğü bilirsiniz.

Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... 10 a karşı 32 oyla önerge reddedilmiştir.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

14 neu maddenin birinci satırının sonunda yazılı, «ihtiyar meclisi» kelimesinin - «ihtiyar kurulu» - olarak yazılmasını arz ederim.

Kırşehir

Halil Özmen

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?
GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

M. M. Başkanlığına

14 neu maddenin 2 nei satırının ortasında yazılı «belediye reisini» - kelimelerinin - belediye başkanını - olarak yazılmasını arz ederim.

Kırşehir

Halil Özmen

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?
GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

M. Meclisi Yüksek Başkanlığına

14 neu maddenin 4 neu satırında yazılı «uzuv» kelimesinin - organ - olarak yazılmasını,

6 ncı satırım sonunda yazılı «uzuv» kelimesinin organ olarak yazılmasını arz ederim.

Kırşehir
Halil Özmen

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?
GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon filhal kabul ettiği için, madde bu önergelerdeki değişikliklerle sunulacaktır.

Sayın Başkanlığa

Tapulama kanun tasarısının 14 ncü maddesinin 2 ncı ve 3 ncü fıkralarındaki bilirkişi tâyininde yedek bilirkişinin seçilmesi derpiş edilmiştir. Bu itibarla 14 ncü maddenin 2 ve 3 ncü fıkralarının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve rica ederim.

Erzurum
Adnan Şenyurt

Bu bildiri üzerine bir hafta içinde köy idaresinin veya belediyesinin en yüksek karar uzvu, muhtar veya belediye reisinin başkanlığında toplanarak salt çoğunlukla 6 asıl, 6 yedek bilirkişi seçer. Şu kadar ki, birliklerde 3 yedek bilirkişi seçilebilir.

Bir birlikte, birden fazla tapulama teknisyeni ile yardımcısının çalıştırılması halinde, diğer her ekip için ayrıca 3 asıl, 3 yedek üye seçilir.

BAŞKAN — Önergeye komisyon katılıyor mu efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon, değiştirge önergesine katılmıyor. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Değiştirge önergesi reddedilmiştir.

Millet Meclisi Başkanlığına

Tasarının 14 ncü maddesinin son bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim :

Teklif : Köy sınırlarının değişmiş olması gibi hususi sebeplerle birlik içindeki gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının durumunu o birlik bilirkişileri tarafından tâyin edilemediği teknisyen ve yardımcısının yaptığı tatbikatta

anlaşılması halinde, durum tapulama müdürüne bildirilir. Müdür mahallinde yapacağı incelemede bilirkişilerin bu yerler hakkındaki malûmatlarının kifayetsiz olduğu kanaatine varırsa yapacağı müracaat üzerine alâkalı civar birlikler veya şehir ve kasaba halkından o bölgenin mülkiye âmiri tarafından munhasıran bu yerlerde dinlenmek üzere bilirkişiler seçilir.

Samsun
Bahri Cömert

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu, efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılmıyoruz, efendim.

BAŞKAN — Komisyon değiştirge önergesine katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 20 ye karşı 40 oyla değiştirge önergesi reddedilmiştir.

Yüksek Başkanlığa

14 ncü maddenin dördüncü bendinde köy sınırlarının değişmiş olması gibi hususi sebeplerle, birlik içindeki gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının durumunu o birlik bilirkişileri tâyin edemezlerse tapulama müdürünün müracaatı üzerine alâkalı civar birlikler halkından seçilir. Şeklinde düzeltilmesini arz ve teklif ederim.

Gümüşane
Halis Bayramoğlu

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu bu değiştirge önergesine?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılmıyoruz, efendim.

BAŞKAN — Komisyon değiştirge önergesine katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Yüksek Başkanlığa

Esbabı mucibesini şifahen izah ettiğim aşağıdaki fıkranın 14 ncü maddeye ilâvesini arz ve teklif ederim :

Fıkra 5 :

«Bir gayrimenkul üzerinde köyün ortak malı olduğu iddiası hallerinde, bilirkişiler o köye bitişik köy halkından yukardaki esaslar dâhilinde seçilir.»

Zonguldak
Sadık Tekin Müftüoğlu

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Efendim, Yüksek Heyetinizce kabul edilen önergelerdeki kelime değişiklikleriyle birlikte maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yemin

MADDE 15. — Bilirkişilere, tapulamaya başlamadan önce tapulama müdürünün daveti üzerine tapulama hâkimi veya aynı bölgedeki sulh hâkimi tarafından Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu gereğince yemin ettirilir ve keyfiyet tutanakla tevsik olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?... Buyurunuz Halil Özmen.

HALİL ÖZMEN (Kırşehir) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar, Anayasamızın 77 nci maddesinde bu kelimeyi, yüksek malûmlarınız olduğu veçhile andiçme olarak kabul etmiş bulunuyoruz. Bu itibarla ben, Yüksek Heyetinizce şöyle bir takrir takdim ediyorum :

«Madde 15. — Andiçme : Bilirkişilere tapulamaya başlamadan önce tapulama müdürünün daveti üzerine tapulama hâkimi veya aynı bölgedeki sulh hâkimi tarafından Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun gereğince mahkeme huzurunda and içtirilir. Bu husus ayrıca bir tutanakla tevsik olunur.» Çünkü, muhterem arkadaşlarım, buradaki andiçme, mahallinde duruşma sırasında yapılan bir andiçme değildir. Malûmu devletleri, tutanaklar tarlalarda birliklerde tesbit edilir ve orada bilirkişiler seçilir. Onun için, daha tutanaklara başlamadan evvel bu bilirkişiler mahkemeye gönderilir, mahkeme huzurunda and içtirilir. Yoksa, birliklerin bulunduğu duruşmaların ilk celseinde değildir, daha evvelce bu hazırlıklar yapılır. Onun için mahkeme huzurunda andiçme, hususunu buraya derece etmiş bulunuyorum. Yüksek takdirlerinize arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Alicanoğlu.

MAHMUT ALICANOĞLU (Sinop) — Muhterem arkadaşlarım, gerek Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 57 nci ve mütaakıp maddeleri, gerekse Hukuk Usulü Muhakemeleri

Kanununun 337 - 343 nci maddelerine kadar olan hükümlerine göre, yeminden maksat şahsı, beyanatından evvel vicdani mesuliyete ve vicdanen yapacağı beyanda, hassasiyete davet etmektedir. Hal böyle olduğuna göre, tasarımızın 15 nci maddesinde bilirkişilere, tapulamaya başlamadan evvel tapulama müdürünün daveti üzerine, tapulama hâkimi ve aynı bölgedeki sulh hâkimi tarafından Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun gereğince yemin ettirilir ve keyfiyet tutanakla tevsik olunur, der. Bu güzel, buna bir diyeceğim yok. Ancak, bu yemini yaptıktan sonra, aylarca ve hattâ belki birkaç yıl bilirkişiliği devam edecek olan bir şahsın, sadece yemin etmiş olan bir vesika ile bırakılması doğru olmayıp, kendisine her defasında, yani tapulama işinde, mütalâasına müracaat edilen her işte evvelki yeminin hatırlatılması lâzımgelir kanaatindeyim. Şöyle ki; ezcümle, hükümet tabipleri, adli tabipler bidayette yeminlidirler ve yeminli bilirkişilerdir. Kanuni mevzuat budur. Şimdi, kendilehine her hangi bir vakada mütalâaları sorulmadan evvel yemini tekrar ettirmeyip, kendilerine bir ihtar yapılır, kanunen, evvelki yemini hatırlatılır ve zapta da bu şekilde geçirilir. Binaenaleyh, bendeniz de nasıl ki, hükümet tabipleri ve adli tabipler yeminli olduğu halde, her hangi bir işin tesbiti sırasında evvelki yeminleri hatırlatılıyorsa, bu bilirkişilere de tapulama işlerinin her hangi bir mevzuunda, evvelki yeminleri hatırlatılıp, kendilerine ikaz ve ihtar yapılarak, vicdani hassasiyete davet edilmeleri daha muvafık olur kanaatindeyim. Bu itibarla bu 15 nci maddeye bu yolda bir fıkra eklenmesine dair bir teklifte bulundum. Takdir sizlerindir. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Yeminin, and olarak değiştirilmesine muvafakat etmiyoruz. And başka, yemin başkadır. Esasen, daha evvel bu konu Yüksek Mecliste halledilmiştir; Anayasa Mahkemesi hâkimleri ve Yüksek Hâkimler Kurulu hâkimleri seçilirken bu konu müzakere edilmiş ve neticede yemin kelimesinde karar kılınmıştır. Binaenaleyh, burada da «and» bahis mevzuu değildir, bil-

diğini, gördüğünü doğru söylemek için yemin etmek bahis konusudur. (Binaenaleyh yemin olarak kalmasında zaruret vardır.

Her dâvada değil, bir defa tapulamaya başlamadan evvel, yani arazi üzerinde, teknisyenler arazileri ölçmeye başlamadan evvel bu bilirkişiler, Tapulama Müdürünün daveti üzerine, eğer o yerde tapulama hâkimi görevlendirilmişse, tapulama hâkiminin de huzurunda, henüz tapulama hâkimi görevlendirilmemişse sulh mahkemesi hâkiminin huzuruna çıkarılarak yemin edeceklerdir, «mahkeme huzurunda» kelimesinin ilâvesine lüzum yoktur, usûlî bir muameledir, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa atıf yapılmış olduğuna göre, burada yeminin âdeta şeklini tâyin etmeye lüzum yoktur. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, yeminin ne şekilde yapılacağını ve zaptın ne şekilde tutulacağını derpiş etmiştir. Onun için bu fikirde de isabet görmemekteyiz.

Yemin, evet hâkim huzurunda bir defa yapılacak ve o birlikte tapulama işi bitisiye kadar bilirkişiler o yeminleri altında bilgilerini beyan edeceklerdir. Her ne kadar mahkemelerde ikinci defa dinlenmesi icabeden şahitlere ve bilirkişilere, mahkeme heyeti eski yeminlerinin tahtı altında bu ikinci beyanı yaptıklarını hatırlatırsa da tapulama işlerinde tapulama teknisyenlerinin böyle bir hatırlatmaya yetkileri yoktur ve olmaması lâzımgelir. Ancak, bu muhakemede olabilir. Bu itibarla, her hâdisede teknisyenlerin de bilirkişilere mahkeme huzurunda etmiş oldukları yemini hatırlatmalarına lüzum görmüyoruz. Mâruzatın bundan ibarettir.

BAŞKAN — Sayın Özmen.

HALİL ÖZMEN (Kırşehir) — Muhterem arkadaşlar, Anayasamızın 77 nci maddesinde and içme kelimesi olarak geçmiş ve bu tathikata konulmuştur, ellerinizde Anayasa var, orada and içme diyor. «and içerler» diyor. Bu kadar yerleşmiş, tutunmuş bir kelimenin tekrar düzeltilmesine, ve alkonulmasına inkân yoktur.

Yemin kelimesiyle, and içme kelimesi aynı mânâyı ifade etmektedir. Aynı ayrı mânalara gelmemektedir. Bu itibarla, güzel bir kelimedir; and içme kelimesinin kullanılmasını ve bu takdirin kabulünü rica ediyorum. Bu bir. Sevgili arkadaşlarım; burada, kanunun maddelerini

yazarken virgülün dahi üzerinde duruyor ve titizlikle bu kanunu çıkarmak istiyorsunuz, biz de aynı kanaatteyiz. Sizlere bildiğimiz şeyleri arz etmeye çalışıyoruz.

Şimdi, çok sevgili ve muhterem arkadaşım Mahmut Alicanoğlu ile benim fikrimin arasında bir tezat var.

Muhterem arkadaşım diyorlar ki, her dâvada ihtar edilsin. Şimdi, biz daha dâvaya gitmedik, mahkemenin önünde değiliz arkadaşlar.

BAŞKAN — Bunun cevabını Komisyon versin, Sayın Özmen!. Başka bir fikriniz daha varsa devam buyurun.

HALİL ÖZMEN (Devamla) — Henüz bir dâvaya gitmedik, hâkimin önünde değiliz. Tapulama tutanaklarını tesbit ediyoruz. Tapulama tutanaklarının tesbiti esnasında teknisyenler ve bilirkişiler vardır. Tapulama hâkimi yoktur. Ya ne zaman hâkim vardır?. Tapulama tutanaklarına, her hangi bir taraf itiraz ettiği zaman, bu itirazın doğru olup olmadığını anlamak bakımından mahkemeye gidiyoruz. Kadastro hâkiminin önünde o zaman muhakeme oluyoruz. Onun için, muhterem arkadaşımın her tapulama tesbit tutanağı esnasında bir ihtar olunur kelimesi kimin tarafından yapılacaktır?. Teknisyen tarafından mı bu yemin, tekrar ettirilecektir? Burada her ikimizin fikri arasında bir tezat vardır. Ancak, mahkemeye intikal ettikten sonra keşif mahalline gidilirse orada hâkim yeni bir ihtarda bulunabilir ve burası faydelidir, bu noktadan da kendisine iltihak etmemeye imkân yoktur. Her hususta bilirkişinin mâneviyatını takyid etmek, onu doğru yola getirmek gayet güzel bir şeydir.

Muhterem arkadaşlarım, komisyon sözcüsü «mahkeme huzurundaki» tâbirimizin üzerinde durdular. Biz bu noktayı şu bakımdan söylüyoruz; evet, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa göre, yemin ettirilir, and içtirilir. Ama, biraz evvel izah ettiğim gibi, henüz mahkemeye başlamadık. Ancak bir tapulamayı tesbit etmekle, tutanakları yapmakla meşgulüz. Onun için bilirkişileri ne yapacağız? Mahkemeye göndereceğiz. Mahkeme nerededir? Bölgelerdedir. Yani, ilçe merkezlerinde ve vilâyetlerde, il merkezlerindedir. Bilirkişiler, oraya gidecek mahkemenin huzurunda alenî olarak yemin edecek ve bu hususu da ayrıca bir tutanakla tevsik edecek, bizim fikrimiz bundan ibarettir. Ancak, bu tesbit

tutanaklarına bir itiraz vâkı olduğu zaman kadastrô hâkiminin önüne gideceğiz o zaman muameleleri yapacağız.

İki şık vardır. Birisi idari mahiyettedir, hazırlık mahiyetindedir, ikincisi ise asıl hükümü verecek olan makamdır. O da tapulama hâkiminin huzurudur.

Bu iki noktayı yüksek heyetinize arz ediyorum. Kanunun daha iyi çıkması için istirham ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Alicanoğlu.

MAHMUT ALICANOĞLU (Sinop) — Muhterem arkadaşlar, onbeşinci maddedeki; yeminli bilirkişi demek; bunun sadece tapulamamın ilk hazırlık tahkikatı sırasında ihzarı, teknisyenler tarafından yapılan muamele safhasında değil, bu bilirkişilerin, yeminli bilirkişi deyince mahkeme safhasında da yine yemin edip etmiyeceği mevzubahsolacak bir husustur. Yeminli bilirkişi mahkeme esnasında yine yemin ettirilmez. Adliyeciler arkadaşların çok iyi bilirler, «ancak kendisine hatırlatılır» denir. İşte, biraz evvelki misalini verdiğim gibi, adli tabipler, Hükümet tabipleri ve her hangi bir hususta evvelden yeminli olarak tâyin edilmiş ve seçilmiş olan bilirkişilerdir. Şimdi, şu maddeye göre, yemin ettirildikten sonra bir zabıt varakasıyla keyfiyet tesbit edilir diyor ve bırakıyor. Bu teknisyenlerin yaptığı muameleden sonra, vâkı ihtilâf neticesinde yapılacak iş nedir? İş mahkemeye intikal edecektir. Ne olacaktır? Mahkeme icabında bu bilirkişileri çağırıp yeniden mütalâalarını alacak, tekrar dinliyecektir. Bu takdirde, yine evvelce yemin etmiş olan bilirkişiye tekrar yemin ettirmenin manâsı ve hukukî yeri yoktur.

Şu halde, ne yapacak hâkim? Hâkimin yapacağı şey, evvelki yemini hatırlatıldı demek olacaktır. Bendenizin maksadı bu idi. Yani, bilirkişiye, daimi bilirkişi olarak seçilmiş olan yeminli kimselere tekrar tekrar yemin ettirilmez. O mevzu hakkında, ancak ihtar yapılır. Mevzuatımız budur. Onun için, muhterem Halil Özmen arkadaşımıza bilhassa bu hususu hatırlatmak isterim. Ve bu sebeptendir ki, buraya ariyeten tapulama işinde bilgilerine müracaat edilen bilirkişilere her defasında evvelki yeminleri hatırlatılır. Bunu söylemekteki maksat kendisini bu gibi mevzuda hassasiyete, vic-

deni mesuliyete davet etmektir. Ben bunun için bu teklifte bulunmuşumdur.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Karaca:

GIYASETTİN KARACA (Erzurum) — Sarfınazar ettim.

BAŞKAN — Başka konuşacak arkadaşımız, yok; önergeyi okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

15 nci maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Kırşehir
Halil Özmen

Andiçme

Madde 15. — Bilirkişilere, tapulamaya başlamadan önce tapulama müdürünün daveti üzerine tapulama hâkimi veya aynı bölgedeki sulh hâkimi tarafından Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu gereğince mahkeme huzurunda andiçtirilir.

Bu husus ayrıca bir tutanakla tevsik olunur.

BAŞKAN — Komisyon katılıyormu?

KOMİSYON ADINA MUSTAFA UYAR (İzmir) — Hayır efendim.

BAŞKAN — Komisyon iştirak etmiyor.

Önergeyi oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Sayın Başkanlığa

15 nci maddeye aşağıdaki yazılı şekilde bir fıkra eklenmesini arz ve teklif ediyorum.

Sinop
Mahmut Alicanoğlu

Tapulama işinde bilgilerine müracaat edilen bilirkişilere her defasında evvelki yeminleri hatırlatılır.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon izahı veçhile katılmadığını söyledi; diğer önergeye de katılmıyor. Değiştirge önergesini olarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bilirkişiliğe mâni haller,

Madde 16. — (40) yaşını bitirmemiş olanlarla hacir altında bulunanlar, şeref ve haysiyeti muhil bir suçtan kesinleşmiş hükümlü mahkûm olanlar bilirkişi seçilemezler.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Buyurun Sayın Özmen.

HALİL ÖZMEN — (Kırşehir) — Muhterem arkadaşlar; bu madde üzerinde de yine kelimelere dokunmak ve bunları Yüce Heyetinize arz etmek istiyorum. (40 yaşını bitirmemiş olanlarla, hacir altında bulunanlar) tâbiri var. «Hacir» kelimesi «kısıtlı» olarak geçmektedir ve o şekilde yazılmıştır. Kısıtlı bulunanlar demek lâzımdır. Ayrıca. «Şeref ve haysiyeti muhil.» deniyor. Bunlar da Ceza Kanunumuzda «yüz kızartıcı suçlar» olarak geçmiştir ve o şekilde yazılıdır. «Yüz kızartıcı bir suçtan kesinleşmiş bir hükümlü mahkûm olanlar bilirkişi seçilemezler.» şeklinde bir takrir veriyorum; kabulünü rica ederim.

BAŞKAN — Madde hakkında başka söz istiyen yok. Değiştirge önergesi var, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

(Tapulama kanunu) tasarısının 16 nci maddesinin aşağıda yazılı şekilde değiştirilmesinin oya sunulmasını arz ve teklif ederim.

Tekirdağ
Turhan Kut

Teklif edilen metin :

Bilirkişiliği engelliyen haller,

Madde 16. — (40) yaşını bitirmemiş olanlarla kısıtlı veya yüz kızartıcı bir suçtan kesinleşmiş şekilde hükümlü bulunanlar bilirkişi seçilemezler.

Gereke :

(Kısıtlı) ve (yüz kızartıcı suç) terimleri hukuk tatbikatında (mahcur) ve (şeref ve haysiyeti muhil) terimlerinin yerine geçmiş ve resmî yazışmalarda yer almışlardır.

1963 yılında kabul olunan bir kanun metninin, günün dili ile yazılmış olması lâzımdır ve zaruridir.

BAŞKAN — Önergeye komisyon iştirak ediyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Aynen iştirak ediyoruz.

BAŞKAN — Komisyon değiştirge önergesine katılıyor. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi, değiştirge önergesindeki teklif edilen hususun dikkate alınması şartıyla oyunuzaya sunuyorum...

HALİL ÖZMEN (Kırşehir) — Efendim, benim de önergem vardı, okunmadı.

BAŞKAN — Halil Özmen arkadaşımızın önergesini de okuttuktan sonra maddeyi oyunuzaya sunacağım.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

16 nci maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Kırşehir
Halil Özmen

Madde 16. — Bilirkişiliğe mâni haller : 40 yaşını bitirmemiş olanlarla, kısıtlı bulunanlar, yüz kızartıcı suçlardan kesinleşmiş bir hükümlü mahkûm olanlar bilirkişi seçilemezler.

BAŞKAN — Halil Özmen arkadaşımızla Turhan Kut arkadaşımızın önergeleri aynı mahiyettedirler. Maddeyi bu önergelerde teklif edilen değişikliklerin yapılması şartıyla oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HALİL ÖZMEN (Kırşehir) — Diğer önergedeki metne katılıyorum.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Reis Beyefendi, Turhan Kut'un önergesi esas olacak.

BAŞKAN — Evet esasen Halil Özmen Bey de katılıyorlar. 16 nci madde Turhan Kut'un teklif ettiği şekilde kabul edilmiştir.

Bilirkişi olarak dinlenemeyecekler

MADDE 17. — Bilirkişi seçilen kimseler :

a) Kendisine, eşine usul ve furuuna, kardeşinin çocuklarına ve eşinin usul ve furuuna ait gayrimenkullerin tesbitinde,

b) Tesbiti yapılan gayrimenkul üzerinde hak iddia edenlerden biri ile arasında dâvası bulunanlar, bu gayrimenkulün tesbitinde,

c) Tesbiti yapılan gayrimenkul üzerinde hak iddia edenlerle (a) bendinde yazılı derecede hısımlığı olanlar, bu gayrimenkulün tesbitinde,

Bilirkişi olarak dinlenemezler.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Bir dakika Reis Bey, fıkra da bir harf hatası var «hısımlık» «hasımlık» diye yazılmış.

BAŞKAN — O şekilde «hısımlık» diye okuduk efendim.

Birlik sınırının tâyini

MADDE 18. — Bu kanunun tatbikine munhasır olmak üzere, teknisyen ve yardımcı beraberce birlik genel sınırını tâyin ve buna ait krokiyi tanzim ederler.

Bu hususta, o birlikle bitişik bölge veya birliklerin belediye reislerinin, muhtar ve ihtiyar meclisi üyelerinin ve genel sınırları tâyin edilecek birliğe ait bilirkişilerle bitişik birliklerin varsa bilirkişilerinin irac ve beyanlarından, köy sınırı kâğıtlarından, mahkeme ilâmı ve benzeri vesikalardan, tapu ve vergi kayıtlarından istifade edilir.

Tapu veya vergi kaydı veyahut mülkiyet ve intifa bakımlarından küll teşkil eden gayrimenkul, teknik zaruret olmadıkça, aynı birlik sınırı içine alınır.

Teknisyen ve yardımcısının çizmiş olduğu birlik sınırına itiraz halinde tapulama müdürü işi inceler ve karara bağlar. Bu karar ilgiye tefhim veya tebliğ edilir.

Tapulama müdürünün kararına karşı tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde tapulama hâkimine itiraz edilebilir. İtiraz, 15 gün içinde ve evrak üzerinde incelenerek karara bağlanır. Bu karar kesindir.

İtiraz tapulama işlemlerini durdurmaz.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı?

Buyurun, Sayın Özdemir.

NUREDDİN ÖZDEMİR (Gümüşane) — Muhterem arkadaşlarım, kanunun heyeti umumiyesi üzerinde de konuşurken bu hususa dikkatinizi çekmiştim. Bizim köylü halkımızın yapısı, bâzı konularda büyük hassasiyet gösteren bir yapıdır. Bu sınır meseleleri de tatbikatta köyler arasında büyük ihtilâfların doğmasına sebebiyet veren bir ihtilâf konusudur. Umumiyetle tapulama sınırları ile köy sınırları birbiri-

ne karıştırılmakta ve tapulama sınırlarının, köy sınırlarının bir köye kazandırdığı hukuku zedelediği veya ihlâl ettiği kanaatine varılarak köyler birbirlerine girmektedirler.

Mer'i kanunun tatbikatı sırasında, tapulama müdürlerinden, bu tapulama sınırları için dikilen taşların köy sınırlarını doğurduğu, hakları ihlâl etmediği yolunda açık ve kesin beyanda bulunmalarını sık sık rica ettim. Fakat, umumiyetle teknisyenler tapulama için gitmiş olduğu köylerde durumları itibariyle bu hukukî mûtayı, yani inkârı kabil olmıyan durumu nedense bir türlü ifade etmemişlerdir. Gerçi şimdi teklif edeceğim bir cümlenin yazılmasına lüzum yok gibi görülür, ama, tapulama sınırlarının, Köy Kanununa tabi olarak çizilmiş idari sınırlarının, doğurduğu hakları ihlâl etmediği yolunda, kanuna açık bir ibare konması, halkımızın hukuk anlayışı, kültür seviyesi bakımından zaruridir. Bu yolda bir takrir, takdim edeceğim, lütfen, Komisyon ve Büyük Meclisiniz iltifat göstererek kabul etsin ve komisyon da maddenin hasiv olmayacak bir yerine yerleştirsin. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Bir değiştirge önergeniz var mı?

NUREDDİN ÖZDEMİR (Gümüşane) — Vereceğim efendim.

BAŞKAN — Ama biz maddeyi oylıyacağız. Buyurun Sayın Güner.

ARIF HİKMET GÜNER (Rize) — Sayın Başkan ve muhterem arkadaşlarım; «bu kanunun tatbikine munhasır olmak üzere, teknisyen ve yardımcısı beraberce birlik genel sınırını tâyin ve buna ait krokiyi tanzim ederler.» hükmünü, 1 nei fıkra beyan etmektedir.

Bundan mütevellit doğacak itirazların tapulama müdürü tarafından halledileceği 4 neü fıkra yazılmaktadır. Şimdi, tabiidir ki, tapulama müdürü bu işi yapacak ehliyettedir. Fakat, kanaatimize, bu tip ihtilâfların daha iyi halledilebilmesi eiheti ile, 28 nei maddede zikredilen tapulama komisyonları tarafından bu ihtilâfların halledilmesi daha isabetli olur. Bunun için, bir takrir veriyorum, kabulünü istirham ederim.

BAŞKAN — Nureddin Bey, önergenizi bekliyoruz. Buyurun Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Muhterem arkadaşlarım, bir-

lik sınırlarının ilk anda köy sınırı ile aynı olması icabedeceği kanaati hâkim görünmekte ise de, hakikatte birlik sınırları, köylerin idari sınırlarını ifade etmez. Bazan, coğrafi durum itibarıyla bir köyde tapulama yapılırken, tapulamanın bu köydeki birliğinin sınırı çizilirken, yanındaki köyün sınırı içinde bulunan birkaç gayrimenkulün de buraya girmesi veya bu köyün sınırı içerisindeki bazı gayrimenkullerin birlik dışında kalması, tatbikatta daima görülen haller ve misallerdir. Bu itibarla, birlik sınırlarının, köylerin idari sınırlarını tâyin etmesinde kati bir miyar olarak kabul edilmesine imkân ve zaruret de yoktur. İtirazların tapulama müdürü tarafından evvelâ hal ve fasledilmesi, bilâhara tapulama hâkiminin huzuruna gelmesi tabii bir şeydir. Tapulama birlik sınırlarının çizilmesi bir yerin hudüdünü tâyin eden ibaret olduğuna ve tapulama komisyonlarının, yapılan tesbitlere, gayrimenkulün yapılan tesbitine, onun hukukî varlığına ve hukukî mahiyetine itirazları tetkik etmekle vazifeli olmasına göre, birlik sınırlarına vâki itirazların tapulama komisyonuna havalesinde kanuni bir mesnet ve isabet görmemektir.

BAŞKAN — Madde hakkında başka söz istiyen yok. Değiştirge önermelerini okutuyorum.

Başkanlığa

18 nei maddenin onuncu satırında (bu karar ilgili hazırsa tefhim, değilse tebliğ edilir) şeklinde tabedilmesi lâzımgelirken, (bu karar ilgiliye tefhim veya tebliğ edilir) şeklinde tabedilmiştir.

Keyfiyetin bu şekilde tashih edilerek umumi Heyete arz edilmesini teklif ederim.

Geçici Komisyon

Başkanı

İstanbul

İsmail Hakkı Tekinel

BAŞKAN — Efendim, Komisyon tab'a verdiği nüshada bu şekilde yazmış. Yanlış tab' edildiği için, burada düzeltiyor. Komisyonun mütalâasını bilgilerinize sunarım.

Başkanlığa

18 nei maddedeki (Reislerinin) kelimesinin, (Başkanlarının) ve (Meclisi) kelimesinin (Kurulu) olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Geçici Komisyon

Başkanı

İstanbul

İsmail Hakkı Tekinel

BAŞKAN — Komisyonun mütalâasını bilgilerinize sunarım.

Millet Meclisi Başkanlığına

Tapulama Kanununun 18 nei maddesinin 4 ve 5 nei fıkrasındaki tapulama müdürü yerine «Tapulama Komisyonu» ibaresinin konmasını arz ve teklif ederim.

İstanbul

Rize

Şahabettin Orhon

Arif Hikmet Güner

BAŞKAN — Değiştirge önermesine Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon değiştirge önermesine katılmıyor. Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Başkanlığa

Tasarımın 18 nei maddesine «Tapulama sınırları, köy idari sınırlarından doğan umumi hakları ihlâl etmez» fıkrasının ilâvesini arz ederim.

Gümüşane

Nurettin Özdemir

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılmıyor. Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Maddeyi, Komisyonun değiştirdiği ve tasrih ettiği şekilde oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gayrimenkul sınırlarının belirtilmesi

MADDE 19. — Tapulaması yapılacağı ilân edilen birliklerde sınırları işaretlerle belirtilmiş olan gayrimenkullerin sahipleri, mahallî icaplara göre, sınırlarını belirtecek şekilde işaretler koymaya ve bu işaretleri muhafaza etmeye ve uçakla fotoğraf almaya tabii tebliği halinde, gerekli malzemesi idarece temin edilmek şartıyla bu işaretleri tapulama müdür ve memurları tarafından tarif olunacak şekilde getirmeye mecburdurlar.

Tapulama teknisyen ve yardımcısının 21 nei madde uyarınca o mevki veya sokağa gittiği tarihe kadar gayrimenkul sahibi bu vazifesini yerine getirmese 88 nei madde uyarınca cezalan-

dırıldıktan başka bu işlemler 75 nci maddede bahsi geçen tahsisattan ödenmek üzere teknisyen tarafından yaptırılır. Masraf tutarı tapulama tutanağına kaydedilir. Masraf tapulama harcı ile birlikte ve aynı usul dairesinde alâkalıdan tahsil olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tesbit işleri

Tesbiti yapılacak mevkiin ilânı

MADDE 20. — Tapulama teknisyeni ve yardımcısı 12 ve 13 nci maddeler gereğince alınacak kayıtlarla, listelerden ve bilirkişilerin vereceği bilgilerden faydalanarak tapulamasını yapacakları mevki veya sokağa gidecekleri günü tesbit ve en az iki gün evvel muhtar veya belediye reisi marifetiyle ve mütat vasıtalarla birlikleri içinde ilân ettirir ve ayrıca bu hususta düzenlenecek ilân ihtiyar meclisinin çalışma yerinin veya belediye dairesinin kapısına asılır. Keyfiyet bir tutanakla tevsik olunur.

Bu ilânda, belirli günde mal sahiplerinin ve diğer alâkahların gayrimenkullerinin sınırlarını göstermek ve iddialarını bildirmek için hazır bulunmaları ve bulunmadıkları takdirde gıyaplarında tapulama yapılacağı belirtilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?... Yok.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İ. HAKKI TEKİNEL (İstanbul) — Bir tashih var efendim.

BAŞKAN — Komisyona bir şey hatırlatacağım. Tashih, mütalâa gibi halleri daha evvelden Başkanlığa bildirmelerini rica edeceğim; oylamaya geçildikten sonra değil. Nedir bu tashih efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İ. HAKKI TEKİNEL (İstanbul) — (Reis) tâbiri (Başkan) olarak değiştirilecek ve (ihtiyar meclisi) tâbiri de (ihtiyar kurulu) olacaktır.

BAŞKAN — (Reis) tâbirinin (başkan), (ihtiyar meclisi) tâbirinin de (ihtiyar kurulu) olması hususunda Komisyon tarafından sunulan değişiklikle birlikte maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gayrimenkullerin tesbit usulü

MADDE 21. — Tapulama teknisyeni ve yardımcısı belli günde beraberce gayrimenkulün bulunduğu yere giderler. Muhtar ve hazır buldukları takdirde mal sahipleri ve sair alâkahlar muvacehesinde tapu ve vergi kayıtlarını ve ibrazı halinde imza mukabilinde teslim alacakları sair vesikaları en az üç bilirkişinin ve muhtarın malûmatına müracaat suretiyle tetkik ve mahalline tatbik ederek parselleri sınırlandırır ve beşinci bölümde yazılı esaslar dairesinde hak sahiplerini tâyin ederler. Bu suretle hak sahipleri tâyin edilmiş olan parselleri ölçer veya hava fotoğraflarını işaretlerler.

Tahdit ve ölçü işinde tatbik edilmesi gereken klâsik ve fotogrametrik metodlara ait teknik hususlar ile açıklanır.

BAŞKAN — Talât Bey bir dakika, söz istediğinizin farkındayım; fakat Komisyonun bir teklifi var, onu okutayım, ondan sonra.

Başkanlığa

Tasarının 21 nci maddesinin son satırında (Teknik hususlar) kelimelerinden sonra (yönetmelik) kelimesi mevcut iken, tabı sırasında unutulduğu anlaşılmıştır.

Keyfiyetin Umumi Heyete (teknik hususlar) kelimelerinden sonra (yönetmelik) kelimesinin ilâvesi suretiyle arzını teklif ederim.

Geçici Komisyon

Başkanı

İstanbul

İsmail Hakkı Tekinel

BAŞKAN — Zaten biz böyle okuttuk, İsmail Beyefendi. Yani biz sizin unuttuğunuz şekilde değil de tab ettiğimiz şekilde okuttuk.

Buyurunuz Sayın Oğuz.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Muhterem arkadaşlarım; 21 nci maddede ufak bir hususa işaret etmek için huzurunuzu işgal etmiş bulunuyorum. 21 nci maddede gayrimenkullerin tesbit usulü vaz'edilmiş bulunmaktadır. Burada tapulama teknisyeninin ve yardımcısının vazifesi belli günde iddia konusu bulunan gayrimenkulün başına gidecek, ehli-vukufları çağıracak; iddia sahibinin tapu kayıtlarını vergi kayıtlarını varsa diğer vesikalarını ibrazı halinde bunları gayrimenkule, araziye tatbik edecektir. Yalnız tatbikatta bir takım haller

zukur etmiş olabilir; tapu kayıtlarının ve vergi kayıtlarının, hudutlarının ve dönüm miktarlarının birbirine uymadığı, tapu kayıtlarında yazılı bulunan sınırlarla vergi kayıtlarında yazılı sınırların; mevki ve hudutlar itibariyle, dönüm itibariyle birbirine tetabuk etmediği tatbikatta emsaline raslanan hâdiselerdendir. Bu durum karşısında komisyonun maddeye bir rahat vermesi iktiza eder. Şayet tapu kaydı hudutlarıyla mevkii ve hudut itibariyle vergi kaydında bulunan hudutların birbirine uymaması halinde tapulama teknisyeni ve yardımcısı vergi kaydını mı tercih edecektir tapu kaydını mı tercih edecektir?. Bu bakımdan komisyonun bu durum karşısında maddeye bir rahat vermesi lâzımdır sebebi; vergi kayıtları tanzim edildiği zaman hudutları başına gidilmeden doğrudan doğruya o gayrimenkulün, o arazinin hudutları masa başında tesbit edilir ve asıl kayıt sahibine verilir. Tapu kayıtlarının tatbikatta vergi kayıtları hudutlarına uymaması halinde tapu kayıtlarının hudutlarının tercih edilmesi usulü vaz'edilirse tahmin ediyorum ki, isabetli hareket edilmiş olur. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Yılanlıoğlu.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlarım, komisyonun gözünden kaçtığına kaani olduğum ve kanaatime mühim olan bir hususu açıklamak istiyorum. 21 nci maddede «tapulama teknisyeni ve yardımcısı belli günde beraberce gayrimenkulün bulunduğu yere giderler. muhtar ve hazır buldukları takdirde mal sahipleri ve sair alâkahılar muvacesesinde tapu ve vergi kayıtlarını ve ibrazı halinde imza mukabilinde teslim alacakları ve sair vesikaları..» diyor.

Şimdi bir kere burada «muhtar ve hazır buldukları takdirde mal sahipleri» deniyor. Bu işle ilgili olan arkadaşlarımız gayet iyi bilirler, biz de biliriz. Mal sahibinin bulunmadığı tesbit, bir takım itirazlara ve hattâ yanlışlıklara sebeb olabilir. Burada ben hazır buldukları takdirde değil, muhtar ve mal sahipleri ve sair alâkahılar huzurunda tesbitin yapılmasını zaruri ve faydalı görmekteyim. Zira maalesef mal sahibi hazır bulunmadığı, herkesin birbiriyle yüzyüze olmadığı zaman mahkemelerin yanlış yola sapması gibi hatalı durumlar olabilir. Esas itibariyle bu halihazır duru-

mayla da kalsa, madde (hazır buldukları takdirde) diyor. Bunun düzeltilmesi lâzımdır. «Hazır buldukları takdirde» demek yerinde olur. Bu hususta bir önerge veriyorum. gerek mahkemenin doğru bir karar vermesi bakımından, gerekse bilâhara yapılacak itirazları önlemek bakımından mal sahibinin, gayrimenkulün tesbitinde bulunması uygun olur ve zannediyorum ki, komisyonun kıymetli üyeleri de benim bu teklifime iştirak ederler. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Özdemir.

NURETTİN ÖZDEMİR (Gümüşane) — Muhterem arkadaşlarım, tasarının 21 nci maddesinin birinci cümlesinde bir noktanın vuzuha kavuşturulmasında fayda umarım. «Tapulama teknisyeni ve yardımcısı belli günde beraberce gayrimenkulün bulunduğu yere giderler. Muhtar ve hazır buldukları takdirde mal sahipleri ve sair alâkahılar muvacesesinde tapu ve vergi kayıtlarını..» diye ilâahir devam ediyor. Tapulama, tapulanacak gayrimenkulün başına gidecekler arasında bilirkişiler sayılmamıştır. Aslında tapulamayı teknisyeni de yapar, yardımcısı yapacaktır. Bilirkişinin de gitmesi hususu kanunun heyeti umumiyesinden anlaşılması lâzımdır. Bu ifade edilmese, yazılmasa da olur gibi görünürse de teknisyen de yardımcısı da yazılmasa olurdu. Çünkü, onlar olmazsa tapulama olmaz denilir. İleride bir karışıklığa meydan vermemek için, bu birinci cümlemin tapulama, «Teknisyeni ve yardımcısı ve bilirkişiler», şeklinde olması faydalı olacaktır. Çünkü, bunların üçü kanun bakımından tesbitin yapılması için bulunması zaruri olan şahıslardır, şeklinde değiştirilirse ileride doğacak bir karışıklık önlenmiş olur.

Bir noktaya da daha dikkatinizi çekeceğim. Talât Oğuz arkadaşımızın, tesbit sırasında teknisyenlerin tapu kayıtları ile vergi kayıtları arasında bir tedahül olduğu takdirde, hudut, mevki veyahut yüz ölçümü bakımından tapu kayıtlarına itibar edilmesi yolunda maddeye verilmesini istediği sarahate lüzum yoktur. Vergi kayıtları, tapu kayıtları, bilirkişi beyanları ve diğer delillerin hepsi, fiilî durumu tesbit etmek olan tapulamamın yapılabilmesi bakımından teknisyen için yardımcı vesikalardır. İhtilâf doğduğu takdirde, bunların üzerinde, bunların hangisinin tercih edilmesi lâzım-

geldiği noktasında yetkili olan makam mahkeme ve hâkimdir. Umumiyetle, vergi kayıtları bakımından, zaman içerisinde şahıs isimleri değişmekte, vergi kayıtlarında zikredilen komşular değişmekte ve bu suretle birtakım karışıklıklar doğabileceği gibi, tapu kayıtlarındaki hudutlar bakımından değişiklikler olabilir. Çünkü, bu tapu kayıtları eskidir. Böyle miktar ve ölçü fazlaları hakkında tasarının ileriki maddelerinde sarih hükümler mevcuttur. Bu madde bu haliyle iyi tedvin edilmiştir. Yalnız, arz ettiğim gibi, o birinci cümlemin, «Tapulama teknisyeni, yardımcısı ve bilirkişiler», şeklinde olmasını kabul buyurlarlarsa vuzuh verilmiş olur.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Alicanoğlu.

MAHMUT ALICANOĞLU (Sinop) — Muhterem arkadaşlar; arkadaşlarım çok ince bir noktaya temas ettiler, mucip sebeplerle arz ve izahta bulundular. Bendeniz, telhisan arz edeyim ki, bu maddenin tatbikinde eğer tapu kayıtlarıyla vergi kayıtları arasında mübâyenet hâsıl olursa, tatbikatta tapu kayıtlarının esas tutulması lâzımgelir. Tatbikatımız da bu yoldadır, temyiz içtihatı da bu yoldadır. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Buyurun Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Muhterem arkadaşlarım; tapu ve vergi kayıtlarının birbirine uymaması hâlinde yapılacak iş, biraz evvel konuşan arkadaşım gibi temyiz kararlarıyla de tesbit edilmiş olduğu şekilde, aslolan tapu kayıtlarının muteber tutulmasıdır. Esasen, vergi kaydı mülkiyete ancak bir karine olabilir, ama katî bir delil değildir. Kaldı ki, bu madde, 21 nci madde, işin esasını tesbit etmemektedir. Bu usulî bir maddedir. Gayrimenkullerin tesbiti usulünü ne şekilde tesbit edeceğiz? Bunun usulü nedir, nasıl olacağız? Bu suallerin cevabını bu madde vermektedir. Ancak, tapu kaydı ve vergi kaydı gibi ve sair kayıtların ne şekilde kıymetlendirileceğini ilerideki maddelerde, beşinci bölümde, mülkiyet hakkının tesbitindeki esaslardan bahseden 32 nci maddeden itibaren göreceğiz. Bu itibarla, Sayın Talât Oğuz arkadaşımızın bu madde ile ilgili olarak vergi ve tapu kayıtlarının bu maddeden derpiş edilmesine lüzum yoktur.

Mal sahibi de tesbit sırasında hazır olsun diyen Yılanlıoğlu arkadaşımızın fikrine, maalesef, iştirak etmiyoruz. Çünkü, bu takdirde tapulamamın bitirilmesine imkân olmaz; sürâttен vazgeçtik, sonunu alamayız, bitiremeyiz. Zira, hepimiz bilirsiniz ki, birçok köylüler kendi köylerinden uzaklarda aylarca çalışmaya gitmektedirler. Onların beklenmesi tapulamadan beklenen gayeyi uzaklaştırır. Bu itibarla, mal sahiplerinin bulunmasına lüzum yoktur. Muhtarın, bilirkişilerin ve yine mal sahibinin yakınlarının ileri sürecekleri delillerin takdiri suretiyle teknisyenlerin yapacakları tesbite, mal sahibi veya mal sahibi adına bir başkası itiraz edebilir. Hakkı yine kaybolmaz. Şayet, haksız bir tesbit yapılmışsa, bu bakımdan mal sahiplerinin bulunmasına lüzum yoktur.

Nureddin Özdemir arkadaşımızın birinci cümleye ilâve edilmesini istediği bilirkişiler daha aşağıda ikinci cümlede mevcuttur. Birinci cümle, tesbit yerine gidecek olan memurlara hitabetmektedir.

İkinci cümle; ilgililerin, muhtarın, bilirkişinin, varsa mal sahibinin orada bulunacağını tesbit etmektedir. Bu itibarla, birinci cümleye ilâveten zamimeten bilirkişilerin de konmasına muvafakatimiz yoktur. Maddenin teklif ettiğimiz şekilde kabul edilmesini rica ederken, ikinci satırında «muhtar ve hazır buldukları takdirde» yazılmış, burada tabî hatası olmuş, «hazır buldukları takdirde olması» şeklinde tashih edilmesini istirham ederim.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun, efendim.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Çok muhterem arkadaşlarım, madde üzerinde vâkı olan görüşlerimizi, beyanlarımızı realitelere uygun olarak ifade etmiş bulunuyoruz. Biz diyoruz ki, vergi kayıtları ile, tapu kayıtlarının teknisyenin vâkı tatbikatında birbirine uymaması halinde, teknisyene teknisyen yardımcısına ne gibi bir vazife tahmil edelim? Bunu komisyonun vazihan göstermesi iktiza eder. Bu bir. Memleketimizdeki vergi kayıtlarının durumunu hepimiz bilirsiniz ve takdir edersiniz. Türkiye'de iki sefer vergi kayıtlarına mûtaallik tahrir yoklaması yapıl-

mıştır, 1936 da 1938 de. Biliyorsunuz, vergi kayıtları 1936 dan bu yana tahrir tabi tutulmuş ve mevzuatımıza yeni muameleler getirilmiştir. Halbuki tapu kayıtları yüz senelik bir maziye maliktir. Bu durum karşısında vergi kayıtları ile tapu kayıtları arasında mevki, hudut dönüm ve diğer evsaf itibariyle vâkı tehalüf karşısında, tedahül karşısında ne gibi bir muamele yapmak icabedeceği hususunda Komisyonun teknisyene, yardımcısına vazih ve âleni bir madde göstermesi icabeder. Nasıl hareket edecektir? Meselâ bir tapulama tutanağı tesbit ediyoruz. Tapu kayıtları bunu ifade ediyor, vergi kayıtları da şunu ifade ediyor; meselâ, vergi kaydında dönüm 50 olarak yazılı, tapu kaydında ise, 100 dönüm yazılı. Bu bakımdan, hudutlar ayrı ayrı gösterildiği takdirde, teknisyen ve yardımcısını zor duruma düşürmiyelim. Teknisyene, yardımcısına vazih, âleni bir madde koyalım ki, o şekilde hareket edebilsin. Mâruzatım bundan ibarettir. Bu hususta bir de tahrir verdim. Aynen kabulünü istirham ediyorum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Alicanoğlu ve Özdemir, sizler evvelce kanuştunuz. Tekrar konuşmak istediğiniz noktalar mı var? Yoksa Komisyonu mu konuşturalım? («Bu hususta bir şey söyleyeceğiz» sesleri)

Buyurun Sayın Alicanoğlu.

MAHMUT ALICANOĞLU (Sinop) — Muhterem arkadaşlarım, Komisyon Sözcüsü arkadaşımız, Talât Oğuz arkadaşımızın vermiş olduğu önerenin mucip sebeplerini kabul ediyor. Ancak; bu teklifin ileride tasarının 32 ve 33 neü maddelerinde, mülkiyet hakkına taalluk eden hükümlerde mevcud olduğunu ve ancak, o maddelerde mevzuabahsolabileceğini, ileri sürüyor. Şimdi, 32 ve 33 neü maddeleri ve aynı zamanda 21 neü maddeyi tetkik edecek olursak, 21 neü madde 33 neü maddenin daha evveliyatındaki yapılacak olan bir muameleyi içine alan ve mülkiyeti tesbit eden bir hüküm maddesi olarak görüyoruz. Demek ki, evveleminde gayrimenkulü tesbit ederken, teknisyenlerin yapacağı muameleler meyanında teknisyenin ve teknisyen yardımcısının nazarı itibara alması lâzım gelen vesaik, bilirkişi beyanati, şahadet veya diğer beyanlar ve vesikalar meyanında

nazarı itibara alıp yapacağı muamele neticesinde, tapulama muamelesinin evrakını ve tahkikatını ikmal etmek oluyor.

Şimdi, teknisyen bu muamele safhasında, ihzari safhada kendisine ibraz edilecek vergi ve tapu kayıtları arasında bir tedahül meydana çıktığı takdirde, yani vergi kayıtlarındaki hudut ve dönümlerle, tapu kaydındaki hudut ve dönümler arasında bir değişiklik olduğu takdirde ne yapacaktır, hangisini nazarı itibara alacaktır ki; tapulama muamelesini yürütebilsin ve şahsın gayrimenkulünün o şahsa aid olduğunu tesbit edebilsin. Şimdi, tatbikatta rastlanabilir ki, vergi kayıtlarının bir makbuzunu vatandaş getirir, der ki, «bu makbuz, bu kayıt, falanca gayrimenkule aittir.» Halbuki, bakılır ki, vergi kaydındaki hudutlarla tapu kayıtları arasında bir benzerlik varsa da, haddizatında yekdiğerinden ayrı olarak tesbit edilir. Bu itibarla şunu ifade etmek isterim ki, daha evvelki vergi kayıtları, tapu kayıtlarında olduğu gibi tamamen sâlim bir şekilde tesbit edilmiştir. Çünkü, onların vergi kaydı, tapu kaydı muamelesi vardır. Malûmuâliniz, şimdi arada muhalefet olduğu takdirde, arkadaşımız der ki; esas itibariyle, nazarı itibara alınacak belge tapu kaydı olsun... (Bu madde, teknisyenin ve teknisyen yardımcılarının tapulamaya mütedair gayrimenkulün tesbiti hakkında olduğuna göre, demek ki, mülkiyet hakkının teslimi ve tesciline en esash muamele safhatını ihtiva eden bir madde olarak görüyoruz. Bu itibarla Sayın Komisyon Sözcüsü arkadaşımız muhalefetlerinde ısrar etmesinler. Talât Oğuz arkadaşımızın teklifini kabul edelim, buraya bu hükmü koyalım. Yine ileride icabeden 32 ve 33 neü maddelerde bâzı hususları nazarı itibara alırız. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Özdemir.

NUREDDİN ÖZDEMİR (Gümüşane) — Muhterem arkadaşlarım, biraz evvel de arz ettim. Kanunun prensipleri ve esprisi bakımından bilirkişilerin tesbit esnasında gayrimenkul başında bulunmaları esastır. Yalnız, bu madde kötü tedvin edilmiştir, kötü yazılmıştır. Maddenin yazılışından şu anlaşılmalıdır; kanun icabı, tesbit esnasında gayrimenkulün başında bulunması mecburi olan insanları da zikretmiş. Bir umumî ilândan sonra, orada bu

lanmayı kendi takdirine bıraklığı insanları da zikretmiştir. Birinci cümlede, sadece memurları zikrettik diyor ve arkada da «3 bilirkişinin ve muhtarın malûmatına müracaat suretiyle» ibraz edilen evraklar tetkik edilir cümlesinden olarak bilirkişilerin de bulunmasının zımnen kabul edildiği söylenir. Şimdi, bakın arkadaşlarım, tapulama teknisyeni ve yardımcısı beraberce belli günde giderler, diyor. Muhtar da orada bulunur. Bunlar mecbur ama, orada bulunması mecburi olan bilirkişileri zikretmiyor. Bilirkişiler 6 tane seçilecektir. Üçünün mütalâasına müracaat edilecektir. Tatbikatta şöyledir: Aynı şekilde muhtar gibi, teknisyen ve teknisyen yardımcısı gibi, onlarla beraber en az üç bilirkişi -daha fazlası da olabilir- tesbit edilecek gayrimenkulün başında bulunacaklardır. Şimdi, bu şekilde sarahat vermezseniz, teknisyen gider ve yardımcısını, da götürür, muhtarı da götürür, sonra gelir bilirkişilere sorar. Bazan oluyor; götürmeden gelip köy odasında da bunu yapıyor, seni götürmek mecburiyetinde değilim, diyebiliyor. İhtilâflar bu suretle çıkıyor. İfadeden doğabilecek güçlükleri önlemek elimizdedir. Nihayet bir kelime, bir cümle veya bir cümlenin Türkçe bakımından usulüne uygun kelimeleri yerlerine koymak suretiyle halledilebilir. Bu cümlede muhtar ve memurlar, «teslim alacakları vesikaları, en az 3 bilirkişinin ve muhtarın malûmatına müracaat suretiyle tetkik ve mahalline tatbik ederek parselleri sınırlandırır.» demek suretiyle sadece bilirkişinin malûmatını almak yolunda mecburiyet koymaktadır. İfade bunu gösteriyor.

Halbuki yukarıda muhtarın bulunması mecburiyetini koyduktan sonra, aşağıda muhtarın vesikalar karşısında malûmatını alma mecburiyetini de koymuştur. Eğer, bu birinci cümlede Devlet memurlarını, teknisyen ve yardımcısını zikrediyorlarsa bu tapulamaya köy halkından iştirak edecek olanların mecburi olanlarından birisi muhtarsa, diğeri de bilirkişilerdir. O zaman «bilirkişiler, muhtar ve hazır buldukları takdirde mal sahipleri ve sair alâkalılar muvacehesinde» şeklinde cümleyi yazarak köy halkından mecburen bulunması lâzımgelenlerle, takdiren bulunması lâzımgelenleri zikretmiş oluruz. Böylelikle bilirkişilerle teknisyenler arasında bazı hissî sebeplerden do-

ğacak çatışmaları önlemiş oluruz. Komisyon-
dan, bu küçük noktaya lütfen iltifat buyurmasını istirham ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Yılanlıoğlu.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlarım, huzurunuzu tekrar işgal ettiğim için özür dilerim. Bu, değiştirilmesini arz ettiğim hususu ehemmiyetli gördüğümü evvelce söylemiştim. Eğer, komisyon sözcüsü muhterem arkadaşım beni tatmin edici şekilde iyi bir esbabı mucibe serdetmiş olsalardı, tabii tekrar huzurunuzu işgal etmezdim. Yalnız, dediler ki, «mal sahibi köyünde bulunmaz, içinde bulunur, bu suretle tapulama gecikir» dediler.

Muhterem arkadaşlar, hangi köylü malı tapulanırken, gayrimenkulü tesbit edilirken, bırakır da şehire gider, bırakır da kıra gider. Köylü toprağına bağlıdır ve onun için bu en hayati bir meseledir. Binaenaleyh, her köylü malı tapulanırken mutlaka heyetin içinde ve malın başında bulunur. Demin arz ettiğim gibi, bu lüzumludur ve zaruridir. Eğer, biz bu kaydı koyar da, Komisyon sözcüsü arkadaşımızın ileri sürdüğü mütalâa yerine gelmez ve endişesi vârit olmazsa, esas itibarıyla bunu koymalı faydalıdır, zararlı değildir. Yani, şunu demek istiyorum; arkadaşımız dediler ki, mal sahibi bulunmaz, tapulama gecikir. Halbuki, tapulamayı çabuk yapmak lâzımdır. Eğer, mal sahibi bu kayda rağmen gayrimenkulün, tesbitinde hazır bulunamazsa, o zaman umumi hükümler uygulanır. mâzeretine binaen gelmemiştir. Yine maddede yazılı heyet vazifesini yapar. Hiçbir engel teşkil etmez. Bu kaydın konmasında faydalar olabilir, fakat, konulmamasında da hiçbir mahzur yoktur, dediler. Bilâkis konulmamasında mahzur vardır, konmasında faydalar vardır, muhterem arkadaşlarım. Mal sahiplerinin mutlaka bulunması lâzımdır, bulunmazsa, umumi hükümler uygulanır. Sonra, tapu kaydı ve, vergi kaydı vardır. Vergi kaydı 1939 senesinden beri câridir. Mal sahibi bunları ibraz edecek, malın kendisine ait olduğunu heyet huzurunda ispat edecek mal sahibi olmadan bilirkişi yanılır da yanlış bir iş görürse o zaman fuzulî yere Devletin resmî makamları işgal edilmiş olur.

Önergemin kabulünü ve maddenin de bu şekilde tadilini istirham ederim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Diler.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Efendim; tasarrufların 21 nci maddesi şöyledir.

«Tapulama teknisyeni ve yardımcısı belli günde beraberce gayrimenkulün bulunduğu yere giderler. Muhtar ve hazır buldukları takdirde mal sahipleri ve sair alâkâhlar muvaceshinde tapu ve vergi kayıtlarını ve ibrazı halinde imza mukabilinde teslim alacakları sair vesikaları en az üç bilirkişinin ve muhtarın malûmatına müracaat suretiyle tetkik ve mahalline tatbik ederek parselleri sınırlandırır ve beşinci bölümde yazılı esaslar dairesinde hak sahiplerini tâyin ederler. Bu suretle hak sahipleri tâyin edilmiş olan parselleri ölçer veya hava fotoğraflarına işaretlerler.

Tahdit ve ölçü işinde tatbik edilmesi gereken klâsik ve fotoğrametrik metotlara ait teknik hususlar ile açıklanır.»

İşte burada esas mühim olan taraf, «Tatbik ederek parselleri sınırlandırır.» noktasıdır. Parsellerin sınırlandırılması mülkiyetin tesbiti bakımından mühimdir. Gerçi, 32 ve 33 nci maddelerde mülkiyetin tesbiti bakımından hükümler vaz'edilmiştir. Fakat, bundan evvel izhari muamelede teknisyenlerin takibedeceği usul ve metotların maddede vazih surette kaleme alınması lâzımdır. Veyahut kaleme alınmazsa esbabı mucibeye dercetmek suretiyle, kazai içtihatlardan istifade ederek, bu maddenin tatbik edilmesi icabeder. Teknisyen tarafından parseller ne şekilde sınırlandırılır? Daha evvel konuşan arkadaşlarımızın endişeleri burada vârittir. Bir vergi kaydı ile tapu kaydı birbirleri ile tenakuz teşkil edebilir. Fakat, her ikisi de aynı yere aittir, bâzi hudutları tutar, bazıları tutmaz, esasında, vergi kayıtları nasıl ki yanlış olarak, gayrimenkulün başına gidilmeden tesbit edilmiş ve kaydedilmişse, bâzi tapu kayıtları da vardır ki, yine arazinin başına gidilmeden tesbit edilmiştir. Esasen, bu kanunun kaleme alınması da bu şekilde gayrisihhatli vesikalardan vatandaşları kurtarmak ve tam mânası ile kadastral esaslara dayanan tapu kayıtlarını tesis etmektir. Bu bakımdan tapu kaydı ile vergi kayıtları arasında tehalüf olabilir. Bunun halli ve parselin sınırlandırılması ne şekilde olacaktır? Bunun için şimdiye kadar yapılan tatbikatta esasen her ikisi de tatbik edilir. Bunlardan vergi kaydı mülk sahibinin lehine ise ver-

gi kaydı, eğer tapu kaydı mülk sahibinin lehinde ise zaten tapu kaydı nazarı itibara alınmak suretiyle parselin yapılması, sınırlandırılması icabeder. Tatbikatın da bu şekilde olduğunu arz etmek isterim. Şayet Komisyon muvafık görürse maddeye böyle vazih bir kaydın konulması, muamelenin daha süratli bir şekilde yapılması bakımından bir ehemmiyet arz eder. Mâruzatım bundan ibarettir. Hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Muhterem arkadaşlar; tapu vergi kaydı meselesindeki müzakereler, belli bir şeyi tekrar etmekten ileri gitmemektedir. Medeni Kanunun esas hükümlerinden birisi de, tapu kaydı hukukî kıymetini kaybetmedikçe, muteberdir, vergi kaydına ön gelir. Hiçbir zaman, hukukun en uzak köşesinde dahi, vergi kaydı vatandaşın lehine ise onu tatbik edelim; tapu kaydı vatandaşın lehine ise onu tatbik edelim, diye bir esas vaz'edilemez. O zaman hukuku baştan başa allak bullak etmiş oluruz. Tapu kaydı esastır. Vergi kaydı ile tehalüf ettikleri takdirde zilyedlik hükümleri, fiilî durum nazarı itibara alınmak suretiyle bu iş halledilecektir.

Demin arz ettim. Bu madde usulî bir maddedir, esasî vaz'eden bir madde değildir. Bu maddenin dördüncü, beşinci satırında «tetkik ve mahalline tatbik ederek parselleri sınırlandırır ve beşinci bölümde yazılı esaslar dairesinde hak sahiplerini tâyin ederler» der.

Demekki, hak sahiplerini tâyin ederken, delilleri nasıl kıymetlendireceğiz, nasıl takdir edeceğiz? Bunu beşinci bölümdeki esaslar dairesinde yapacağız. Binaenaleyh buraya tapu kaydı şöyle olursa, böyle vergi kaydı şu şekilde olursa bu şekilde kıymetlendirilir veya kabul edilir diye bir hüküm koymamıza kanun tekniği bakımından imkân yoktur. Bu itibarla, Talât Oğuz arkadaşımızın fikrinde ısrar etmemesini bilhassa rica edeceğim. Yılanlıoğlu arkadaşım «Hiçbir köylü malî tesbit edilirken, ölçülürken şehire gitmez» diyor. Ben, tesbit yapılırken köylü şehire gider demedim. Ama, fiilî bir durumdur ki, Anadolu'daki birçok köylülerimiz mevsime ve iş zamanına göre Cenuba, Batıya göç ederler, oralarda iş aramaya, çalışmaya giderler. Tesbit esnasında köylerinde

bulunmıyabilirler, dedim. Mademki, bir köylü malı tesbit edilirken dışarıya gitmez, köyünden ayrılmaz, malının başında bulunur öyle ise buraya böyle bir kayıt koymaya lüzum yok. Biz, esasen burada mal sahiplerini davet etmek mecburiyetinde değiliz. İstiyen gelir. Alâkalılar çağırılır, alâkalılar gelebilir demişiz. Biz burada, tapulama olarak araziye öleceğiz ve ilgililerin ibraz edecekleri delilleri, bilirkişi ve muhtarın beyanıyla kıymetlendirilmek suretiyle hukukî mahiyetini tesbit edip, sahibini de tâyin edeceğiz. Arzu eden bulunur. Ama, mutlaka bulunmak mecburiyetini koyarsak, yok, mâzereti vardı, gelemedi, şu oldu, bu oldu diye bu işi uzatırız.

Tapulamanın mal sahibinin bulunmasıyla, ilgisi ve alâkası yoktur.

BAŞKAN — Talât Beyin bir sorusu var, komisyondan. Buyurun.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Hak sahiplerini tâyin edenler teknisyen ve yardımcısıdır. Bu maddenin sarahatı karşısında, tapu kaydı ile vergi kaydı arasında bir ihtilâf zühur ettiği takdirde, teknisyen ve yardımcısı hangisine itibar edecektir?.. Neye göre hak sahibini tâyin edecektir?

MUSTAFA UYAR (Devamla) — Kıymetli arkadaşım bu suale cevap verildiği zaman dışarıda bulunuyordu, her halde duymamış olacaklar. Tapu kaydı esastır. Hukukî kıymetini kaybetmedikçe tapu kaydı esastır. Tapu kaydı ile vergi kaydı tehalüf ettiği takdirde zilyetlik hükümleri dairesinde karar verilecektir. Bu husus beşinci bölümde yazılı esaslar dairesinde olacaktır. Burada esas vaz'edemeyiz. Bu madde usulî bir hükümdür.

BAŞKAN — Nihat Diler.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Komisyon Başkanı zannediyorlar ki, eğer tapu kaydıyla tarif edilirse, tapu kaydı esastır. Fakat, o yer hakkında hiçbir tapu kaydı olmadığını kabul ettiğimiz zaman, vergi kaydı itibar olunur. Burada da vergi kaydı dönüm bakımından bir bilgi ihtiva ediyorsa ve buranın mal sahibinin lehine ise, bu takdirde tapu kaydından evvel nazarı itibara alınır. O yerin vergi kaydı mevcutsa, daha fazla hak sahibi lehine ise, bu takdirde buranın tapu kaydı vardır diye vergi kaydını ret mi etmek lâzımdır?

KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (Devamla) — Eğer, gayrimenkul evvelce tapuda kayıtlı değilse, buyurduğunuz gibi vergi kaydı araziye tatbik edilmek suretiyle zilyetlik hükümleri tatbik edilmek suretiyle teknisyen bir karar verecektir.

Vergi kaydı, malûmuâlileri bir mülkiyete karimedir. Kati bir delil değildir. Yalnız vergi kaydıyla bir gayrimenkulün iktisabedilmesine Medenî Kanun hükümleri mânidir. Ama bir karine olarak değerlendirilecektir, tatbik edilecektir; zilyetlik durumları tesbit edilecektir, kıymetlendirilecektir.

Ama, hem tapu kaydı var, hem vergi kaydı varsa, tapu kaydı esastır. İhtilâf halinde tapu kaydı zilyetlik hükümleri dairesinde kıymetlendirilecektir.

BAŞKAN — Sorular cevaplandırıldı.

Buyurun Sayın Bertan.

MAHMUT RIZA BERTAN (İstanbul) — Salon tenhalaşınca; çok yüksek sesle konuşuyor, çok gürültü oluyor, dinliyemiyoruz, kulaklarımız rahatsız oluyor.

BAŞKAN — Efendim, madde hakkında görüşmeler bitmiştir.

Komisyon cevabını verdi. Önergeler var. Fikirlerinizi söylediniz.

Önergeyi okutuyorum :

Başkanlığa

21 nci maddenin ikinci cümlesinin başına, «bilirkişiler» kelimesinin ilâvesini teklif ederim.

Gümüşane

Nurettin Özdemir

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Komisyon katılıyor, efendim.

BAŞKAN — Komisyon değiştirge önergesine katılıyor. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Başkanlığa

Madde 21 e aşağıda yazılı bulunan fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim :

Mardin

Talât Oğuz

Fıkra 2. — Tapu kayıtlarıyla vergi kayıtlarının mevki, hudut, ve sair hususlar hakkında ihtilâf çıkarsa tapu kayıtlarına itibar olunur.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Hayır efendim.

BAŞKAN — Komisyon değiştirge önergesine katılmıyor. Nazara alınmasını kabul edenler... Etmeyenler... Reddedilmiştir.

Başkanlığa

21 nci maddeden (Hazır buldukları takdirde) ibaresinin çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Kastamonu

I. Hakkı Yılanlıoğlu

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Değiştirge önergesinin nazara alınmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Sayılsın, efendim.

BAŞKAN — Siz yandan bakıyorsunuz, biz tepeden bakıyoruz.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Efendim, netice yanlış tesbit edildi. Önerge kabul edildi.

BAŞKAN — Peki Yılanlıoğlu önergeyi tekrar oya sunacağım. Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22 ye karşı 33 oyla reddedilmiştir.

Maddeyi, şifahi taşih ve bâzı kabul edilen önergelerle birlikte oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teknisyen ve yardımcısının takdir yetkisi

MADDE 22. — Teknisyen ve yardımcısı; bilirkişilerin mütalâası ile bağlı değildirler. Bilirkişilerin mütalâası kanaatbahş görülmediği veya bilirkişiler o işte bilirkişilik yapmıyacak durumda buldukları takdirde, teknisyen ve yardımcısı sair kimselerin mütalâa ve şahadetlerine müracaat edebilirler.

Şu kadar ki, bilirkişilerin beyanları hilâfına yapılan tesbitler; kayıt ve vesikalara istinadettirilir ve mucip sebepleri tutanaklarda belirtilir.

Tesbitte muhtar bulunmadığı veya diğer bir ekleple çalıştığı takdirde, yerine ihtiyar meclisinden bir üye ikame olunur. Belediye teşkilâtı

olan birliklerde köy muhtarına ve ihtiyar meclisi üyesine terettübeden vazifeler varsa mahalle muhtarı ve mahalle ihtiyar heyeti üyesi, yoksa belediye reisi ve encümen âzası tarafından görülür.

17 nci maddede gösterilen memnuniyet hükmü, tapulama teknisyeni ve yardımcısı ile muhtar ve belediye reisi ve bunların yerine kaim olanlar hakkında da tatbik olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında komisyonun bir tadili var, okutuyorum :

Başkanlığa

Tasarının 22 nci maddesinde «meclisinden» kelimesinin (kurulundan) ve «meclisi» kelimesinin (kurulu) «heyeti» kelimesinin keza (kurulu), «reisi» kelimesinin (başkanı) «âzası» kelimesinin «üyesi», «mucip sebepleri» kelimelerinin (gerekçesi) olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Geçici Komisyon Başkanı
İstanbul

İsmail Hakkı Tekinel

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur. Madde hakkında Sayın Adnan Şenyurt.

ADNAN ŞENYURT (Erzurum) — Muhterem arkadaşlar, bu maddenin birtakım ihtilâf ve şikâyetleri mucibolacağı kanaatini taşımaktayım. Bu bakımdan mâruzatımı kısaca ifade etmeye gayret göstereceğim. Şöyle ki, maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde, «Teknisyen ve yardımcısı; bilirkişilerin mütalâası ile bağlı değildirler» denmektedir. Muhterem arkadaşlar ya bir bilirkişi müessesesi vardır veya yoktur. Şayet bilirkişi müessesesi denilen bir şey yoksa, bu takdirde maddenin bu cümlesine bir diyeceğimiz olmaz. Ancak H. U. Muhakemeleri Kanununda derpiş edilen bir bilirkişi müessesesi bulunduğuna göre, bu cümlelerin yersiz derpiş edilmiş olduğu kanaatindeyiz. Filhalka, H. U. M. Kanununun zannederim 275 nci maddesi olacak, malûmata ve hususi bir bilgiye tevakkuf eden hallerde hâkim bilirkişinin rey ve mütalâasına müracaat eder, denmektedir. Binaenaleyh 14 ncü maddede de bu gibi hususi malûmat sahibi olan kimseler yetkili kılınmış olan şahıslar tarafından seçildiğine ve bu vazifeyi ifa zmnında isimleride belli edildiğine göre doğrudan doğruya sadece işi insiyatifi teknisyen ve yardımcısının hal

ve hareketlerine, düşüncesine ve kanaatlerine terk etmek doğru olmaz düşüncesini taşımaktayım. Teknisyen bilirkişinin rey ve mütalâasını kabul etmediği, kanaatbahş bulmadığı takdirde, seçilmiş olan 6 bilirkişiden diğer üç bilirkişinin fikirlerine, mütalâalarına müracaat edebilir. Bunların dahi beyanları kendilerini tatmin etmediği ahval ve takdirde, esbabı mucibe göstermek suretiyle mahkemeden işin hallini istemesi lâzımgelir.

Filhakika, buradaki ihtilâf, mülkiyetin hal-line mütedair bir ihtilâftır. Mülkiyetin halinde, evvelce seçilmiş olan bilirkişilerin beyanını nazarı itibara almaksızın işi bir teknisyene ve onun inisiyatifine bırakmak doğru olmaz kanaatini taşımaktayım. Bu itibarla, bir de önerge taktim ediyorum. Takdir yüksek Heyetinizindir.

BAŞKAN — Sayın Özmen buyurun. Nihat Bey söz mü istiyorsunuz? Özmen Bey gelmiyorlar mı niçin teşrif etmediniz?

HALİL ÖZMEN (Kırşehir) — Ali Dizman söz istedi. Yanlış gördünüz.

H. ALİ DİZMAN (Tokat) — Benim önergem vardır. Okunmasını istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Arif / Hikmet Güner.

ARIF HİKMET GÜNER (Rize) — Muhterem arkadaşlarım, benden evvel konuşan arkadaşımızın temas ettiği hususa ben de kısmen dokunacağım, kısmen de bâzı ilâveler yapmak istiyorum. Teknisyen ve yardımcıları köylerde arazi üzerinde çok ağır şartlar altında çalışırlar. Bâzan da tesir altında kalabilirler. Bu bakımdan, takdir haklarını belki, isabetli kullanıyabilirler. Bu durumda, müstakillen teknisyen ve yardımcıları bu takdir haklarını kullanmaktansa tapulama komisyonları vasıtası ile, bu ihtilâflı durumu halletmeleri ileride tutanaklara yapılacak olan itirazı önler. Ayrıca mahkemeye gidilmesini de azaltmış olur. Esasen burada komisyonun köye gitmesi bakımından da büyük bir külfet görmüyoruz. Çünkü komisyonun üyeleri, kontrol memurları, fen ve tasarruf kontrol memurlarıyla müdürden ibarettir. Tasarruf kontrolü, ile fen kontrolleri daima köylerde teknisyenlerle beraber ve bunların yardımcısı olarak bulunmakta ve onları kontrol etmektedir. Kala kala, ilâveten bir müdür gidecektir. Böylece her türlü şüpheden uzak, ilerideki ihtilâfları

halledici ve mahkemenin işlerini azaltıcı bir durum hasıl olacaktır. Bu bakımdan bir önerge veriyorum. tapulama komisyonları tarafından bu gibi hallerde meselenin hallini teklif ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Dizman.

H. ALİ DİZMAN (Tokat) — Muhterem arkadaşlarım, ben de aynı mevzu temas edeceğim. Halli gayet müşkül bir mevzu ile karşı karşıyayız. Her ne kadar hukukî bünyemizde bilirkişi ve şahit gibi yerleşmiş müesseseler var ise de, diğer taraftan da adaletin tezahüründe bilirkişi ve şahidin müspet rol yerine biraz da mübalâğah bir ifade tarzı ile menfi rol oynadıkları da maalesef görülmektedir. Bu itibardır ki, tasarının buna çıkış yolu araması gayet yerindedir. Ancak, teklif, edilen sureti halde bâzı mahzurlardan hâli değildir. Evvelâ hâkimlerden çok daha geniş bir takdir hakkının bir teknisyen ve yardımcılarına verilmesinde mahzur vardır.

İkincisi, teknisyen ve yardımcısının böyle bir takdir hakkını kullanması, çalıştığı muhitte bâzı şajbeler altında kalmasına ve belki de ilgililerle o teknisyen ve yardımcısının karşılıklı bir duruma gelmelerine müncer olabilir. Bu ahvalde de umulur ki, köylü elinden geldiği müşkülâtı teknisyen ve yardımcılarına göstermekten hâli kalmaz. Böylece işin süratle, doğru olarak hallini beklediğimiz sırada belki de gecikmeye sebeb olmuş olabiliriz. Kaldık ki, teknisyeninde müracaat yeri, yine sair şahıslar olacağına göre onların da doğru malûmat vereceğini şimdiden kestirmek mümkün değildir. Onun için bendeniz derim ki, gerek komisyon ve gerekse bulunmayan diğer üç bilirkişiye havale şeklinde peşinen bâzı hal yollarını göstereceğimize, bu madde çok mühim olduğundan komisyon münasip bulursa maddeyi geri alsın ve bu hususta başka bir çıkış yolu bulsun. Teknisyen her halükârda bilirkişinin şahadetini ile bağlı kalmasın ama, tahkikatı genişlettikten sonra, varacağı sonuca da kesin karar olarak beyan etmesin, hiç değilse, dosya itirazlı bir şekle büründürülerek, mevzuun tekrar hâkim huzuruna çıkarılması imkânı verilebilsin.

Bu hususu arz etmek için huzurunuzu işgal ettim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Diler.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Efendim 22 nci maddede teknisyen yardımcısına tanınan salâhiyet, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun hâkime tanıdığı salâhiyetten farksızdır. Esasen, hâkim her hangi bir şekilde bir bilirkişinin beyanını kâfi görmezse, bu takdirde başka bir bilirkişi seçmek suretiyle kendisini hukukî bakımdan tatmin edecek bir bilirkişiye vâsil oluncaya kadar bilirkişi seçmek hak ve salâhiyetini haizdir. Burada esasen düşünülen mahzurlar, daha evvelki maddelerde, bilirkişilerin vasıfları üzerinde durulmak ve bilirkişilerin vasıflarını bir takım kayıtlar altına almak suretiyle mahzurlar önlenmiş vaziyettedir. Çünkü burada teknisyenlere bilirkişilik yapacak olan şahısların ezümüle yaşları 40 tan aşağı olmayacak, kanunen kısıtlı veya hükümlü olmayacak. Bu şekilde her türlü şaibeden uzak olan bir bilirkişinin; teknik bilgi sahibi olan, lâletta-yin bir kimse tarafından refüze edilmesi, onun mütalâalarına iştirak etmemesi tatbikatta bir takım güçlüklerin ortaya çıkmasına sebeb olacaktır. Bu sebeple keyfî hareketler ve belki de bir takım suiistimâller ortaya çıkabilecektir. Bu kanunun esas olarak tahakkuk ettirmek istediği sürat de binnetice meydana gelebilecektir. Bu bakımdan, teknisyen ve yardımcısının bilirkişinin mütalâasına bağlı olmama halini yalnız kendi teknik malûmatına raci kılmak lazımdır. Kendi teknik malûmatına eğer onun ve bilirkişilerin beyanları intibak etmiyorsa, bu takdirde bilirkişilerin beyanına göre yine tesbitini yapacak, fakat bunun aksine olan kanaatlerini tutanağa geçirebilir ve dolayısıyla ilgili kimseler buna itiraz edecek; netice itibarıyla, durum hâkime gidecek ve hâkim meseleyi artık Hukuk Usulü Muhakemeleri ve bu Kanunun gerçevesi içinde hal yoluna gidecektir. Aksi halde, bir hâkime tanınan salâhiyetin teknisyen ve yardımcılara tanınması bu kanunun sürat prensibine aykırı bir netice meydana getirecektir. Bendeniz, bu mahzuru önlemek için 22 nci maddenin birinci ve ikinci fıkrasını birlikte mütalâa eden bir tadil teklifi verdim. Teklifimin bu bakımdan kabulünü arz ve istirham ederim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Cömert.

BAHRİ CÖMERT (Samsun) — Muhterem arkadaşlarım, bendenizin maruzatı 22 nci mad-

denin ilk fıkrasına ait olacaktır. Burada teknisyen ve yardımcılarının takdir hakkından bahsedilmektedir. Malûmuâliniz, takdir hakkı hakikaten mühim bir mevzudur. Bu takdir haklarının maddede biraz daha şekillenmesi hususunda takririmi evveleminde verdim. Fakat kısaca izah edeceğim.

Bilirkişilerin beyanları kanaatbahş görülmediği veya bilirkişiler bu hususlarda bilirkişilik yapamayacaklarını ifade ettikleri takdirde, teknisyenler sair kimseleri dinliyebilir, demektedir ki; bu husus da şu bakımdan noksandır. Bilirkişilerin ifadelerinin kanaatbahş görülmediği takdirde teknisyenlerin bu husustaki takdir hakkı tutanağa geçirilir şeklinde bir ifade yoktur. Bu keyfiyetin kanaatbahş görülmediğinin veya bilirkişilik yapamayacağı hususundaki bilirkişi beyanının tutanağa geçirilmesi, ve bilirkişinin imzasının alınması hususunda bir noksanlık vardır. Hakikaten komisyon tarafından bu husus tetkik edilip, mâruzatım takdir edilirse, tatbikatta büyük faydaları olacaktır. Çünkü, takdir hakkına ait bir şeydir, tutanaktan bahsedilmemiştir. Tutanağa ait olmak üzere maddeye bir fıkra konulması lazımdır.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Aşağıda var.

BAHRİ CÖMERT (Devamla) — Aşağıdaki ifadede, «sair kimselerin mütalâa ve şahadetine emüracaat edebilirler» diyor. Fakat ilk bilirkişilerin beyanları ve kendi kanaati tutanağa geçirilir diye bir şey yok. Şimdi komisyonun söylediği şey sair kimseleri dinlediği zaman delilleriyle beraber bir tutanağa geçer diyor. Baştaki bilirkişilerin kanaatbahş görülmediği veya bilirkişilerin kendileri itiraz beyan ettikleri takdirde tutanak tutulur demiyor. Bunun tutanağa geçirilmesi ve «bilirkişinin imzasını aldıktan sonra, sair kimseleri dinler» şeklinde bir teklifim olacaktır. Komisyonun bu hususta anlayış göstermesini ve Yüce Heyetinizin de takririmi kabul etmesini istirham ediyorum.

BAŞKAN — Buyurun Alicanoğlu.

MAHMUT ALICANOĞLU (Sinop) — Muhterem arkadaşlarım; şu tasarıdan anladığıma göre, tescil muamelesinin bidayetden, teknisyen ve yardımcılar tarafından gayrimenkulün hudutlarının kime ait olduğunun bilirkişi vesair belge ile tesbiti ve ondan sonra tapulama müdü-

rüne tevdi ile, tanzim ettikleri evrakın, zaptının ve vesâikinin tapulamaya müdürüne tevdi ile tescili yoluna gitmek olduğunu gösteriyor. Bir ihtilâf vâkı olursa mahkemeye tevdi edilecek, hâkim ayrıca bu hususlarda tahkikat yaparak hüküm verecek. İhtilâf vâkı olmazsa ne olacak? Demin arz ettiğim gibi, tescil muamelesi ikmâl edilmiş olacak. Demek oluyor ki, şu tescili, tapulamayı yapan, bilhassa teknisyen ve yardımcılarıdır. En mühim vazife bunların oluyor. Mahallinde araziyi tesbit edecek ve bu arazinin kime aidolduğunu tesbit edecek. Bunlar ne ile olacak? Vergi kaydı ile olur, tapu senedi ile olur ve bilhassa ileride 33 nci maddede göreceğimiz gibi bilirkişi ve diğer şahıtların beyanlarıyla olur..

Şu halde, bu kadar mühim olan bir noktada, yani mülkiyet hakkını kazandıracak olan şu tescil muamelesini yapmaya salâhiyetli olan teknisyen ve yardımcısının bilirkişiyi dinleme esnasında, bilirkişinin bitaraf olamayacağını, gerek hasmen ve gerekse şahsi her hangi bir tesir altında kalacağını anladığı takdirde hakkın zayi olacağını bile bile, o bilirkişiyi dinlemesini ve onların beyanına göre zabta geçirip muamele yürütmesini bendeniz hukukan da adaleten de muvafık görmüyorum. Şu halde ne yapsın? Belki ki, bilirkişi bitaraf hareket etmeyecek; binaenaleyh, hiç olmazsa bunun yerinde başka bilirkişiyi dinliyebilirdi. O bilirkişi kendisi imtina etmiyor, çekilmiyorsa, bu takdirde teknisyenin yapacağı iş bir başka bilirkişiyi, bitaraf bir bilirkişiyi dinlemektir. Şu halde bunu bir hâkimin takdir hakkıyla mukayese etsek dahi, madem ki, teknisyen ve yardımcısına bu kadar mühim bir mülkiyet hakkını bahşedecek olan muameleyi yapmasına salâhiyet veriyor. Bunun tesbitinde bir bilirkişinin bitaraf olup olmadığını takdir etmek hakkını da tanımamız lâzımgelir. Bendeniz, bilhassa tasarının en takdir ettiğim madde hükümlerinden birisi de bu olmuştur. Binaenaleyh, bu mevzuda bilirkişiyi, teknisyen ve yardımcılarına bu hakkı bırakmalıyız arkadaşlar. Aksi takdirde göz göre göre bitaraf olmayan bir bilirkişiyi dinlemek suretiyle bir vatandaşın gayrimenkulünün elinden çıkmasına ve binnetice haksızlığa uğramasına sebebiyet vermiş oluruz. Bu itibarla 22 nci maddenin birinci fıkrasının bilhassa olduğu gibi kabul edilmesi lâzımgeldiği kanaatindeyim. Nitekim,

bir hâkim, keşif veyahut da mahkeme sırasında bilirkişilerin bitaraf olmadığını anladığı takdirde, onun beyanatı ile hükümde bulunamaz ve başka bir bilirkişi seçmekte muhtardır. Arkadaşlar, bilhassa gayrimenkul dâvalarını halledecek olan bilirkişidir. Hâkim, adeta bu gayrimenkul dâvalarında otomatik hale gelir. Ve gayrimenkulün mahallinde bilirkişi yapmak suretiyle dâvanın neticesi orada olduğu gibi meydana çıkar. Bilirkişiler deseler ki, «Bu hudutlar uyuyor, tarla falancaya aittir.» bu durum karşısında hâkimin adeta yapacak bir şeyi kalmaz, buna teban hüküm verir. Şimdi, teknisyen ve yardımcılarının da bu Tapulama Kanununa göre durumu adeta bu oluyor. Bu olduğuna göre kendisinin bitaraf hareket etmeyeceğini gördüğü, anladığı bir bilirkişiyi teknisyen bile bile dinlemesine de hiçbir zaman cevaz verilemez. Bu itibarla muhterem arkadaşlarım, bu maddenin birinci fıkrasının olduğu gibi kabul edilmesi hukuka daha uygun olur kanaatindeyim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Açık oylamada oyunu kullanmayan arkadaşımız var mı?..

Oylama işlemi bitmiştir.

Buyurun Sayın Özdemir.

NUREDDİN ÖZDEMİR (Gümüşane) —

Çok muhterem arkadaşlarım, vaktin ilerlemesi karşısında sabrınızı sınıstimal etmeyeceğim. Teknisyen ve yardımcılara tanınan takdir yetkisini tanzim eden 22 nci madde üzerinde, gerek bu takdir yetkisinin lüzumu ve gerekse bilirkişilerle teknisyenin tesbit esnasındaki yetkilerinin çatışmaması, tapulamının sıfhatli bir şekilde yapılması bakımından Komisyonun ve bu madde üzerinde konuşan arkadaşların ileri sürdüğü fikirlerle mutabakat halinde bulunmamak imkânsızdır. Hemen bunun yanısıra, bilirkişilerin seçilmesi ve bilirkişilik müessesesinin bu kanundaki durumunu tanzim eden maddeler üzerinde biraz evvel söylediğimiz sözlerin ışığı altında Sayın Adnan Şenyurt arkadaşımızın da adeta bilirkişilerin durumunu birdenbire hiç mesabesine indiren ifadesi karşısındaki hassasiyetine de katılmamak mümkün değildir. Şimdi, bendeniz maddenin ihtilâf doğuran noktasının nereden geldiği yolundaki kanaatimi arz edeceğim.

Madde bir takdir yetkisini tanzim etmiş olmasına rağmen, daha ilk cümlesinde emir şeklinde yazılmış olması sebebiyle meramı aşan, vaz'edilişteki kasdı aşan bir ifade taşımaktadır. «Teknisyen ve yardımcısı, bilirkişilerin mütalâasıyla bağlı değildirler» diye cümleyi kestiğimiz takdirde, bir emir sigası ve sert bir ifade kullanılmış olur. Halbuki kasıt bu değildir. Tapulama daima mahallî durumun tesbitidir; teknisyen onun ölçüsünü yapacak, ona teknik bilgisini katacak ve bilirkişilerin gösterdiği mahallî unsurların ışığı altında tapu ve vergi kayıtlarını ve ölçü meselesini tamamlayacaktır. Yoksa bilirkişiyi ceffelkalem bir tarafa atamaz. Esbabı mucibesini göstereceğine göre, maddenin bu şekilde yazılmış olması lâzımdır. Bu usul bilirkişilerin takdir yetkisini ifade eden bütün kanunlarda takdir yetkisini ifade eden «olabilir, gelebilir, kabul etmiyebilir» şeklindeki yumuşak ifadeye uygundur.

Bütün kanunlarda yani hukukta, kodifikasyonda, tedvinde «takdir yetkisi emir sigasıyla ifade edilmez, bağlı değildir» şeklindedir.

Bu şekilde, şöylece kanaatimi ve teklifimi arz ettikten sonra, Riyasete vereceğim teklifime göre madde de şu şekilde yazılması lâzımdır : Bilirkişilerin mütalâası kanaatbahş görülmediği veya bilirkişiler o işte bilirkişilik yapamıyacak durumda buldukları takdirde teknisyen ve yardımcısı bilirkişinin mütalâasıyla bağlı değildir, bağlı olmayabilir. Bu durumda diğer bilirkişilerin ve sair kimselerin mütalâa ve şahadetlerine müracaat edebilirler» demek suretiyle, takdir yetkisini ifade edebilecek, yumuşak ve hukuk anlayışına daha uygun bir ifade doğmuş olur. Yoksa maddenin sevk kastında, sebebinde beraberiz ama, yazılış şekli bu kastı, bu meramı aşacak sertliktedir. Bu tavrımı sunuyorum. Komisyon bunu kendi anlayışı içinde daha yumuşak bir şekilde tedvin etmek üzere geri alırsa memnun olacağım. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Diler.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Efendim, bu 22 nci maddede kaleme alınan teknisyen ve yardımcısının, bilirkişinin mütalâasını beğenmediği veya muvafık görmediği takdirde başka bir bilirkişi seçilmesi halinde, doğru-

dan doğruya bu bilirkişilerde de bu kanuna göre birtakım vasıflar aramak lâzımgelcektir. Diğer bilirkişilerde olan kusurlar bu bilirkişilerde de olursa, yani bu son seçecekleri bilirkişilerde de aynı kusurlarla muttasıf olurlarsa, bu takdirde ihtilâf bir fasit dairenin içerisine girer ve halledilmesi imkânsız bir durum meydana getirir. Halbuki, bu kanunun hedefi sürattir, meseleleri süratli şekilde halletmektir. Eğer, böyle bir durum hâsıl olursa, bu kanunun muayyen şartlar altında, o mahallin en şerefli, en namuslu, en itibarlı olarak tanınmış şahısları bilirkişi seçilir ve bunlar da yine kanunen yüz kızartıcı ve mahcuriyet gibi birtakım suçlarla mahkûm olmamış kimseler olurlarsa, artık bundan fazla sıfat aramak doğrudan doğruya meseleleri sürüncemede bırakmaktan başka bir netice tevlihetmez. Esasen, bu kanunun derpiş etmiş olduğu bilirkişiler, bilâhara teknisyenlerin bulacakları bilirkişilerin çok üstündedir. Şayet, arz ettiğim gibi teknisyenler, bu bilirkişilerin, kanunun vasıf aradığı bilirkişilerin mütalâa ve kanaatleri yetmezse, kendi teknik kanaatlerini tutanağa dercelerler. Bu şekilde mesele kapanır. Diğer meseleler üzerinde kendi enerjilerini teksif ederler ve dâvalar da süratli bir şekilde halledilir. Esas itibariyle bunun haricine çıkmak, arz ettiğim gibi, bir fasit daireye saplanmak gibi neticeler tevlihedir, ve hâkimin de takdir hakkına taarruz eder. Bu bakımdan vaziyeti bu şekilde tazvih etmeyi lüzumlu gördüm. Verdiğim önergenin aynen kabulünü istirham ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz isteyen var mı? Buyurun, Gıyasettin Karaca.

GIYASETTİN KARACA (Erzurum) — Muhterem arkadaşlarım, af buyursunlar, bu madde üzerinde, «teknisyen ve teknisyen yardımcısı, bilirkişinin mütalâasıyla bağlı değildirler», şeklindeki mütalâalar vârittir. İştirak ediyoruz. Ancak, Komisyon Sözcüsünün bir noktayı tasrih etmesi veyahut da tashih etmek üzere maddeyi geri çevirmesinin lüzumlu olduğu kanısındayız. Zira, maddenin birinci satırında deniyor ki; «teknisyen ve yardımcısı, bilirkişilerin mütalâasıyla bağlı değildirler.»

Şimdi, gayrimenkulün başında teknisyenlerin ifa edecekleri vazifeler başkadır, bilirkişilerin de görevleri ayrıdır. Teknisyenler, bilirkişinin hangi malûmatını kabul etmeyecekler veyahut da takdir edeceklerdir? Meselâ, o gayrimenkulün başında veya o köyde, bu görevi ifa etmek üzere yeni gelen bir teknisyen karşısında, 40 yaşında bulunan bir bilirkişinin o gayrimenkulün geçmişi hakkında geniş bir malûmatı olabilir, pek tabii ki vardır. Bu gayrimenkul kimindir, kimden gelmiştir, zilyedleri kimdir, bunların hepsini teknisyenden çok daha iyi bilecektir. Eğer, bilirkişi bu gayrimenkulün 20 seneden beri fasulasız ve nizasız falân ve filân şahsın mülkiyetinde ve zilyedliğinde olduğunu söylediği takdirde, gayrimenkulün aynına dair olan bu bilgi ve mütalâayı teknisyenler kabul etmeyecekler, munhasıran ret mi edeceklerdir? Yoksa, bu gayrimenkulün doğusunda çay vardır, dediği zaman, teknisyen bir nevi ismi üzerinde olduğu üzere bu işten anlıyan, bu işin kompetanı veyahut da bu gayrimenkulün durumunu, coğrafi vaziyetini bilen az çok jeolojik malûmatı olâbilen bir kimsedir. Burası çay değil de deredir, dağ değil de kayadır veya ufacık bir taşlıktır diye, gayrimenkulün hududu erbaasındaki bulunan şeylerin cinsini ve vafını tâyinde teknisyene bir yetki tanımakta isabet vardır. Fakat, bu gayrimenkulün aynında, iktisap şeklinde ve kullanılma şeklinde bilirkişinin verdiği mütalâayı teknisyen kabul etmezse, bu hakikate uygun bir şey olmaz. O teknisyen, bulunduğu muhitte antipatik veya sempatik sebeplerden dolayı, bu gayrimenkul sahibinin hakkını da katetmiş olabilir. Bu bakımdan maddenin vuzuha kavuşabilmesi için, teknisyenin takdir hakkının gayrimenkulün bizatihi kullanma şeklindeki aynama, maliklerin el değiştirmesine, mülkiyet ve zilyedliğe mi, yoksa bu gayrimenkulün hududu erbaasındaki bulunan hudutlarla ilgili vafına mı aiddüğünün tâyin ve tasrihi gerekir kanısındayım. Saygılarımla.

BAŞKAN — Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Muhterem arkadaşlarım, bundan evvelki görüştüğümüz maddelerde de bilirkişilerin seçimine dair olan

maddelerde, bâzı arkadaşlarımın itirazı olmuş, bilirkişiler doğru beyanda bulunmazsa ne olacaktır, suali sorulmuş ve o maddede birtakım değişiklikler ileri sürülmüştü. O zaman verdiğimiz cevapta, bu sorunun 22 nci madde ile cevaplandırıldığını ifade etmiştik. Şimdi, bilirkişilerin beyanlarına karşı teknisyenlerin takdir hakkını müzakere ve tedvin etmekteyiz. Bâzı arkadaşlarım, teknisyenlere takdir hakkı verilmemesi kanaatindedirler. Biz aynı kanaatte değiliz. Eski kanunda mer'î kanunda mevcudolan bu hüküm birtakım şikâyetleri mucibolduğundan, yeni tasarıda bu derpiş edilmiş ve getirilmiştir. Teknisyenler, bilirkişilerin beyanlarını kendi müşahedeleriyle birlikte değerlendireceklerdir. Adnan Şenyurt arkadaşımızın ifade ettiği gibi Hukuk usulü muhakemeleri Kanununda hiçbir zaman «hâkimler bilirkişilerin beyanı ile bağlıdır» diye bir hüküm mevcut değildir. Meğer ki, ihtisas erbabı ola. Bunun dışında hâkimler, bilirkişilerin beyanlarıyla bağlı değildir. Burada da teknisyenler tamamen bir serbesti içinde «bilirkişilerin beyanlarını ceffalkalem doğru bulmadım,» demek salâhiyetini de haiz değildiler. Bilirkişilerin, teknisyenlerin takdir hakkı takyidedilmiştir, sınırlandırılmıştır. İkinci paragrafın başında «şu kadar ki, bilirkişilerin beyanları hilâfına yapılan tesbitler, kayıtlar ve vesikalara istinadettirilir ve mucip sebepleri tutanaklarda belirtilir.» denmektedir. Bu tutanakların ne şekilde tanzim edileceği, kimlerin tutanakları imza edeceği bundan sonraki 23 ncü maddede mevcuttur. Bâzı arkadaşlarımızın itirazları bu 23 ncü madde ile ilgilidir. 23 ncü madde okunduğu takdirde tutanağın, her parseli ait tutanağın ne şekilde tesbit edileceği ve kimlerin ifadeleri buraya geçirileceği, kimler tarafından ifade edileceği açıkça yazılmaktadır. Teknisyen, bir parselin tutanağını tesbit ederken, kimlerin ifadesine müraaat etmişse, onları tutanağa tesbit edecek imzalarını alacaktır.

Bu itibarla, maddenin ifade ettiğimiz ve getirdiğimiz şekilde kabul edilmesi iktiza eder. Ancak, Nurettin Özdemir arkadaşımızın ifade ettiği gibi, bu hususları yeniden kaleme almak ve maksadı daha iyi bir şekilde ifade etmeyi mucibolacaktır. Bu itibarla takrirlerle birlikte maddeyi geri istiyoruz efendim.

BAŞKAN — Efendim, komisyon maddeyi geri istemektedir. Önergelerle birlikte maddeyi geri veriyoruz.

Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 40.02 pozisyonunun sonuna bir hüküm ilâvesine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkındaki kanun tasarısının oylamasına (280) arkadaşımız katılmış, (275) kabul, (1) ret, (4) çekinse oy çıkmıştır. Böylece tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

Şimdi, 23 nci maddeyi okutuyorum.

Tapulama tutanağının tanzimi

MADDE 23. — Tapulama teknisyeni ve yardımcısı teftikât ve tahkikât neticesinde elde ettikleri malûmatı ve bu husustaki kanaatlerini her gayrimenkul için açacakları bir tutanağa kaydeder.

Teknisyen ile yardımcısı arasında görüş ayrılığı çıktığı takdirde teknisyenin reyî tercih olunur. Yardımcısı muhalefet sebeplerini tutanağa kayıt eder.

Tapulama tutanakları; teknisyen ve yardımcısı ile muhtar, bilirkişiler, mütalâa ve şehadetlerine müracaat edilen kimseler, orada hazır bulunan alâkalılarla bitişik gayrimenkul sahipleri ve tesbite itiraz edenler varsa bunlar veya mümessilleri tarafından imza edilir. İmzadan istinkâf halinde keyfiyet o şahsın imzasının yerine yazılarak diğer hazır bulunanlar tarafından tasdik olunur.

Tutanağın ihtiva edeceği hususlar, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne yönetmelik ile tesbit edilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz üstiyen, buyurun Sayın Özmen.

HALİL ÖZMEN (Kırşehir) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; bütün gayemiz, kanunun iyi çıkmasıdır. Sevgili arkadaşlarımızdan da rica ediyoruz, kelimelerin düzeltilmesinde fayda vardır. Bu 23 nci maddede 3 nci satırda «görüş ayrılığı çıktığı takdirde teknisyenin reyî tercih olunur» deniyor ki, «rey» kelimesi, her yerde «oy» olarak geçmiştir. Bunun değiştirilmesini rica ediyorum, bu bir.

İkincisi, maddenin 3 nci fıkrasında «müracaat edilen diğer kimseler, orada hazır bulunan alâkalılarla bitişik gayrimenkul sahipleri ve tesbite itiraz edenler varsa, bunlar veya mümessilleri» deniyor. «Mümessilleri» kelimesi

biraz noksan gibi geliyor. «Kanunî mümessilleri» kelimesi daha uygun olacaktır ve durumu daha sağlam bir şekle getirecektir. Bu itibarla, bu iki kelimenin düzeltilmesini rica ediyorum ve bir de takrir veriyorum.

BAŞKAN — Madde hakkında başka söz üstiyen? Yok.

Değiştirge önergesi var okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

23 nci maddenin 3 nci satırında yazılı «teknisyenin reyî» kelimelerinin «teknisyenin oyu» olarak yazılmasını.

Ayrıca maddenin 2 nci fıkrasının 3 nci satırında yazılı «mümessilleri» kelimesinden önce «kanunî» kelimesinin yazılmasını arz ederim.

Kırşehir
Halil Özmen

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu, efendim?

KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Efendim, (rey) yerine (oy) kelimesini koymak mümkün olur. Ama, kanunî kelimesine katılmıyoruz. Kanunî olmıyan mümessiller de, alâkalılar da gelebilir. Onun için kanunî mümessil kelimesine katılmıyoruz.

BAŞKAN — Sayın Özmen, bu şekilde önergenizi değiştiriyor musunuz?

HALİL ÖZMEN (Kırşehir) — Öyle olsun efendim.

BAŞKAN — Önergesindeki «kanunî» tabirini geri alıyorlar. Oy olarak teklifleri vardır. Komisyon katılıyor. Değiştirge önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi, değiştirge önergesinde kabul ettiğiniz şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tutanakların tevdiî

MADDE 24. — Her birlikte, tapulama işinin bitiminden sonra teknisyen ve yardımcısı tarafından tapulama tutanakları; gayrimenkullerin parsel numaraları sırasına göre, maliklerinin ad ve soyadlarını, tutanağa ilâştirilen belgelerin sayısını ve gayrimenkullerden itirazlı olanları gösterir iki nüsha cetvel ile birlikte tapulama müdürüne verilir.

Müdür tarafından cetvelin bir nüshası imzalanarak iade olunur. İkinci nüshası evrakı müsbite mahiyetinde saklanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tutanakların tetkiki

MADDE 25. — Tapulama müdürü 24 nci madde gereğince kendisine verilen tutanakların en kısa bir zamanda tetkik ederek noksan veya yanlışlıklar görürse ilgili teknisyen ve yardımcısına ikmal ve tashih ettirir.

İkmal ve tashih, alâkahıların haklarına müessir bulunuyorsa, bu hususta tapulama tutanaklarının tanzimindeki esaslara riayet olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tutanakların askı ilânı

MADDE 26. — Tapulama Müdürü; tapulaması biten birliklerde mevcut gayrimenkullerin tesbit durumunu ve maliklerini ve varsa itiraz edenleri gösteren bir cetvel hazırlayarak birliklerde ihtiyar meclisinin veya belediye reisinin çalışma yerinin kapısına ve ayrıca bölge merkezinde belediye reisinin göstereceği yere (30) gün asılmak suretiyle, itirazı olanların bu müddet içinde Tapulama müdürlüğüne müracaat etmelerini ilân eder.

Cetvelin asıldığı ve askıdan indirildiği tarihler zabıt varakası ile tevsik olunur. (20) günlük itiraz müddeti, yerlerine en son asılan cetvelin asıldığı tarihin ertesi gününden işlemeye başlar.

Tapulama Müdürü; henüz tapulaması nihayete ermiyen birliklerde bir mahalle veya mevkiden daha küçük olmamak şartıyla, tesbitleri ikmal edilen gayrimenkullere ait tutanakları teknisyen ve yardımcısından alarak yukarıdaki esaslara göre ilân etmeye salâhiyetlidir.

Bu kanunda yazılı müddetlerin hesabında Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükmü uygulanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?.. Buyurun komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Söz değil, bir tashih var, efendim. Maddede, «reisleri» başkan, «meclisleri» kelimesini de kurul olarak tashih ediyoruz.

yoruz.

BAŞKAN — Komisyon; belediye reislerini; «başkan», meclisleri de «kurul» olarak düzeltiyor.

Buyurun Sayın Özmen.

KOMİSYON ADINA MUSTAFA UYAR (İzmir) — Zabıt varakasını da «tutanak» olarak düzeltiyoruz.

HALİL ÖZMEN (Kırşehir) — Komisyon zabıt varakası kelimesini «tutanak» olarak kabul ediyorlar, kendilerine teşekkür ederim.

BAŞKAN — Maddeyi; komisyonun düzelttiği şekilde oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tutanakların tasdiki

MADDE 27. — (30) günlük itiraz müddeti geçtikten sonra itirazsız olan tapulama tutanaklarına ait tesbitler kesinleşir. Tapulama müdürü müddetin bitimini takibeden günün tarihini koyarak tutanakları tasdik eder.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen. Yok. Maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İtirazların komisyonda tetkiki

MADDE 28. — İtirazlı tutanakları tetkik etmek üzere tapulama müdürünün başkanlığında fen ve tasarruf kontrol memurlarından müteşekkül bir «Tapulama Komisyonu» kurulur.

Bölgede harita ve kadastro yüksek mühendis veya mühendisi mevcutsa fen kontrol memuru yerine üye olarak bunlar alınır.

İcabi halinde komisyon veya üyelerden biri veya ikisi mahallinde tetkikat ve tahkikat yapar. Alâkahıların dinler, elde edeceği neticeye göre işi karara bağlar.

Komisyonun kararı, tapulama müdürü tarafından itiraz eden ile lehine tapulama tesbiti yapılamaz tebliğ olunur. Alâkadarlar tebliğ tarihinden itibaren (30) gün içinde tapulama mahkemesine dâva açtıkları takdirde tapulama tutanağı ve ilişkileri tapulama hâkimi tarafından celp ve ihtilâf 6 ncı bölümde yazılı hükümler dairesinde hâllolunur.

Tapulama Komisyonu kararı aleyhinde (30) gün içinde dâva açılmadığı takdirde tesbit kesinleşir ve keyfiyet tapulama müdürü tarafından kararın altına yazılarak tasdik olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen. Buyurun Sayın Diler.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Burada, bence bu kanundan beklenen fayda temin edilmemiştir. Şayet, muteriz, tutanağa itirazını bildirmişse, tutanağın ihtilâflı olarak doğrudan doğruya mahkemeye gitmesi icabeder. Mer'î kanun da aynen bu şekilde idi. Bundan taharîf edilmesi hak sahiplerinin haklarının kaybolmasına sebeb olacaktır. Bu bakımdan komisyondan eski maddeden niçin rücu edildiğinin sebebinin açıklanmasını istirham ediyorum, hürmetlerimle.

BAŞKAN — Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Efendim, bu madde, yeni tasarının en mühim hükümlerinden birisidir. Mahkemede ihtilâfları azaltmak maksadına mâtuftur. İtirazların bir süzgeçten geçmesi, bu süzgecin neticesine razı olmanın mahkemeye gitmesi kadar tabii bir şey olamaz. Eski ve mer'î hükümde böyle bir şey yoktu. Herkes, «ceffelkalem itiraz ediyorum, benim burada hakkım vardır, der» ve iş mahkemeye intikal eder; aylarca ve hattâ yıllarca bu hukukî mesnetten uzak olan itirazlar mahkemeleri meşgul eder dururdu. Tatbikatta birçok şikâyetleri mucibolan bu hal yeni tasarının bu maddesi ile giderilmiştir. Yapılan tesbitlere vâkı itirazlar, evvelâ Tapulama Komisyonunun bir süzgecinden geçirilecektir. Tapulama Komisyonunun kararı, ilgililere tebliğ edilecektir, ilgililer bu kararı beğenmedikleri takdirde kendileri dâva edeceklerdir. Onun için bunun kabulünde faide ve hattâ zaruret vardır.

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Diler.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Muteriz kimseler şayet haklı çıkmazlarsa, bu takdirde, muterizler itirazlarını tutanağa geçirdikten sonra, haklı çıkmazlarsa, bu takdirde otuz gün içinde **dâva açmak mecburiyetini koymak** suretiyle haklarını ortadan kaldıracak bir ağır mükellefiyetin altında tutmak, tamamen adalete aykırı bir netice meydana getirebilir. Bu bakımdan, muterizlerin itirazları haklı çıkmadığı takdirde mahkeme masrafı ve bundan mütevellit ne kadar maddi zarar varsa bunlara, yüklenmeli ve muterizleri mahkûm etmek suretiyle bu mahzurun önüne geçmek bence daha doğrudur. Bu bakımdan komisyonun maddeyi bu şekilde kaleme almasını arz ve istirham ederim.

BAŞKAN — Madde hakkında başka söz isteyen?.. Buyurun, Sayın Özdemir.

NURETTİN ÖZDEMİR (Gümüşane) — Muhterem arkadaşlarım; mer'î kanunda bulunmayıp tasarıda yer alan ve tatbikatta lüzumsuz itirazları azaltmak ve mahkemelerin lüzumsuz yere işgalini önlemek için tedvin edilen bu madde yerindedir. Ancak, bir noktanın burada vuzuha kavuşturulmasını arz etmek isterim. Tapulama komisyonunun başıboş itirazları önlemesi için, bu kanunun sevkiyle, sebepsiz itiraz usulü kaldırılmıştır. İtirazların bir sebebe, bir delile dayandırılmış olması lâzımdır. Tatbikatta, mer'î kanunun tatbikatı sırasında «itiraz ediyorum» dendi. Yüz parseli sayardı; (bir, iki, üç, beş, altı, yedi, yüz) vatandaş ben filân parseli itiraz ediyorum, dedi mi tamam, artık onlar kesinleşmez tapulama mahkemesine giderdi, umumiyetle, tapulama mahkemeleri birlikleri takib edemedikleri için, yani, tapulamanın başladığı birlikte tapulama mahkemesi de aynı zamanda faaliyette bulunmadığı için, birkaç sene, üç, beş, on sene bu itirazlı gayrimenkuller âtil vaziyette kalırdı. Bu gibi itirazların idari yoldan kaldırılması da mümkün değil idi. Böylelikle vatandaş, itiraz edilen zaman içinde bunun müşkülliyle karşılaşır ve zararını çekerdi. Bunu bir nizama bağlamak güzel bir şey. Ancak, neticesi itibariyle bu bir idari ve tesirler altında kalabilecek bir husustur. Mer'î kanunda, kadastro mahkemesine intikal etmemiş olan tesbitlerin, umumi mahkemelerde yeniden tetkik edilmesi imkânı mevcuttu.

Müddetini geçirmiş, orada bulunmamış, ondan sonra askı ve otuz gün içindeki itiraz safhasında itiraz edememiş. Türlü sebeplerle edememiş ki; bu daha ziyade âhar diyarlarda bulunan kimselerin hukukunu ortadan kaldırmaktadır. Onlar sonradan gelip umumi hükümler çerçevesinde, umumi mahkemelerde dâva açabilmekte, Çoğu zaman haklarını alabilmekte idiler. Bu maddenin son fıkrası, «Tapulama komisyonu kararı aleyhine 30 gün içinde dâva açılmadığı takdirde tesbit kesinleşir ve keyfiyet tapulama müdürü tarafından kararın altına yazılarak tasdik olunur» demektedir. Şimdi, tapulama komisyonu kararına itirazla kadastro mahkemesine gitmek imkânı sağlanır. Yani, adam itiraz etmiştir, tapulama komisyonu bunu tetkik ederek, reddetmiştir. Tapulama mahke-

mesi de o anda faaliyettedir. O zaman bu müddet içindeki itiraz oraya gitme imkânı sağlar. Fakat, benim dediğim imkânı sağlamaz. Komisyon lûtufla buyurarak kabul ederlerse umumi mahkemelere müracaat hakkı bâkidir. Zaten galiba son maddelerin birinde de 10 sene içinde bu tesbitler sebebiyle dâva açılabilceği hakkında bir hüküm vardır. Bu sarahati kürsüden de beyan buyurlurlarsa, bu madde vuzuha kavuşmuş olur. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Madde üzerinde başka konuşmak isteyen yok.

Değiştirge önergesi var, okutuyorum :

Millet Meclisi Riyasetine

Tasarının 28 nci maddesi 3 ncü bendinin aşağıdaki şekilde tedvinini arz ve teklif ederim.

«İcabı halinde komisyon veya üyelerinden biri veya ikisi mahallinde tetkikat yapar. Alâkalıları dinler, elde edilecek neticeye göre işi komisyon karara bağlar.»

Samsun
Bahri Cömert

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Efendim, zaten bu işleri komisyon yapacaktır.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Önerge-lerin dikkate alınmasını oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millet Meclisi Riyasetine

Tasarının 28 nci maddesi 4 ncü fıkrasının aşağıdaki şekilde tanzimini arz ve teklif ederim.

Komisyon kararı tapulama müdürü tarafından itiraz eden ile lehine tapulama tesbiti yapı-lana tebliğ makamına kaim olmak üzere tapu-laması yapılan köy veya belediye kapısına veya müdürlük kapısına 30 gün müddetle asılmak suretiyle ilân olunur. Alâkadarlar ilânın asıldığı tarihten itibaren 30 gün içinde tapulama mahkemesine dâva açtıkları takdirde tapulama tutanağı ve ilişkileri tapulama hâkimi tarafından celp ve ihtilâf 6 ncü bölümde yazılı hükümler dairesinde hallolunur.

Samsun
Bahri Cömert

BAŞKAN — Komisyon değişiklik önergesi-ne katılıyor mu efendim?

BAHRİ CÖMERT (Samsun) — Efendim, takririmi izah edeyim.

BAŞKAN — Oylama sırasında izah edilmez, beyefendi. Şimdi söz vermesem alınacaksınız. Buyurun.

BAHRİ CÖMERT (Samsun) — Muhterem arkadaşlarım, komisyon kararı tapulama müdürü tarafından normal usule göre tebliğ edilir, denmektedir. Tebligat Kanununa göre, ben-denizin, takririmle izah etmek istediğim mâru-zatım şudur :

Türkiyemizin ve memleketimizin realiteleri muvacehesinde, bilhassa tapulama gibi nazik bir mevzuda sürati temin etmekte esas gayelerimiz-den bulunmasına binaen, Tebligat Kanununa göre tapulama müdürünün yapacağı tebligatlar Türkiye'de birtakım müşkülâtlar doğuracaktır. Çünkü memleketimizin iskân bakımından çok de-ğişik hususiyetler arz ettiği malûmunuzdur. Va-tandaş göçmendir, iş için bir yere gitmiştir, ve-ya hissedar İstanbul'dadır, İzmir'dedir, şurada-dır, buradadır. Tapulama müdürü, bu bakımdan, tatbikatta büyük müşkülâtlar içinde bulunacak ve tebligat bakımından büyük müşkülâtlar içinde ve tebligat bakımından adeta kanunun yürüyü-şünde bir ataletle karşı karşıya kalacaktır.

Teklifim şu : Tebligat, makamına kaim olmak üzere Komisyon kararını, tapulama müdürü kö-yün umumi yerlerinde belediye kapısında ve ta-pu kadaastro müdürlüğünün kapısında ilân etmek suretiyle tebligatı icra etmiş sayılmalıdır. Bunu bu şekilde ifa ettikten sonra, tebligatın neticesi-ni, yani 30 gününü beklemek suretiyle tapulama iş-lerini daha çabuk yürüteceği kanaati ile takririmi vermiş bulunuyorum. Hakikaten normal tebliga-ta göre, bu hüküm aynen kabul edildiği takdirde, çoklarına tebligat yapmak mümkün olamayacak ve bunun neticesinde mühim ihtilâtlar doğura-caktır. Takririm bu bakımdan mühimdir. Tatbi-katçıya kolaylık olacaktır ve kadaastro işlerinin güzel, kolay ve çabuk yürütülmesini temin ve tescil edeceği için, takririmin kabul buyurulma-sını istirham edeceğim. Takririm biraz evvel okundu, tekrar okunacaktır.

BAŞKAN — Buyurun, Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Efendim, burada tebligatı ta-pulama müdürü yapmayacaktır. Tebligat Kanu-

nu hükümlerine göre posta ile yapılacaktır. Esasen kimlerin itiraz ettiği dosyadaki adresleriyle bellidir. Sonra, Tapulama Komisyonunun işleri toplu olarak devredilecek değildir. İş biten dosyalar, mahkemeye intikali lâzımgelen dosyalar peyderpey mahkemeye intikal edecektir. Buradaki tebligat, bir hakkın veya o hakkın ispatının başlangıcı tarihidir ve çok önemlidir. Kendisine bizzat tebliğ etmeden, durumu bizzat bildirmeden lâlettâyin bir yere asılan bir ilânla işi halletmenin imkânı yoktur. Tebligat Kanunu hükmüne göre tebligat yapılacaktır. bulunmayanlara da yine Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilânen tebliğ edilecektir. Bu itibarla takririn kabul edilmemesi lâzımdır kanaatindeyiz.

BAŞKAN — Komisyon Bahri Cömert arkadaşımızın önergelerine katılmıyor. Önergenin nazara alınması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Başkanlığa

Tasarımın 28 nci maddesinin fıkrasına aşağıdaki cümlelerin ilâvesini arz ve teklif ederim.

«Umumi mahkemelere müracaat hakkı mahfuzdur.»

Gümüşane

Nureddin Özdemir

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılmıyoruz. Bu hükmü 31 nci madde cevaplandırıyor.

BAŞKAN — Nureddin Özdemir Bey, geri mi alıyorsunuz?

NUREDDİN ÖZDEMİR (Gümüşane) Evet efendim, gerialıyorum.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İtirazları inceleme süresi ve sonuçlar

MADDE 29. — Tapulama Komisyonu, askı ilânının bitiminden itibaren üç ay içinde itirazlı tutanakları tetkik ederek karara bağlar.

Komisyon, itirazın mahiyeti itibariyle işin halline kendisini salâhiyetli görmediği hallerde, sebebi belirtmek suretiyle itirazlı tutanaklar müdür tarafından derhal Tapulama Mahkemesine tevdi olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen yok. Bir değiştirge önergesi var, okutuyorum.

Millet Meclisi Riyasetine

Tasarımın 29 ncu maddesi birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederim.

«Tapulama Komisyonu, itirazlı tutanakları itiraz tarihinden itibaren en geç üç ay içinde tetkik ederek karara bağlar.»

Samsun

Bahri Cömert

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon Bahri Cömert arkadaşımızın önergesine katılmıyor. Önergenin nazara alınmasını kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Plân ve kütüklerin tanzimi ve tapu senetlerinin verilmesi

MADDE 30. — Tapulama müdürü tarafından tasdik edilen tutanaklarla Tapulama Komisyonunun kesinleşen kararlarına ait tutanaklar, birlikler itibariyle parsel numarası sırasına göre ve tutanakların tasdik tarihi, tescil tarihi olarak gösterilmek suretiyle tapu kütüklerine geçirilir. İtirazlı olup Tapulama Komisyonunca tetkik edilmekte olan veya Tapulama Mahkemesine intikal etmiş bulunan gayrimenkullerin parsel numaralarına ait kütük sayfaları boş bırakılır.

Kütüğe geçirme işlerinde mahallî tapu teşkilâtı memurlarını çalıştırmaya Genel Müdürlük salâhiyetlidir.

Tutanaklar tapu kütüğüne geçirildikten sonra çaplı tasarruf vesikaları veya çapları ayrıca verilmek üzere tapu senetleri alâkahlarına dağıtılır ve kütüklerle tutanaklar ve sair fer'î siciller mahallî tapu idarelerine devir ve teslim edilir. Tanzim olunacak üç nüsha devir cetvelinin birisi tapulama müdürlüğünde diğeri tapu idaresinde saklanır ve üçüncü nüshası kütük ve pafta örnekleriyle birlikte Genel Müdürlüğe gönderilir.

Pafta ve foto plânlar fennî esaslar dairesinde tanzim edildikten sonra teknisyen ve teknisyen yardımcısı tarafından imzalanır. Bunlar bölgede bulunan harita ve kadastro yüksek mühendisi veya bunların yerine vazife gören fen kon-

trol memuru tarafından fennî kontrolü yapıldıktan sonra tasdik olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Sicillerin hukuki kıymeti ve sukutu hak müddeti

MADDE 31. — Tapulamaya müsteniden tesis olunan tapu sicilleri, aksi hükmen sabidoluncaya kadar muteberdir.

Bu sicillerde belirtilen haklara tescilleri tarihinden itibaren on sene geçtikten sonra, tapulamaya takaddüm eden sebeplere dayanılarak itiraz olunamaz ve dâva açılmaz.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var

mi? Yok. Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun İsmail Hakkı Tekinel.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İSMAIL HAKKI TEKİNEL (İstanbul) — Efendim, mülkiyet hakkının tesbitindeki esaslar kısmına gelmiş bulunuyoruz. Çok mühim mevzuları ihtiva ettiğinden daha geniş bir ekseriyetle müzakeresinde fayda mülâhaza etmekteyiz. Bu itibarla Birleşimin talikini istirham ediyoruz.

BAŞKAN — Vaktin de gecikmiş olması dolayısıyla 17 Haziran 1963 Pazartesi günü saat 14,00 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 17,55

Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 40.02 pozisyonunun sonuna bir hüküm ilâvesine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun teklifine verilen oyların sanucu

(Tasarı kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 280
Kabul edenler : 275
Reddedenler : 1
Çekinseler : 4
Oya katılmayanlar : 161
Açık üyelükler : 9

[Kabul edenler]

ADANA

Mehmet Geçioğlu
Kasım Gülek
İbrahim Tekin

ADİYAMAN

Arif Atalay
Mahmut Deniz
Mehmet Özbay
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR

Halûk Nur Bâki
Mehmet Turgut
Asım Yılmaz

AĞRI

Nevzat Güngör
Kerem Özcan
Rıza Polat

AMASYA

Mustafa Kemal Karan
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener

ANKARA

İsmail Rüşti Aksal
Burhan Apaydın
Hüseyin Ataman
Raif Aybar
Nihat Berkkan
Fuat Börekçi
İsmail Gence
İbrahim Sıtkı Hatipoğlu
Mehdi Mihçioğlu
Zühtü Pehlivanlı
Ahmet Üstün

ANTALYA

Etem Ağva
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Nihat Su

ARTVİN

Nihat Ata
Saffet Eminagaoglu

AYDIN

Orhan Apaydın
Melâhat Gedik
İsmet Sezgin

BALIKESİR

Cihat Bilgehan
Kaya Bulut
Fennî İslimyeli
Cevat Kanpulat
Süreyya Koç
Mehmet Tiritoğlu

Cihat Turgut

BİLECİK

Şadi Binay
Orhan Tuğrul

BİNGÖL

M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal

BİTLİS

Nafiz Giray
Müstak Okumuş

BOLU

Zeki Baltacıoğlu
Turgut Çulha
Kemal Demir

BURDUR

Mehmet Özbey
Nadir Yavuzkan

BURSA

Hikmet Akalın
Edip Rüşti Akyürek
Sadrettin Çanga
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
İsmail Yılmaz
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Burhan Arat
Şefik İnan
Refet Sezgin

ÇANKIRI

Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin

ÇORUM

Nuri Ahıskaloğlu
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
İhsan Tombuş

DENİZLİ

Mehmet Çobanoğlu
İsmail Ertan
İbrahim Kocatürk
Remzi Şenel
Âtîf Şohoğlu

DİYARBAKIR

Şahmus Arslan
Hilmi Guldogan
Recai İskenderoğlu
Vefik Pirinçioğlu
Alp Doğan Şen

EDİRNE

Süleyman Bilgen
İlhami Ertem
Nazmi Özoğul
ELÂZİĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır

ERZİNCAN

Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM

Ertuğrul Akça
Nihat Diler
Cevat Dursunoğlu
Gıyasettin Karaca
Şerafettin Konuray
Adnan Şenyurt
Tahsin Telli

ESKİŞEHİR

Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalcılar
Ertuğrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk

GAZİANTEP

Muzaffer Canbolat
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Mithat San

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
Ali Köymen
Naim Tirali

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçüker
Nureddin Özdemir
Sabahattin Savacı

HAKKÂRİ

Ahmet Zeydan

HATAY

Bahri Bahadır
Ali Muhsin Bereketoğlu
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Sâki Zorlu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Burhan Bozdoğan
Yahya Dermancı
Sadık Kutlay
İhsan Önal

İSPARTA

Ali İhsan Balım
Lokman Başaran
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL

İbrahim Abak
Cihad Baban
Mahmut Rıza Bertan
Ratip Tahir Burak
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven
Hilmî Oben
Şahabettin Orhon
Vahyi Özarar
Selim Sarper
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyangın
Abdurrahman Yazgan
Zeki Zeren

İZMİR

Osman Sabri Adal
Şükrü Akkan
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
Arif Ertunga
Ragıp Gümüşpala
Ziya Hanhan
Nihat Kürşat
Necip Mirkelâmoğlu
Şinasi Osma

Kadri Özek

Mustafa Uyar

KARS

Lâtif Aküzüm
Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Kemal Okyay
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın

KASTAMONU

Avni Doğan
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ

Abdülhalim Aras
Mehmet Göker
Vedat Âli Özkan
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır

KIRKLARELİ

Abdurrahman Altuğ
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Halil Özmen

KOCAELİ

Şahabettin Bilgisu
Hâldan Kısayol

KONYA

İrfan Baran
Ahmet Gürkan
Ömer Kart
Rüştü Özal
Fakih Özfakih
Fakih Özlen
Faruk Sükan
Cahit Yılmaz
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Ali Erbek
Mehmet Kesen
Rauf Kıray

MALATYA

H. Avni Akşit
Nurettin Alkyurt
H. Ziya Özkan

MANİSA

Neriman Ağaoglu
Süleyman Çağlar
Muammer Erten

Şevket Raşit Hatipoğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu

Nusret Köklü
Hilmi Okçu
Yakup Yakut
Nahit Yenisehirlioğlu

MARAS

Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük

MARDİN

Esat Kemal Aybar
Vahap Dizdaroğlu
Seyfi Güneşan
Talât Oğuz

MUĞLA

Hilmi Baydur
Cevdet Oskay
Turan Şahin
İlhan Tekinalp

MUŞ

Sait Mutlu

NEVŞEHİR

Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy
Ali Baran Numanoglu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Ruhi Soyer

ORDU

Yusuf İzzettin Ağaoglu
Ata Bodur
Ferda Güley
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat
Ata Topaloğlu

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
Arif Hikmet Güner

SAKARYA

Nuri Bayar
Muslihittin Gürer
Hami Tezkan
Yusuf Ulusoy

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Nurettin Ceritoğlu

Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Kâmran Evliyaoglu
Fevzi Geveci

SIIRT

Süreyya Öner
Hayrettin Özgen
Adil Yaşa

SINOP

Mahmut Alicanoğlu
Haşim Tari

SIVAS

Adil Altay
Rahmi Çeltekli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Ahmet Kangal
Cevad Odyakmaz
Reşat Turhan
Tahsin Türkey

TEKİRDAĞ

Turhan Kut
Hayri Mumcuoglu

TOKAT

H. Ali Dizman
Zeyyat Kocamemi
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy

TRABZON

Ali Şakir Ağanoglu
Selâhattin Güven
Ahmet Şener
Ali Rıza Uzuner
Vahap Kışoğlu
Fethi Ülkü

URFA

Atalay Akan
Kemal Badıllı
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıkoglu
İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç
VAN
İhsan Bedirhanoglu

YOZGAT
Mustafa Kepir
Veli Uyar

ZONGULDAK
Kenan Esengin
Fevzi Fırat

Ramiz Karakaşoğlu
Suphi Konak
Sadık Tekin Müftüoğlu

Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Reddedenler]

ÇORUM
Muzaffer Dündar

[Çekinseler]

ADANA
Hasan Aksay
ANKARA
Mustafa Kemal Erko-
van

İSTANBUL
Ferruh Bozbeyli
MUĞLA
Adnan Akarca

[Oya katılmayanlar]

ADANA
Yusuf Aktimur
Ali Bozdoğanoglu
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçükte-
pepinar
Cavit Oral
Kemal Sarıbrahimoğlu
Ahmet Savrun (İ.)
Ahmet Topaloğlu

AFYON KARAHİSAR
Veli Başaran
Hasan Dınçer (B.)
Şevki Güler
Şükrü Yüzbaşıoğlu

AMASYA
Reşat Arpacıoğlu.

ANKARA
Osman Bölükbaşı
Bülent Ecevit (B.)
Muhlis Ete (B.)
İbrahim İmirzalıoğlu
İhsan Köknel
Emin Pakşüt

İlyas Seçkin (B.)
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülhak Kemal Yörük
(B.)

ANTALYA
Ömer Eken
Rafet Eker
Nazmi Kerimoğlu
ARTVİN
Sabit Osman Avcı
AYDIN
Hâlmî Aydınçer
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren
Reşat Özarda

BALIKESİR
Ahmet Aydın Bolak
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu
Gökhan Evliyaoğlu
Ahmet İhsan Kırmılı

BOLU
Ahmet Çakmak
Kâmil İnal
Fuat Ümit

BURDUR
Fethi Çelikbaş (B.)

BURSA
İbrahim Öktem
Ekrem Paksoy
Ziya Uğur

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Süreyya Endik
ÇANKIRI
Nurettin Ok (Bşk. V.)
ÇORUM
Faruk Küreli
Necmi Ökten (B.)
DENİZLİ
Sinan Bosna
Hüdaî Oral

DIYARBAKIR
Adnan Aral
Yusuf Azizoglu (B.)

EDİRNE
Talât Asal
Fahir Giritlioğlu
ELAZIĞ

Naci Güray
Hürrem Müftügil
ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
ERZURUM
Turhan Bilgin

ESKİŞEHİR
Celâlettin Uzer
Aziz Zeytinoğlu
GAZİANTEP
Osman Orhan Bilen

Ali İhsan Göğüs
Süleyman Ünlü
GİRESUN
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıçoğlu

HATAY
Abdullah Cilli
Şekip İnal
İÇEL
Celâl Kılıç

İSPARTA
Sadettin Bilgiç

İSTANBUL
Ziya Altınoglu
Suphi Baykam
Nurettin Bulak
Tahsin Demiray
Ömer Zekâî Dorman
Saadet Evren
Fahrettin Kerim Gökay
(B.)
Ali Coşkun Kırca
Ahmet Oğuz
Oğuz Oran
Naci Öktem
İlhami Sancar (B.)
Reşit Ülker
Sabri Vardarlı

Malik Yolaç
İZMİR
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
İhsan Gürsan
Saim Kaygan
Lebit Yurdoğlu

KARS
Necmettin Akan
Kemal Kaya
Sırrı Öktem

KASTAMONU
Fethi Doğançay
İhsan Şeref Dura
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli (İ.)

KAYSERİ
Turhan Feyzioğlu (B.)
Hüsamettin Gümüşpala
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ
Mehmet Alâeddin Erig
Fikret Filiz

KIRŞEHİR
Ahmet Bilgin
Memduh Özdemir (İ.)

KACAELİ
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu .

KONYA
Kemal Ataman
Selçuk Aytan
İhsan Kabadayı
Kadircan Kafıl
Mekki Keskin
(Bşk. V.)
Abdüsamet Kuzucu
Vefa Tanır

KÜTAHYA
Ahmet Bozbay (İ.)
Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi

MALATYA
Mehmet Delikaya
Ahmet Fırat (İ.)
İsmet İnönü (Başka-
kan)

MANİSA
Hurrem Kubat

MARAŞ
Kemal Bağcıoğlu
Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya

MARDİN
Mehmet Ali Arıkan

Şevki Aysan
MUŞ
Sami Öztürk
NİĞDE
Asım Eren
Haydar Özalp
Oğuzdemir Tüzün
ORDU
Refet Aksoy
Şadi Pehlivanoglu

RİZE
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın

SAKARYA
Burhan Akdağ (İ.)
Ekrem Alican (B.)

SAMSUN
Hâmit Kiper
İlyas Kılıç
Hüseyin Özalp (İ. Ü.)
Osman Şahinoğlu

SİRT
Cevdet Aydın
SİNOP
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
SİVAS
Sebati Hastaoğlu

Güner Sarısözen
Mahmut Vural
TEKİRDAĞ
Fethi Mahramlı
Orhan Öztrak (B.)
TOKAT
Sabahattin Baybura
Mehmet Kazova
TRABZON
Ekrem Dikmen
Nazmi Ökten
Kâmuran Ural
Zeki Yağmurdereli

URFA
Osman Ağan
Kadri Eroğan
Celâl Öncel (İ.)
VAN
Muslih Görentaş (İ. Ü.)
Şükür Kösereisoglu

YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
(İ.)
İsmet Kapisız
Turgut Nizamoğlu
Celâl Sungur (İ. Ü.)
ZONGULDAK
Ahmet Fuat Ak

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Manisa	1
Erzurum	1	Muş	1
Hatay	1	Trabzon	1
İstanbul	1	Zonguldak	1
Kocaeli	1		
		Yekûn	9

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

DOKSANALTINCI BİRLEŞİM

14 . 6 . 1963 Cuma

Saat : 14,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 13 ncü maddesine bir ek fıkra eklenmesine dair kanun teklifinin, Genel Kurulun 31 nci Birleşim'inde tapulama kanunu tasarısını görüşmek için kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair İçişleri Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (3/607, 2/495)

2. — Cumhuriyet Senatosu Erzurum Üyesi Rahmi Sanalan ve Bingöl Üyesi Sabri Topçuoğlu'nun, 262 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifinin müzakeresinin tehir edildiğine dair Millî Savunma Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (3/608, 2/486)

B - İKİNCİ DEFA OYA KONACAK İŞLER

× 1. — Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 40.02 pozisyonunun sonuna bir hüküm ilâvesine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı (1/106) (S. Sayısı : 16)

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İstanbul'un muhtelif yerlerinde açıkta akan ve mikrop saçan dere ve lâğımlar hakkında ne düşünüldüğüne dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/500)

2. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Doğu - Anadolu'da çiftçi ailelerine, kuraklık sebebiyle kredili olarak verilen buğdayın bedelinin alınmaması hususunda ne düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/515)

3. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, senatör ve milletvekillerine silâh taşıma ruhsatı verilip verilmeyeceği hususunda ne dü-

şünüldüğüne dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/518)

4. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir Soğuk Hava Deposu inşaatının ne sebeple durdurulduğuna dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/519)

5. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir Basma Fabrikası Anonim Şirketinin ne sebeple feshedildiğine dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/520)

6. — Kastamonu Milletvekili Osman Zeki Oktay'ın, Kastamonu'da inşasına başlanıp sonradan durdurulan soğuk hava deposunun iklimlinden vazgeçildiğinin doğru olup olmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/525)

7. — Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı'nın, Gümüşane ilinin kalkınmasının hangi bölge içinde tertiplendiğine dair Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü sorusu. (6/532)

8. — Muş Milletvekili Sami Öztürk'ün, kırsalın uzun ve sert geçtiği bölgelerde vatandaş gücünün değerlendirilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/548)

9. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın, Tokat'ın Pazar bucağının bugüne kadar ilçe olmaması sebebine dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/551)

10. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, Ankara'da, iki iş verenin, Ankara Gazeteciler Sendikası Başkanını dövmeye teşebbüs ettiklerinin doğru olup olmadığına dair, Çalışma Bakanından sözlü sorusu (6/552)

11. — Aydın Milletvekili Mustafa Şükrü Koç'un, 6753 sayılı Kanuna göre açılması gereken sağlık memurları tekâmül kurslarına dair, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/555)

12. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz'in, 5602 sayılı Tapulama Kanununun muaddel 13 ncü maddesindeki mülkiyetin ispatı hakkındaki hükümlerin değiştirilmesi veya yeni esaslara bağlanması hususunda ne düşünüldüğüne dair, Başbakan'dan sözlü sorusu (6/567)

13. — Aydın Milletvekili Mustafa Şükri Koç'un, merkez teşkilâtında çalışanlardan kaçının ek görev kadrolariyle hangi okullarda kaç saat ders okuttuklarına ve ücretli veya maaşlı olarak birden fazla ek görevi olan kaç memur bulunduğuna dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/572)

14. — İstanbul Milletvekili Vahyi Özarar'ın, İstanbul'un Sağmalcılar köyü ile Göktepe nahiyesinin su ihtiyacının halli için ne düşünüldüğüne ve bu yerlere birer sağlık merkezi açılmasına lüzum görülüp-görülmediğine dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/582)

15. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya ilinin imar plânında, son üç yıl içinde, kaç defa tadilat yapıldığına dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/583)

16. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Gazipaşa ovasındaki akarsuların ıslahı ile ovanın sulanması konusunda ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/584)

17. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Serik ilçesi içme suyunun ihtiyaca cevap vermediği konusunda bir talep yapıp yapılmadığına ve elektrik üretiminin ihtiyaca yeter olup olmadığına dair, İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/585)

18. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz'in, ormanların korunması ve orman bölgesinde yaşayan vatandaşların geçimlerinin temini için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/588)

19. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Gümüşhacıköy ve Göynücek ceza evlerinin ıslahı veya yeniden inşası hakkında ne düşünüldüğüne dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/589)

20. — Çanakkale Milletvekili A. Nihat Akay'ın, Batı - Trakya'da, halen faaliyette kaç

Türk ilkokulu, ortaokulu ve lisesi bulunduğu ve bu okulların öğretim ve öğretmen durumlarına dair, Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu. (6/591)

21. — Kastamonu Milletvekili Ali Özdikmenli'nin, Kastamonu ilinin evvelce ilçesi olan ve sonradan köy haline getirilen Abana'nın, yenden ilçe haline getirilmesinin düşünüldüğüne dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/593)

22. — Kastamonu Milletvekili Ali Özdikmenli'nin, Kastamonu ilinin sahil ilçelerinde fındık yetiştirilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair, Ticaret ve Tarım Bakanlarından sözlü sorusu. (6/594)

23. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, CEMTO Andlaşmasına dâhil memleketleri kaldırmak maksadiyle inşa edilecek Karâşi - Tahran - Ankara arasındaki 600 hatlık radyo-link şebekesinin Güney bölgesinden geçirilmesi sebebine dair, Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu. (6/595)

24. — İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın, Orman İdaresinin, bilhassa Güney bölgesinde, vatandaşların tapulu arazilerine ağaç dikip müdahale etmesinin doğru olup olmadığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/596)

25. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz'in, Karayolları tarafından istimlak edilen ve bedeli ödenen Giresun'un Piraziz PTT binasının yeniden yapılmaması sebebine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/598)

26. — Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin'in, Abana'nın yeniden ilçe haline getirilmesinin düşünüldüğüne dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/599)

27. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça'nın Dinamit ve trol ile balık avlamanın önlenmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/601)

28. — Edirne Milletvekili İhami Ertem'in, Dış memleketlerde tahsilde bulunan öğrencilere ödenen döviz miktarının neye göre tesbit olduğuna dair Maliye ve Millî Eğitim Bakanlarından sözlü sorusu (6/603)

29. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, gecekondulu yapan vatandaşlara beledi-

yelerce verilen para cezaları hakkında ne düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/605)

30. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, şehirlerdeki sokak ile köy isimlerinin hangi sebeple değiştirildiğine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/606)

31. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, tren ücretlerinde yapılan indirimlerin öğretmen ve öğrencilere neden tatbik edilmediğine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/607)

32. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Devlet Su İşleri tarafından çiftçilerden alınan su ücretlerinin geçici veya devamlı olarak alınmaması hakkında ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/608)

33. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, ithal edilen traktör, motor ve aletlerinin çiftçilere ucuz satılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/609)

34. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Zirai Donatım Kurumu tarafından ithal ve monte edilen traktörlerin çiftçilere geç verilmesi sebebine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/610)

35. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Elmalı - Fethiye yolunun geçide açılması ve Elmalı Karagöl'ünün kurutulması hususunda ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/611)

36. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya Devlet Hastanesinin, son beş yıl içinde, kaç defa teftiş edildiğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/613)

37. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Ankara'da inşa edilecek olan Gülhane Askeri Tıp Akademisi binasının durumuna dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/614)

38. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, İpsala Karpuzlu köyünde oturan Nazmi Baş'ın emniyet karakolunda dövüldüğünün doğru olup olmadığına dair Adalet ve İçişleri Ba-

kanlarından sözlü sorusu (6/615)

39. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, muhtelif bakanlıklar tarafından mükerrer olarak kurulan tesislere dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/616)

40. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, Erzurum İmam - Hatip Okulunda vukubulan boykot olayının, basında belirtilen tarzda cereyan edip etmediğine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/617)

41. — İstanbul Milletvekili Oğuz Oran'ın, Kıbrıs'ta Anayasanın Makarios Hükümeti tarafından ihlâl edilmesi konusunda ne düşünüldüğüne dair, Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/618)

42. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın, Almus ilçesine bağlı baraj gölü içerisinde kalan bir kısım arazinin istimlak bedellerinin ne zaman verileceğine dair, Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/619)

43. — İstanbul Milletvekili Saadet Evren'in, Koalisyon Hükümetinin, işe başladığı tarihten bu yana, Kıbrıs Anayasasının ve Andlaşmaların tam olarak uygulanmasını sağlamak bakımından tatbik ettiği tedbirlere dair, Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/620)

44. — Çankırı Milletvekili Rahmi İnceler'in, köy kalkınması hususunda ne düşünüldüğüne dair, Başbakanından sözlü sorusu (6/621)

45. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, şehirler üzerinde uçuşu menedici bir hüküm olup olmadığına ve Ankara üzerinde çarpışarak düşen uçak olayına dair, Millî Savunma ve Ulaştırma Bakanlarından sözlü sorusu (6/622)

46. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, il ve ilçelerde ziraat odalarının kurulmaması sebebine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/623)

47. — Siirt Milletvekili Süreyya Öner'in, Kurtalan, Beşiri, Batman ve Sinan mıntakalarında ekilen tohumluk buğdayların ıslahı hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/624)

48. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, memleketimizde istihsal edilen palamut miktarına ve bunun nerede istihlak edildiğine dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/625)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

1. — Balıkesir Milletvekili Mehmet Tirit-oğlu ve 7 arkadaşının, 6785 sayılı İmar Kanunu-na geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve İmar ve İskân komisyonları raporları (2/65) (S. Sayısı : 83 e ek) [Dağıtma tarihi : 27. 4 . 1963]

× 2. — Tapulama kanunu tasarısı ile Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 6335 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddesi (D) bendinin zilyedliğin iskatından on sene evvel tesis edilmiş vergi kaydı aranması şartının kaldırılması suretiyle tadiline, bu maddeye (E) bendinin başlığı ile yeni bir bendin ilâvesine ve bu maddenin (E) ve (F) bentlerinin, (E) bendinin, (F) ve (F) bendinin (G) olarak değiştirilmesine ve aynı kanunun 35 nci maddesine iki fıkra ilâvesine ve birinci fıkranın tadili ile üçüncü fıkra olarak değiştirilmesine dair, İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 31, 32 ve 33 ncü maddeleri ile 34 ncü maddesinin 4 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 52 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/211, 2/35, 2/76, 2/122) (S. Sayısı : 210) [Dağıtma tarihi : 25 . 5 . 1963]

3. — Yozgat Milletvekili Mustafa Kepir'in, köylü ve çiftçilerin T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkında kanun teklifi ile Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve dört arkadaşının köylü ve çiftçilerin T. C. Ziraat Bankasına olan bâzi borçlarının taksitlendirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyonu raporu (2/300, 2/311) (S. Sayısı : 38 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 9 . 5 . 1963]

× 4. — 1960 malî yılı içinde sürekli görevle yabancı memleketlerde bulunan memurlara emsalli olarak ödenmiş bulunan aylıklar hakkında kanun tasarısı ve Dışişler, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/213) (S. Sayısı : 199) [Dağıtma tarihi : 16 . 5 . 1963]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — 24 Şubat 1949 tarihli Türkiye - Norveç Ödeme Anlaşmasının feshi hakkındaki 23 Ağustos 1961 tarihli Notanın onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları ve Anayasa Komisyonu mütalâası (1/117) (S. Sayısı : 70 e ek) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

2. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki 23.2.1955 tarihli Ticaret ve Ödeme Anlaşmasına ek Protokol» ile ilişkilerinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları ve Anayasa Komisyonu mütalâası (1/156) (S. Sayısı : 75 e ek) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

3. — 8 Ağustos 1949 tarihli Türkiye - Avusturya Ödeme Andlaşmasının feshi hakkındaki 25 - 27 Eylül 1961 tarihli notaların onaylanmasının uygun olduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları ve Anayasa Komisyonu mütalâası (1/265) (S. Sayısı : 135 e ek) [Dağıtma tarihi : 12.6.1963]

4. — 12 . 9 . 1945 tarihli, «Türkiye Cumhuriyetiyle İsviçre Konfederasyonu arasında Ticari mübadelelere ve tediyelerin tanzimine mütaallik Anlaşma»nın feshi hakkındaki 8 Ağustos 1962 tarihli notaların onaylanmasının uygun olduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları ve Anayasa Komisyonu mütalâası (1/300) (S. Sayısı : 136 ya ek) [Dağıtma tarihi : 12.6.1963]

5. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Ödemiş ilçesinin Umurbey mahallesi, Hacıgök sokağında oturan Mehmet Hamdi Pak'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/232) (S. Sayısı : 249) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

6. — Burdur Milletvekili Nâdir Yavuzkan'ın, Süleymanoğlu 1311 Bucak doğumlu Mehmet İnal'a vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/373) (S. Sayısı : 250) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

7. — Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk'ün, Bilecik İstiklâl mahallesi numara 10 da mukim Asımoğlu İskender Kırmacı'ya vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/391) (S. Sayısı : 251) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞÜLMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞÜLMESİ YAPILACAK İŞLER

× 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Telli-Telefon irtibatı kurulmasına ve mevcut Radyo-Telgraf servisine dair Andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ulaştırma komisyonları raporları (1/270) (S. Sayısı : 60) [Dağıtma tarihi : 6 . 2 . 1963]

2. — İmar Kanununa bir madde eklenmesi hakkındaki 7341 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair tasarı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/205) (S. Sayısı : 65) [Dağıtma tarihi : 9 . 2 . 1963]

× 3. — Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı Statüsünün VI ncı maddesinin (A) fıkrasının 3 ncü bendinde yapılacak değişikliğin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporu (1/261) (S. Sayısı : 109) [Dağıtma tarihi : 20 . 2 . 1963]

× 4. — Kölelik, köle ticareti, köleliğe benzer uygulama ve geleneklerin ortadan kaldırılmasına dair ek Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/350) (S. Sayısı : 110) [Dağıtma tarihi : 20 . 2 . 1963]

5. — Ünye'nin Hamdiye mahallesi, hane 95, cilt 10 ve sayfa 103 sayısında nüfusa kayıtlı Hasbioğlu, Fatma Şeker'den doğma 24 Teşrinisani 1930 doğumlu Mehmet (Mustafa) Yeğen-

oğlu'nun, ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu. (3/510) (S. Sayısı : 117) [Dağıtma tarihi : 29 . 3 . 1963]

× 6. — Gümrük giriş tarife cetvelinin 28.02 pozisyonunun sonundaki ihtar hükmünün değiştirilmesine dair olan Bakanlar Kurulu kararnamelelerinin onaylanması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plân komisyonları raporları. (1/225) (S. Sayısı : 120) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1963]

7. — Toprak Mahsülleri Ofisi Kanununun ikinci maddesinin (A) bendinin ikinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret, Tarım ve Plân komisyonları raporları (1/297) (S. Sayısı : 123) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1963]

8. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Beden Terbiyesi Kanununun 4 ncü ve 13 ncü maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/386) (S. Sayısı : 128) [Dağıtma tarihi : 4 . 4 . 1963]

9. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Avukatlık Kanununun 7 nci maddesinin kaldırılması ve 114 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/385) (S. Sayısı : 130) [Dağıtma tarihi : 4 . 4 . 1963]

× 10. — Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında sermaye yatırımlarının karşılıklı olarak teşvik ve himayesine mütedair Andlaşmanın ve bu Andlaşmaya ekli Protokol ve sekiz mektubun onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Sanayi, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/313) (S. Sayısı : 133) [Dağıtma tarihi : 9 . 4 . 1963]

11. — 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 115 sayılı Kanunla değiştirilen 7, 10 ve 48 nci maddelerinin tadiline dair kanun tasarısı ile İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Üniversiteler Kanununun Anayasaya aykırı hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu. (1/257, 2/444) (S. Sayısı : 134) [Dağıtma tarihi : 12 . 4 . 1963]

12. — Nallıhan ilçesinin Beydilli nahiyesinin Çive köyü hane 5, cilt 3 ve sayfa 100 sayısında nüfusa kayıtlı Mehmet ve Emine oğlu 29 Teşrinievvel 1339 doğumlu Durmuş Çetinkaya'nın

ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/414) (S. Sayısı : 138) [Dağıtma tarihi : 12 . 4 . 1963]

13. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 494 : 499 ncu maddelerinin yürürlükten kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/75) (S. Sayısı : 146) [Dağıtma tarihi : 17 . 4 . 1963]

14. — Çumra'nın Alibeyhüyüğü köyü, hane 398, cilt 3 ve sayfa 4 sayısında nüfusa kayıtlı, Gebze 15. Mot. Top. Tb. da er Ahmedoğlu Emine'den doğma 1.1.1932 doğumlu İzzet Sivash ile Taşköprü ilçesinin Karapürçek köyü, hane 2, cilt 19, sayfa 62 de nüfusa kayıtlı ve aynı birlikte er Hüseyinoğlu Zeliha'dan doğma 12 Nisan 1932 doğumlu Ali Ilgaz'ın ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/545) (S. Sayısı : 148) [Dağıtma tarihi : 19 . 4 . 1963]

15. — Karasuları kanunu tasarısı ve Dışişleri, Millî Savunma ve İçişleri komisyonları raporları (1/206 S. Sayısı : 156) [Dağıtma tarihi : 26 . 4 . 1963]

× 16. — Kan gruplarının tâyinine yarıyan reaktiflerin mübadelesi hakkında Avrupa Andlaşması ve ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Dışişleri komisyonları raporları (1/349) (S. Sayısı : 161) [Dağıtma tarihi : 9 . 5 . 1963]

× 17. — Özel tıbbi tedavi ve termo - iklimatik kaynaklar, alanında karşılıklı yardımlaşmaya dair Avrupa Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Dışişleri komisyonları raporları (1/351) (S. Sayısı : 162) [Dağıtma tarihi : 9 . 5 . 1963]

× 18. — Türkiye ile İran arasında akdedilen Kültür Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/228) (S. Sayısı : 163) [Dağıtma tarihi : 9 . 5 . 1963]

× 19. — Televizyon filimleri vasıtasıyla programların mübadelesine dair Avrupa Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/319) (S. Sayısı : 164) [Dağıtma tarihi : 9 . 5 . 1963]

× 20. — Türkiye ile Afganistan arasında akdedilen Kültür Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/236) (S. Sayısı : 165) [Dağıtma tarihi : 9 . 5 . 1963]

21. — İçel Milletvekili Yahya Dermancı ve Mazhar Arıkan'ın, İstiklâl Savaşına iştirak eden M. Hilmioglu M. Rifat Özyayın'a vatani hizmet tertibinden maaş tahsisine dair kanun teklifi, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/281) (S. Sayısı : 202) [Dağıtma tarihi : 18 . 5 . 1963]

22. — Bahkesir Milletvekili Cihat Bilgehan ile Konya Milletvekili Faruk Sükan'ın, Millî Mücadele kahramanlarından Telgrafçı Manastır'lı Hamdi Efendi eşi Hasibe Mortonatlı'ya vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/308) (S. Sayısı : 203) [Dağıtma tarihi : 18 . 5 . 1963]

23. — Mehmetoğlu Süleyman Kulaksız'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun tasarısı, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/340) (S. Sayısı : 204) [Dağıtma tarihi : 18 . 5 . 1963]

24. — Sivas Kongresince seçilen Temsil Heyeti üyeleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin Birinci Döneminde bulunan üyelere vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/352) (S. Sayısı : 205) [Dağıtma tarihi : 18 . 5 . 1963]

× 25. — 1938 - 1939 yıllarında İngiltere ve Fransa hükümetlerinden temin edilen Teslihat kredilerinin mahsup şekli hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları. (1/214) (S. Sayısı : 216) [Dağıtma tarihi : 30 . 5 . 1963]

26. — Köy enstitüleri ve ilk öğretmen okullarının birleştirilmesi hakkındaki Kanunun 5 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları. (1/239) (S. Sayısı : 217) [Dağıtma tarihi : 30 . 5 . 1963]

× 27. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümetince Avrupa Fonundan temin olunan kredinin Devlet borcu olarak Hazine hesaplarına intikali ve Türk Lirası karşılıklarının kullanılma şekli

hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları. (1/248) (S. Sayısı : 218) [Dağıtma tarihi : 30.5.1963]

28. — Millî Savunma Bakanlığı orta sanat okulları hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları. (1/263) (S. Sayısı : 219) [Dağıtma tarihi : 30.5.1963]

× 29. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsünde yapılan değişikliğin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/304) (S. Sayısı : 222) [Dağıtma tarihi : 30.5.1963]

30. — Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 152 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (1/359) S. Sayısı : 225) [Dağıtma tarihi : 3.6.1963]

× 31. — Milletlerarası Adalet Divanı Statüsünün 36 nci maddesinin 2 nci fıkrasında derpiş olunan ve hukukî uyumsuzlukların çözümlenmesi hususunda Divanın yargı hakkını önceden tanımayı gerektiren ihtiyari kaydı katılmamız hakkındaki 5047 sayılı Kanunun yeniden uzatılmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/293) (S. Sayısı : 226) [Dağıtma tarihi : 3.6.1963]

× 32. — Evlilik dışı çocukların tanınmalarını kabule yetkili makamların yetkilerinin genişletilmesi hakkındaki sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Dışişleri, İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/233) (S. Sayısı : 227) [Dağıtma tarihi : 4.6.1963]

33. — Hınıs kazası Karaçoban nahiyesi Hırt köyü, hane 19, cilt 11, sayfa 107 de kayıtlı Bekiroğlu Belkıs'a'dan doğma 1939 doğumlu Bedih Kılıç'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/205) (Gündeme) (S. Sayısı : 233) [Dağıtma tarihi : 7.6.1963]

34. — Karamürsel ilçesinin Mahmudiye köyü hane 32, cilt 6 ve sayfa 31 sayısında nüfusa kayıtlı Receboğlu, Hanife'den doğma 18 Mart 1941 doğumlu Hasan Şeker'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/542) (S. Sayısı : 234) [Dağıtma tarihi : 7.6.1963]

35. — Fethiye ilçesi Girdev köyü nüfusunun hane 1, cilt 21/2 ve sayfa 31 sayısında kayıtlı Naimoğlu Döndü'den doğma Mart 1933 doğumlu Süleyman Ağırbaş'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/304) (S. Sayısı : 235) [Dağıtma tarihi : 7.6.1963]

36. — 10.9.1960 tarihli ve 79 sayılı Kanununun 7 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/277) (S. Sayısı : 236) [Dağıtma tarihi : 8.6.1963]

× 37. — «Hususi Kredi» ve «Silâhlanma istikrazı» ndan doğan İngiliz alacakları bakıyesinin tesviyesi için Birleşik Kırallıkla Türkiye arasında mektup teatisi suretiyle yapılan 23 Haziran 1962 tarihli Andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/348) (S. Sayısı : 237) [Dağıtma tarihi : 8.6.1963]

38. — Karayolları Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanunun 8 nci maddesinin sonuna bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/341) (S. Sayısı : 238) [Dağıtma tarihi : 8.6.1963]

39. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı cetvellerin Bayındırlık Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/342) (S. Sayısı : 239) [Dağıtma tarihi : 8.6.1963]

40. — 2000 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin ikinci fıkrasının kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/374) (S. Sayısı : 240) [Dağıtma tarihi : 8.6.1963]

× 41. — Hazinesinin ve İktisadi Devlet Teşebbüslerinin bir kısım borçlarının tahkimi hakkındaki Kanununun 6 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu (1/393) (S. Sayısı : 241) [Dağıtma tarihi : 8.6.1963]

42. — Havza ilçesinin, Çakıralan köyü hane 8, cilt 19 ve sayfa 241 sayısında nüfusa kayıtlı Mehmetoğlu Mevlûde'den doğma, 1.1.1939 doğumlu Bayram Kalpaklı'nın ölüm cezasına

çarpıtılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu. (3/560) (S. Sayısı : 242) [Dağıtma tarihi : 11 . 6 . 1963]

43. — Sarıgöl ilçesinin Çöp köyü hane 32, cilt 3 ve sayfa 49 sayısında nüfusa kayıtlı Ahmetoğlu Hatice'den doğma 10 . 1 . 1933 Alaşehir doğumlu Süleyman Bozkurt'un ölüm cezasına çarpıtılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu. (3/569) (S. Sayısı : 243) [Dağıtma tarihi : 11 . 6 . 1963]

44. — Ankara Kızılcahamam ilçesinin Pazar nahiyesi Ağacaviran köyü hane 19, cilt 3 ve sayfa 31 de nüfusa kayıtlı Hüseyinoğlu Fatma'dan doğma 3 . 4 . 1962 ve tashihan 9 . 8 . 1938 doğumlu Ali Osman Özden'in ölüm cezasına çarpıtılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/581) (S. Sayısı : 244) [Dağıtma tarihi : 11 . 6 . 1963]

45. — Köyceğiz ilçesinin Beyobası köyü hane No. 60 nüfusunda kayıtlı Osmanoğlu, Nazife'den doğma 1332 doğumlu Ali Karahan'ın ölüm cezasına çarpıtılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/582) (S. Sayısı : 245) [Dağıtma tarihi : 11 . 6 . 1963]

46. — Sanayi Bakanlığı kuruluş ve vazifeleri hakkındaki 6973 sayılı Kanunun bâzi maddelerinde ve bu Bakanlığa ait kadrolarda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/432) (S. Sayısı : 247) [Dağıtma tarihi : 11 . 6 . 1963]

47. — İstanbul Milletvekili Cihat Baban ve 5 arkadaşının, Birinci Dünya ve İstiklâl Savaşlarına iştirak eden Feracullahoğlu Ahmet Fahri Özçelik'e vatani hizmet tertibinden maaş tahsisine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/285) (S. Sayısı : 248) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

48. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve dört arkadaşının, Türk Ceza Kanununun 455 ve 459 ncu maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/323) (S. Sayısı : 252) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

49. — Karacabey İlçesi Sarıbey İslâm köyü hane 8, cilt 32 ve sayfa 187 nüfusuna kayıtlı Ahmetoğlu, Sabriye'den doğma 19.10.1931 doğumlu Kerim Özkan ile Karacabey ilçesi Yenisarıbey köyü nüfusunun hane 5, cilt 25 ve sayfa 1961 sayısında kayıtlı Şevketoğlu Nazmiye'den doğma 1926 doğumlu Hasan Güney'in ölüm cezasına çarpıtılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/568) (S. Sayısı : 253) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

50. — Gümüşane Milletvekili Nureddin Özdemir ve 10 arkadaşının, 4273 sayılı Subaylar heyetine mahsus terfi Kanununun 5611, 6557 ve 7417 sayılı kanunlarla muaddel 10 ncu maddesine bir fıkra ve bu kanuna bir geçici maddede eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (2/115) (S. Sayısı : 254) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]